JOSEPH KESSEL

Leul

JOSEPH KESSEL

Leul

JOSEPH KESSEL
Membru al Academiei franceze

LEUL

În românește de

R. POLIZU-MICȘUNEȘTI

și V. ZABOROVSKI

Editura tineretului

Coperta de *Fr. Kalab*

JOSEPH KESSEL
de l'Académie française
Le LION
© 1967, Editions Gallimard, Paris

Acest roman aduce un omagiu operei înfăptuite de administrația Parcurilor Naționale din Kenya, care ocrotesc pentru generațiile viitoare viața sălbatică a Africii Orientale, devotamentului plin de entuziasm al celor care au în grijă aceste rezervații și în mod special prietenului meu maiorul Taberer, în casa căruia am conceput tema povestirii de față.

Acțiunea romanului se desfășoară în rezervația din Ambolesi. Fiecare din aceste Parcuri Naționale are, desigur, un director. Dar caracterul celui descris în cartea mea, ca și al soției și al fiicei sale, sînt în întregime născocite de autor. Fiind personajele unui roman, ele nu au nimic comun cu familia maiorului Taberer.

Vreau să subliniez însă recunoștința pe care i-o port pentru faptul de a-mi fi împărtășit îndelungata și neasemuita sa experiență în ceea ce privește animalele sălbatice. Fără sprijinul său, această carte n-ar fi putut exista.

Partea întîi

I

Oare mă trăsese de pleoape, ca să vadă ce era ascuns sub ele? N-aş fi putut s-o spun cu siguranţă. E drept că mi se păruse, pe cînd mă deşteptam din somn, că un fel de pensulă uşoară şi aspră mi se plimbase pe faţă, dar trezindu-mă pe deplin, am găsit-o şezînd, foarte atentă, lîngă perna mea şi cercetîndu-mă cu luare-aminte.

Nu era mai mare ca o nucă de cocos, şi blăniţa ei avea aceeaşi culoare. Aşa cum era învelită în ea, din cap pînă-n picioare, părea toată de pluş. Numai botul îi era acoperit cu un fel de mască de atlaz negru, prin care străluceau, ca două picături, ochii.

Abia mijea de ziuă, dar lumina felinarului de vînt, pe care uitasem să-l sting din prea mare oboseală, mi-ajungea să disting bine, pe fondul alb al pereţilor daţi cu var, acest trimis neobişnuit al zorilor.

Cîteva ore mai tîrziu, prezenţa ei mi s-ar fi părut firească. Tribul său trăia în arborii înalţi răspîndiţi în jurul colibei — familii întregi zbenguindu-se pe-o singură cracă.

Sosisem însă abia în ajun, rupt de oboseală, la căderea nopţii. Iată pentru ce mă uitam mirat, ţinîndu-mi răsuflarea, la micuţa maimuţă aşezată atît de aproape de faţa mea.

Nici ea nu se mişca. Chiar şi cele două picături din masca de atlaz negru erau neclintite. Privirea ei nu arăta nici teamă, nici neîncredere şi nici curiozitate. Nu reprezentam altceva decît obiectul unui studiu serios, nepărtinitor.

Apoi capul de pluş de mărimea unui pumn de copil în leagăn se aplecă uşor spre stînga. Ochii ei cuminţi luară o expresie de tristeţe, de milă. Pentru mine, evident.

S-ar fi spus că ochii aceia îmi voiau binele, că încercau să-mi dea un sfat. Ce sfat, oare? ...

Trebuie să fi făcut o mişcare fără să-mi dau seama: ghemul brun cu reflexe aurii, umbră şi fum totodată, zvîcni şi, sărind din mobilă în mobilă pînă la fereastra deschisă, se mistui în bruma dimineţii.

Îmbrăcămintea mea specială pentru brusă[1] era pe jos, aşa cum o aruncasem la culcare, la picioarele patului de campanie, lîngă felinarul de vînt.

O îmbrăcai şi ieşii pe verandă.

Îmi aminteam că în ajun, în ciuda întunericului, observasem că mica mea colibă era înconjurată de masive de arbori spinoşi şi că, în faţa ei, o poiană întinsă se pierdea în taina nopţii. Acum însă totul era învăluit în ceaţă. Ca unic punct de reper drept în faţa mea, la capătul cerului, pe culmea lumii, se înălţa masa ciclopică, încărcată cu veşnicele zăpezi care încununează munţii Kilimanjaro.

Un zgomot asemenea unei uşoare rostogoliri de zaruri îmi atrase atenţia spre treptele de lemn negeluit pe care se ajungea la verandă. Încet, dar hotărîtă, o gazelă se urca pe peron.

O gazelă adevărată, dar aşa de micuţă, încît urechile ei abia îmi ajungeau la genunchi, cu coarnele ca nişte ace de pin şi cu copitele de mărimea unei unghii.

Această minunată fiinţă ieşită din ceaţă nu se opri decît la picioarele mele, ridicîndu-şi botul spre mine. Mă plecai asupra ei cu nemăsurate precauţiuni şi întinsei mîna spre căpşorul celei mai fine şi mai alese cizelări a naturii. Mica gazelă nici nu mişcă. I-am atins nările, i le-am mîngîiat.

---

[1] Termen specific întinderilor africane, caracterizate prin prezenţa ierburilor de înălţimea gramineelor, amestecate cu arbori spinoşi (arbori ale căror frunze, dat fiind condiţiile climatice, s-au transformat în spini) şi cu mult mărăciniş.

Ea se supuse, stînd cu ochii pironiți într-ai mei. Și în inefabila lor afecțiune am deslușit același sentiment ca în privirea atît de melancolică și de cuminte a micuței maimuțe. Dar nici de data asta nu am fost în stare să înțeleg.

Ca și cum s-ar fi scuzat că nu poate vorbi, gazela îmi linse degetele. Apoi își retrase botul încetișor. Micuțele-i copite făcură din nou pe podeaua verandei ușorul zgomot de zaruri ce se rostogolesc... Dispăru.

Eram din nou singur.

În aceste cîteva clipe doar, zorile tropicale, care sînt de o surprinzătoare scurtime, cedară locul unei feerice aurore. Din adîncul umbrelor, lumina izbucnea dintr-o dată năvalnică, strălucitoare, triumfătoare. Totul strălucea, sclipea, scînteia.

Zăpezile Kilimanjarului erau străbătute de săgeți roșietice. Razele soarelui despicau masa ceților, o slăbeau, o sorbeau, o împrăștiau în văluri, spirale, volute, fumuri, eșarfe, paiete, în puzderii de picături, asemenea unei pulberi de diamant.

Iarba, de obicei uscată, țepoasă și galbenă, devenise în această clipă reavănă și moale, strălucind de rouă...

În copacii din jurul colibei mele, cu vîrfurile pline de spini ce păreau proaspăt lustruiți, cîntau păsările și flecăreau maimuțele.

În fața verandei, ceața și aburii se risipeau rînd pe rînd, dezvăluind, tot mai vast și mai misterios, un spațiu înverzit, în adîncurile căruia pluteau alți nori, care, la rîndul lor, își luau și ei zborul. Cortină după cortină, pămîntul își deschidea în sfîrșit scena pentru marele spectacol al luminii și al vieții.

Și, iată, la capătul luminișului, unde mai rămăsese ca o ușoară și impalpabilă fulguire, scînteie apa.

Lac? Helești? Mlaștină? Nici una, nici alta, ci o întindere de apă întreținută, fără îndoială, de niște slabe izvoare

subterane, care, neavînd destulă forţă să-şi croiască drum mai departe, unduia într-un echilibru ezitant printre ierburile înalte, trestiile şi tufişurile stufoase.

În preajma apei erau animalele.

Zărisem multe de-a lungul drumurilor şi al pistelor — în Kivu, Tanganyika, Uganda, Kenya — în călătoria pe care tocmai o terminasem prin Africa Orientală. Dar acelea nu fuseseră decît nişte apariţii neclare şi fugitive: turme pe care zgomotul automobilului le împrăştia, siluete rapide, speriate, ce piereau imediat.

Iar cînd, uneori, avusesem fericitul prilej de a pîndi cîtva timp un animal sălbatic fără s-o simtă, chiar şi atunci nu putusem s-o fac decît de foarte de departe sau din ascunzătoare; cum s-ar zice, prin fraudă.

Şi iată, contemplam acum, cu un ciudat sentiment — amestec de aviditate, de exaltare, de invidie şi teamă că vor pieri — feluritele atitudini pe care le lua în uscăciunea brusei viaţa liberă şi pură. Mi se părea că am regăsit un paradis visat sau cunoscut de mine în epoci a căror amintire se stinsese de mult. Eram în pragul lui. Fără însă să-l pot trece.

Cu fiecare întîlnire, cu fiecare dorinţă neîmplinită, se născuse nevoia — fără îndoială copilărească, dar cu atît mai puternică — de a mă vedea primit în neştiinţa şi prospeţimea începuturilor lumii.

Mă hotărîsem deci ca, înainte de a mă întoarce în Europa, să trec pe la unul din Parcurile regale ale Kenyei, acele rezervaţii în care legi extrem de riguroase ocrotesc animalele sălbatice în toate formele lor de viaţă.

Acum, iată-le aici.

Nici măcar sperioase, bănuitoare sau adunate de teamă în turme, în haite, în ciurde, în herghelii, după rasă, neam

și familie, ci amestecate și contopite în sînul unei siguranțe de negrăit, în armistițiul adăpării, în pace cu brusa, doar ele singure și aurora.

De la distanța la care mă aflam, nu puteam desluși lămurit mlădierea mișcărilor sau armonia culorilor, dar această depărtare nu mă împiedica să văd că erau sute și sute, că toate speciile conviețuiau în bună vecinătate, și că în acest moment al existenței lor nu cunoșteau nici frica, nici graba. Gazele, antilope, gnui, zebre, rinoceri, bivoli, elefanți — animalele se opreau sau se deplasau în voie, la întîmplare, după cum le dicta setea sau bunul lor plac.

Soarele încă blînd brăzda pieziș întinderile de zăpadă ce urcau în etaje pe piscul Kilimanjarului. Adierea dimineții se juca cu cei din urmă nori. Cernute prin sita ultimelor neguri, adăpătoarele și pășunile ce mișunau de boturi și nări, de coapse întunecate, aurii sau tărcate, de coarne drepte, ascuțite, curbate ori masive și de trompe și colți de elefant alcătuiau o fantastică tapiserie, agățată parcă de marele munte al Africii.

Cînd și cum am părăsit veranda, pornind într-acolo, nu știu. Nu-mi mai aparțineam. Mă simțeam chemat parcă de aceste animale spre o fericire ce preceda timpurile apariției omului.

Înaintai pe cărarea de la marginea luminișului, de-a lungul unei perdele de copaci și crînguri. Apropierea mea în loc să strice, să alunge feeria, dimpotrivă, îi dădea și mai multă bogăție și substanță. Fiecare pas îmi îngăduia să deosebesc mai bine varietatea familiilor, finețea sau forța lor. Observam pielea antilopelor, fruntea teribilă a bivolilor, granitul elefanților.

Toate continuau să pască iarbă, să soarbă apă, să rătăcească de la un tufăriș la altul, de la o băltoacă la alta. Și eu continuam să mă apropii. Și ele erau tot acolo, în tihna lor, în regatul lor, cu fiecare clipă mai reale, mai accesibile.

Ajunsesem la limita arborilor spinoși. Nu mai aveam decît să ies de sub acoperișul lor, să pășesc pe pămîntul umed și strălucitor, ca să cunosc, în ținutul consacrat lor, prietenia animalelor sălbatice.

Nimic nu mă mai putea împiedica. Reflexele prudenței, autoconservării erau suspendate, în favoarea unui instinct tot atît de obscur pe cît de puternic și care mă împingea spre *celălalt* univers. Și care, în sfîrșit, începea să fie satisfăcut.

Dar tocmai în acea clipă, un fel de avertisment lăuntric mă opri. O prezență, foarte aproape de mine, se împotrivea scopului meu. Nu era vorba de un animal. Făceam ca și parte din tabăra lor, din lumea lor. Ființa pe care o ghiceam — prin ce simț oare? — aparținea speciei umane.

Auzii atunci aceste cuvinte, în englezește:

— Nu trebuie să mergeți mai departe.

Numai doi sau trei pași, cel mult, mă despărțeau de silueta plăpîndă pe care o descoperii în umbra unui gigantic arbore spinos. Nu căuta să se ascundă. Dar cum sta nemișcată, îmbrăcată într-o salopetă de un cenușiu șters, părea că face parte din trunchiul de care se rezema.

Aveam în fața mea un copil cam de zece ani, cu capul gol. O șuviță de păr negru îi acoperea fruntea. Obrazul era rotund, foarte ars de soare, foarte neted. Gîtul — lung și delicat. Ochii mari, căprui, care păreau că nu mă văd, erau fixați, fără să clipească, asupra animalelor. Din pricina lor, m-am simțit dintr-o dată foarte stingherit că un copil descoperea că eram mai copil decît el.

Am întrebat încet de tot:

— Nu se poate merge acolo? Este oprit?

Capul pieptănat cu breton aprobă cu un semn scurt, dar privirea continua să rămînă țintuită de mișcarea animalelor.

Am întrebat din nou:

— E sigur?

— Cine ar putea s-o ştie mai bine ca mine? zise copilul. Tatăl meu este administratorul acestui Parc regal.

— Aha, înţeleg — spusei. Şi dînsul l-a însărcinat pe fiul său cu supravegherea.

La aceste cuvinte, ochii mari, căprui mă priviră, în sfîrşit. Pentru prima oară, mica figură bronzată luă o expresie în armonie cu vîrsta sa.

— Vă înşelaţi, nu sînt băiat — zise copilul în salopetă cenuşie. Sînt fată şi mă cheamă Patricia.

II

Nu era întîia oară cînd Patricia stîrnea uimirea unui vizitator. Maliţiozitatea triumfătoare de pe chipul ei o arăta cît se poate de bine.

În acelaşi timp, desigur spre a fi şi mai convingătoare, surîsul, privirea, mlădierea gîtului se însufleţiră de o seducţie instinctivă, pe cît de naivă pe atît de firească, dînd adevărata identitate acestei siluete de copilă.

Avusesem nevoie, fără îndoială, de acest şoc, pentru a mă trezi la realitate: mă găseam în faţa unei fetiţe, singură în brusă, în zori de zi, la cîţiva paşi de fiare. I-am zis:

— Ţi se dă voie să pleci de-acasă aşa de devreme şi atît de departe?

Patricia nu răspunse. Trăsăturile nemişcate şi serioase ale feţei sale puteau fi luate din nou drept ale unui băiat. Contempla turmele sălbatice, ca şi cum eu nici n-aş fi existat.

Lumina se revărsa acum bogată și fremătătoare din înaltele fîntîni ale aurorei. Lumea animalelor din jurul apei irizate de petele de soare devenise mai compactă, mai autentică.

Dorința care mă adusese pînă acolo se redeșteptă în mine cu toată forța. Nu o fetiță ar fi fost în stare să mi-o stăvilească în ultimul moment. Făcui deci un pas spre poiană.

Patricia nu întoarse capul, dar vorbi:

— Nu vă duceți acolo.

— Îl vei înștiința pe tatăl dumitale și el mă va alunga din Parc? o întrebai.

— Eu nu pîrăsc — zise Patricia, sfidîndu-mă cu privirea.

Onoarea copilăriei se citea întreagă în ochii ei.

— Atunci, ți-e teamă să nu mi se întîmple ceva?

— Sînteți destul de mare ca să vă purtați singur de grijă și ceea ce vi s-ar putea întîmpla nu mă interesează — spuse Patricia.

Cum era posibil ca un chip așa de pur și de fraged să se schimbe pînă într-atît? Să se arate deodată indiferent pînă la cruzime? Puțin îi păsa fetiței de ce-aș fi îndurat sub copite, în colții de elefant, în coarnele fiarelor. M-ar fi putut vedea fără nici o emoție călcat în picioare, spintecat.

— Dar atunci — o întrebai — atunci de ce-mi ceri să...

— Nu-i chiar așa de greu de înțeles — răspunse Patricia.

Neputința mea de a înțelege începea s-o irite. Ochii săi întunecați aruncau scîntei.

— Ar trebui să vedeți și singur — continuă ea — cît de liniștite sînt animalele și cît de bine se simt unele cu altele. Este momentul cel mai frumos din toată ziua lor...

Era influența clipei aceleia? A priveliștii? O putere stranie emana din această fetiță. Avea momente cînd părea că

posedă o anumită certitudine şi cunoaşte un adevăr care n-aveau nimic de-a face cu anii ei şi cu raţionamentele obişnuite. Era în afară şi dincolo de rutina umană.

— Nu vreau să le tulbur — îi spusei. Vreau numai să trăiesc puţin alături de ele, ca ele.

Patricia mă cercetă cu o privire atentă şi bănuitoare.

— Le iubiţi într-adevăr? mă întrebă.

— Aşa cred.

Ochii ei mari, întunecaţi rămaseră multă vreme în nemişcare. Apoi un surîs încrezător îi lumină toată faţa, extrem de sensibilă.

— Şi eu cred asta — zise Patricia.

Mi-e greu să explic bucuria pe care mi-au produs-o acest surîs şi acest răspuns. Am întrebat:

— Atunci, pot să mă duc?

— Nu — a răspuns Patricia.

Pe gîtul lung şi delicat, capul ei pieptănat băieţeşte întări refuzul printr-o mişcare foarte blîndă, dar totuşi hotărîtă.

— Pentru ce? întrebai.

Patricia nu răspunse îndată, dar continuă să mă examineze în tăcere, gînditoare. Şi avea atîta prietenie în privire... Era însă o prietenie aparte. Dezinteresată, gravă, plină de melancolie — un fel de milă neputincioasă.

Mai văzusem această expresie ciudată. Unde? Îmi adusei aminte de mica maimuţă şi de gazela minusculă care mă vizitaseră în colibă. Regăseam aceeaşi tainică tristeţe a privirii animale şi la Patricia, în adîncul marilor ei ochi întunecaţi. Numai că ea, fetiţa, putea vorbi.

— Animalele nu vă vor — rosti în sfîrşit Patricia. În prezenţa dumneavoastră, ele nu pot zburda în pace, în libertate, aşa cum le pace, cum au obiceiul.

— Dar eu le iubesc — zisei — şi văd că eşti convinsă de asta.

— N-are a face — replică Patricia — animalele nu sînt pentru dumneavoastră. Trebuie ştiută asta, şi dumneavoastră n-o ştiţi... n-o puteţi şti. O clipă, căută să se facă mai bine înţeleasă, apoi ridică uşor din umerii ei firavi şi adăugă: Veniţi prea de departe şi este prea tîrziu.

Patricia se rezemă cu toată greutatea de arborele spinos. Din pricina veşmîntului ei uniform şi cenuşiu, părea că aparţine însăşi copacului.

Lumina pătrundea tot mai adînc sub tufişuri şi prin desimea brusei, ţesînd pe sub copaci nişte reţele fine de aur. Din toate ascunzişurile ieşeau necontenit noi familii sălbatice, care mergeau la apă şi la iarbă.

Pentru a nu le stînjeni pe cele care se aflau acolo, ultimele sosite se răspîndeau spre marginile marelui luminiş. Unele înaintau chiar pînă la perdeaua de verdeaţă îndărătul căreia mă aflam eu cu Patricia. Dar pînă şi acestea ştiam că-mi sînt mai interzise şi mai inaccesibile decît dacă păşunile s-ar fi aflat pe întinderile de zăpezi eterne pe care le vedeam acoperind muntele Kilimanjaro, acolo, la hotarele cerului, ale dimineţii şi ale lumii.

„Prea departe... prea tîrziu..." — spusese mica fată.

Nu puteam lupta cu certitudinea ei, fiindcă, spunînd acestea, avusese nişte ochi blînzi ca ai micii gazele şi înţelepţi ca ai micii maimuţe.

Deodată simţii mîna Patriciei atingînd-o pe a mea şi tresării fără să vreau, fiindcă se apropiase de mine fără ca cel puţin tremurul unei rămurele să-mi fi vestit această mişcare. Creştetul ei îmi ajungea abia la cot şi, raportată la dimensiunile mele, era extrem de măruntă şi de slăbuţă. Era totuşi în degeţelele crăpate şi aspre care mă apucaseră de încheietura mîinii o voinţă de a proteja, de a consola. Patricia îmi spuse, ca unui copil pe care vrei să-l răsplăteşti pentru o supunere ce-l face însă de-a dreptul nefericit:

— Poate că vă voi duce mai tîrziu în alt loc. Acolo veți fi mulțumit, v-o promit.

Abia atunci am observat felul bizar în care vorbea Patricia. Pînă în clipa aceea, persoana și modul ei de comportare mă copleșiseră cu un fel de uimire. Acum însă îmi dădeam seama că micuța copilă își modula vocea așa cum fac cei care nu trebuie să fie auziți cînd vorbesc între ei: ca prizonierii, sau ca pîndarii. Voce fără vibrație, fără rezonanță sau timbru, voce inexpresivă, tainică, aproape stinsă.

Am simțit că, fără să-mi dau seama, imitasem glasul scăzut al Patriciei.

I-am spus:

— Este ușor de înțeles că animalele, chiar cele mai sălbatice, îți sînt prietene.

Degetele de copil unite cu ale mele se înfiorară de bucurie. Mîna Patriciei nu mai fu decît o mînă de fetiță fericită, iar fața ei înălțată spre mine, încîntată și destinsă, cu marii săi ochi întunecați, limpeziți deodată și luminați, nu mai exprima decît fericirea unui copil care a auzit în clipa aceea cea mai plăcută și mai bine ticluită laudă.

— Știți — spuse Patricia (a cărei voce, cu toată înviorarea care-i colora în roz obrajii bronzați, era tot scăzută și misterioasă) — știți că tatăl meu afirmă că eu mă înțeleg cu animalele mai bine decît el. Și trebuie să vă informez, dacă n-ați aflat-o, că tata a trăit toată viața lîngă ele. El le cunoaște pe toate, din Kenya și din Uganda, din Tanganyika și din Rhodesia. Dar zice că eu... cu mine este altceva... Da, altceva.

Patricia înălță capul, așa că părul ei tăiat scurt se dădu puțin la o parte, descoperind partea de sus a frunții, mai fină și mai albă. Privirea fetei căzu pe mîna mea, în care rămăsese mînuța ei cu unghii rupte și îndoliate de o dungă pămîntie.

— Nu sînteţi vînător — zise Patricia.

— Perfect adevărat — am răspuns — dar de unde ştii?

Patricia rîse în tăcere.

— Aici nu mi se poate ascunde nimic — zise ea.

— Totuşi — am spus eu — nimeni nu mi-a vorbit încă, nimeni nu m-a văzut.

— Nimeni? zise ea. Dar Thaukou, funcţionarul însărcinat cu primirea, cel care v-a trecut în registru ieri seara? Dar Matcha, băiatul care v-a dus bagajele? Dar Awori, măturătorul, îngrijitorul colibei?

— Ce ştiu negrii ăştia ce fac eu?

Pe faţa Patriciei reapăru şiretenia de copil pe care o vădise atunci cînd îmi spusese că e fată şi nu băiat.

— Dar şoferul? întrebă ea. Nu v-aţi gîndit la şofer?

— Cum, Bogo?

— El vă cunoaşte bine — zise Patricia. Nu vă conduce el de două luni prin toate părţile, cu maşina pe care aţi închiriat-o la Nairobi?

— N-a putut să spună mare lucru — am răspuns. Rar am văzut om aşa de închis, aşa de zgîrcit la vorbă.

— În englezeşte, poate — zise Patricia.

— Ce vrei să spui?

— Bineînţeles, eu ştiu să vorbesc kikuiu ca şi el — mă lămuri Patricia — pentru că prima mea îngrijitoare, cînd eram mică de tot, a fost o kikuiu. Ştiu şi suahili[1], fiindcă indigenii de toate rasele îl înţeleg. Şi wakamba, pentru că gonaşul preferat al tatii este de acest neam. Şi limba masai, pentru că masaii au drept de trecere şi de aşezare în acest Parc.

Patricia continuă să surîdă, dar surîsul ei nu mai exprima zeflemeaua şi sentimentul de superioritate. El reflecta

[1] Un amestec de arabă şi idiome indigene, impus altădată de traficanţii de sclavi; serveşte astăzi ca limbă comună tuturor triburilor din Africa Orientală. (n.a.)

iarăşi siguranţa calmă şi însuşirea — ce-i erau proprii — de a putea comunica cu fiinţele cele mai primitive, potrivit legilor lumii lor.

— Negrii de aici vin să-mi povestească totul — reluă Patricia. Sînt la curent cu treburile lor mult mai mult decît tata chiar. Dînsul ştie numai suahili, dar îl pronunţă ca albii. Şi-apoi tata e sever cu ei, căci aşa cere funcţia lui. Eu nu pîrăsc niciodată. Funcţionarii, paznicii, servitorii o ştiu bine, de aceea îmi şi povestesc totul. Thaukou mi-a spus că aveţi paşaport francez şi că locuiţi la Paris. Băiatul de la bagaje mi-a spus că valiza vă este foarte grea din cauza cărţilor. Cel de la colibă mi-a spus: „Albul n-a vrut să-i încălzesc apă pentru baie şi n-a mîncat nimic înainte de a se culca, atît era de obosit".

— Şi aş fi dormit încă şi acum — zisei — dacă nu m-ar fi deşteptat un musafir, foarte devreme. Sigur însă că şi el o fi venit să te informeze.

Îi vorbii despre maimuţică şi despre mica gazelă.

— Aha, da! Nicolas şi Cymbeline — zise Patricia.

În privirea ei era ceva drăgălaş, dar în acelaşi timp uşor dispreţuitor. Adăugă:

— Sînt ale mele, numai că se lasă mîngîiate de toată lumea, ca un cîine sau o pisică.

— O — mă mirai — ... adevărat?

Patricia însă nu putea înţelege cît mă mîhnea coborînd la un rang banal şi servil pe cei doi crainici misterioşi ai zorilor.

— Acolo nu este acelaşi lucru — rosti copila, arătînd cu mîna spre animalele din junglă, adunate pe întinsa păşune şi în jurul rezervoarelor de apă pe care masivul munte le domina cu norii şi zăpezile sale.

Mîna Patriciei tremura, iar în vocea ei, pe care de altfel şi-o menţinea fără efort nesonoră şi fără timbru, se făcuse simţită, dacă nu o izbucnire, cel puţin o vibrare de pasiune.

— Aceste animale nu sînt ale nimănui — reluă Patricia. Ele nu ştiu să asculte. Chiar atunci cînd te primesc în mijlocul lor, ele rămîn libere. Pentru a te putea juca cu ele, trebuie să cunoşti vîntul, soarele, păşunile, gustul ierburilor, locurile cu apă. Şi apoi să le ghiceşti starea sufletească în acel moment, să ţii seama de timpul împerecherilor, de siguranţa puilor. Trebuie să ştii să taci, să te joci, să alergi, să respiri ca ele.

— Tata te-a învăţat toate acestea? am întrebat-o.

— Tata nu ştie nici pe jumătate din cîte ştiu eu — răspunse Patricia. Dînsul n-are timp. Este şi prea bătrîn. Am învăţat singură, complet singură.

Patricia ridică deodată ochii spre mine şi văzui atunci pe mica ei faţă bronzată, dîrză şi mîndră, un sentiment nou, de care nu o credeam în stare: o ezitare aproape umilă.

— Oare... spuneţi-mi... adevărat... nu vă plictisesc dacă vă vorbesc într-una de animale? mă întrebă Patricia. Văzîndu-mi mirarea, adăugă foarte repede: Mama mă asigură că pe oamenii mari nu-i interesează poveştile mele.

— Aş sta ziua-ntreagă să le ascult — i-am răspuns.

— Aşa e! Aşa e!

Exaltarea Patriciei m-a surprins şi m-a făcut să mă simt uşor stingherit. Îmi prinse mîna cu lăcomie. Degetele-i ardeau ca şi cînd ar fi avut friguri. Unghiile-i rupte îmi intrau în piele. Astfel de manifestări, mă gîndii, nu exprimau numai bucuria satisfacerii unei înclinaţii copilăreşti. Ele arătau o cerinţă adîncă, pe care copila cu greu se împăca să nu şi-o poată vedea împlinită. Era cu putinţă ca Patricia să fi fost silită, de pe acum, să-şi plătească visurile şi calităţile ei înnăscute cu preţul poverii singurătăţii?

Copila se pusese pe sporovăială. Şi cu toate că vocea ei rămînea înăbuşită şi fără modulaţii, ori poate tocmai de aceea, părea un ecou natural al brusei.

Ea ţinea într-un echilibru, în suspensie, pe de o parte acţiunea gîndirii şi pe de altă parte sforţarea ei neputincioasă de a pătrunde în taina creaţiunii şi a creaturii, singura care contează. Ea descînta magic tulburarea şi neliniştea, aşa cum fac ierburile înalte şi trestiile sălbatice cînd adierile cele mai tăcute scot dinăuntrul lor un murmur minunat, totdeauna nou.

Acest glas nu mai servea la relaţiile strîmte şi deşarte dintre oameni. El avea darul de a stabili un punct de legătură, un schimb între mizeria, încătuşarea lor interioară şi această împărăţie a adevărului, a libertăţii şi a inocenţei care începea să mijească în dimineaţa Africii.

Prin cîte drumuri de-a curmezişul Rezervaţiei şi prin cîte veghi în adîncul desişurilor spinoase, prin cîtă pîndă neobosită şi prin ce intimitate tainică îşi adunase Patricia experienţa pe care mi-o împărtăşea? Aceste turme, interzise tuturor, deveniseră societatea ei obişnuită. Le cunoştea triburile, clanurile, conducătorii. Avea acolo căile ei de acces, obişnuinţele ei, duşmanii sau favoriţii săi.

Bivolul care se tăvălea în faţa noastră în mocirlă avea un caracter infernal. Bătrînul elefant cu fildeşurile rupte se hîrjonea la fel cu cei mai tineri din turmă, dar femela sa, mare şi de culoare cenuşiu-închis, aproape negru, îşi împingea cu trompa puii spre apă, căci plăcerea ei pentru curăţenie devenise o manie.

Printre antilopele impala, care aveau pe coapsele aurii o săgeată neagră şi care erau cele mai graţioase dintre toate antilopele, ca şi cele mai uşor de speriat, Patricia mi-arăta pe acelea care o primeau fără să se sperie. La micuţii buşbuc, cu coarnele în şurub, atît de îndrăzneţi, deşi atît de firavi, se simţea ca la ea acasă; era prietena bună a celor mai bătăioşi.

În turmele zebrelor era una, îmi spunea, pe care o văzuse scăpînd dintr-un incendiu al brusei, ceea ce de altfel se putea vedea și după urmele focului — un fel de pistrui risipiți printre dungile negre.

Asistase și la o luptă între rinoceri, în care fusese învingător un mascul enorm, cu cornul îndreptat spre cer, care stătea acum nemișcat, ca un adevărat bloc preistoric, doar la cîțiva pași de noi. Păstra însă acea cumplită cicatrice, lungă și adîncă, pe care o descopereai îndată ce stolul învîrtejat al albelor egrete, ce-i serveau de piloți, își lua zborul de pe spinarea lui.

Și girafele își aveau povestea lor, și marii gnu cocoșați, și cei mici, și adulții, generație după generație.

Jocuri, lupte, migrații, dragoste.

Cînd îmi amintesc de aceste povestiri constat că, fără să vreau, pun în ele metodă, continuitate, ordine. Patricia însă vorbea de toate laolaltă, simultan. Rutina logicii nu intra niciodată în expunerile ei. Se lăsa purtată, sub influența clipei, de cele mai primitive asociații de gîndire, de pornirile simțurilor și ale instinctului. Așa cum făceau și ființele simple și frumoase pe care le aveam sub ochi și care trăiau dincolo de neliniștea apăsătoare a oamenilor, fiindcă nu cunoșteau ispita deșartă de a măsura timpul și se nășteau, existau și mureau fără a simți nevoia să se întrebe pentru ce.

Astfel se deschidea cunoașterii mele, ca un umbrar de pădure străfulgerat de soare, profunda și limpedea densitate a vieții animale.

Vedeam adăposturile de noapte de unde aurora scosese fiecare din aceste familii și locurile spre care ele urmau să se împrăștie după armistițiul adăpatului. Și cîmpiile, colinele, desișurile, crîngurile, savanele Rezervației imense, pe

care o străbătusem în ajun, deveneau pentru mine ţinuturile, adăposturile, locuinţele, ţările, patriile fiecărei specii şi fiecărei familii. Acolo zburdau gazelele impala şi păşteau bivolii, galopau zebrele şi se jucau elefanţii.

Deodată îmi veni în minte că, din această lume, lipsea un clan, şi anume cel mai frumos.

— Dar fiarele? o întrebai pe Patricia.

Întrebarea n-o surprinse de loc. S-ar fi spus că o aştepta chiar în clipa în care o puneam. Aceasta mă făcu să simt că ajunseserăm la un grad de înţelegere la care vîrsta nu mai avea importanţă. Intensitatea şi sinceritatea unui interes şi a unei nevoi comune stabiliseră, prin intermediul animalelor sălbatice, o complicitate şi-o egalitate între un copil şi un bărbat care de mult încetase să fie copil.

Fetiţa închise ochii. Un surîs, păstrat numai pentru sine, asemenea acelora ce se văd pe micuţele feţe adormite, un surîs ascuns, abia schiţat, totuşi parcă alimentat de o misterioasă fericire, ilumină, ca dinăuntrul ei, trăsăturile Patriciei. Apoi îşi ridică pleoapele şi-mi dărui o parte din surîsul său. Era un fel de promisiune, de pact foarte important.

— Vă voi duce unde trebuie — zise Patricia.

— Cînd?

— Nu fiţi aşa grăbit — răspunse cu blîndeţe fetiţa. Cu animalele trebuie să ai multă răbdare. Trebuie să aştepţi momentul.

— Dar vezi că... tocmai...

Nu putui să termin. Mîna Patriciei, pe care o simţisem pînă atunci atît de încrezătoare într-a mea, se retrase cu o mişcare bruscă şi brutală. Între marii ochi întunecaţi, deveniţi subit fără expresie, se ivise o cută, asemenea unei zbîrcituri precoce.

— Voiți să plecați de-aici cît mai repede, nu-i așa? întrebă Patricia.

Mă privea în așa fel, încît am evitat să dau un răspuns lămurit.

— Nu știu încă precis...

— E o minciună — spuse ea. Știți foarte bine. Ați atras atenția, la oficiul de primire, că părăsiți Parcul mîine. Cuta dintre sprîncene se accentuă. Uitasem — zise fetița.

Buzele-i erau strînse, înăsprite, dar nu izbutea să le domine ușoara tremurare. Mă durea s-o văd astfel.

— Îmi cer scuze pentru timpul pierdut — grăi din nou Patricia.

Și se întoarse spre animalele pașnice. Îi vorbii cu stîngăcie:

— Chiar dacă plec, acum sîntem prieteni.

Patricia se răsuci spre mine dintr-o singură mișcare violentă, fără zgomot.

— Eu n-am prieteni — zise ea. Sînteți pentru mine ca toți ceilalți.

Ceilalți... Trecătorii, curioșii, indiferenții. Oamenii din marile orașe de departe, care veneau să fure, din automobilul lor, o frîntură din viața sălbatică, apoi plecau.

Îmi păru că văd singurătatea închizîndu-și apele-i moarte peste mica fetiță.

— Eu n-am prieteni — repetă Patricia.

Fără să facă să trosnească o singură crenguță, porni la drum, ieși de sub acoperișul copacilor spinoși și înaintă în marele luminiș. Ținea capul ușor îndesat între umerii aduși înainte.

Pînă la urmă, mica siluetă cenușie, tunsă băiețește, intră în fremătătoarea împestrițare pe care o formau animalele brusei, la poalele muntelui Kilimanjaro.

III

Am simţit spaima chinuitoare a singurătăţii aşa de profund încît, la prima ei atingere, am refuzat s-o cred. Această tristeţe adîncă era, într-adevăr, total absurdă. Ea nu putea avea în ea însăşi nici veridicitate, nici substanţă, nici sens. Aveam, în ce mă priveşte, prieteni credincioşi, siguri, aleşi, încercaţi în cursul unei vieţi atît de lungi. Urma să le povestesc, curînd, călătoria mea prin Africa. Ei, la rîndul lor, aveau să-mi spună ce bucurii şi necazuri li se întîmplaseră în absenţa mea. Toate obişnuinţele mele mă aşteptau într-o casă făcută după gustul meu. Ca şi munca mea, care-mi ajungea ca să-mi creeze o lume a mea.

În zadar îmi adunam în minte toate suporturile şi toate raţiunile existenţei mele. Nimic nu putea înlocui plinătatea minunată pe care o cunoscusem cu cîteva clipe înainte, cînd lumea aceea a luminişului păruse că mă vrea. Acum eram singur şi pierdut, părăsit, refuzat, respins fără speranţă, fără ieşire, pînă la ultima mea zi.

Patricia îmi transmisese tot zbuciumul ei.

Patricia se afla acum la animale.

„Trebuia s-o urmez — îmi ziceam. Trebuia s-o protejez, s-o apăr."

Nici n-am încercat măcar. Îmi revenise, dintr-o dată, conştiinţa, sentimentul vîrstei mele, măsura mişcărilor mele neîndemînatice, situaţia mea de om civilizat.

Devenisem din nou raţional.

S-o apăr pe Patricia! Prin iarba lunecoasă — adevărat labirint lichid — prin această faună ageră, suplă, tăcută, cu simţuri ascuţite şi sălbatice, urmărind o fetiţă care părea, în

mijlocul brusei şi animalelor, ca o ondină[1] în fundul apelor şi ca un elf[2] în pădurile înalte. Haide, să ne recăpătăm bunul simţ!

Şeful acestei mari Rezervaţii, păzitorul animalelor sălbatice şi stăpînul lor, era tatăl Patriciei. El trebuia, deci, să răspundă de visurile treze ale fiicei sale. Lucrul acesta nu-l privea pe un străin, pe un trecător.

M-am întors cu spatele spre luminiş şi m-am îndreptat spre tabăra rezervată vizitatorilor Parcului regal.

Fusese concepută în aşa fel încît să nu strice peisajul. Cele vreo zece colibe rotunde, mascate de mari arbori spinoşi, puteau trece drept un cătun indigen mulţumită pereţilor făcuţi din pămînt presat şi dat cu var şi acoperişurilor ţuguiate, de paie. Tabăra era pustie, căci nu era sezonul turismului.

Cînd m-am întors la locuinţa pe care o luasem în ajun la întîmplare, minuscula maimuţică mă aştepta pe verandă. Purta aceeaşi mască de atlaz negru, şi ochii ei, care-şi păstrau înţelepciunea şi tristeţea, păreau să-mi spună: „Ei, vezi, nu te prevenisem eu?" Dar, în loc să se piardă în spaţiu, cum făcuse în zori, ea mi se cocoţă pe umăr.

Mi-am adus aminte de numele pe care i-l dăduse Patricia şi i-am şoptit încetişor:

— Nicolas... Nicolas...

Ea mă scărpină pe ceafă.

I-am întins o mînă. Mi se instală în palmă. Avea greutatea unui ghem de lînă. Era plăcut să-i mîngîi blana, cu perişorul ei scurt. Dar fiindcă se domesticise într-un asemenea grad şi atît de iute, nu mai putea fi decît un blînd tovarăş de lanţ pentru omul ajuns în propria-i închisoare.

---

[1] Personaj din mitologia germanică şi scandinavă, închipuit ca o tînără fată frumoasă care trăieşte în apă.

[2] Plăsmuire din legendele scandinave, întruchipînd focul, aerul şi pămîntul.

O aşezai pe balustrada ce împrejmuia veranda şi aruncai, fără să vreau, o privire spre poiană. Şi acolo, de asemenea, farmecul se risipea.

Soarele, acum tare şi arzător, dezbrăca pămîntul de umbrele, de reliefurile, de culorile lui. Totul devenea neted şi uscat, plat şi şters. Lumea îşi pierduse dimensiunea profunzimii. Rugul alb al zăpezilor de pe Kilimanjaro se stinsese. Turmele sălbatice începeau să se micşoreze, să se împrăştie.

Unde era, ce făcea Patricia?

Intrai în colibă. Avea o sufragerie şi o cameră de culcare mobilate în modul cel mai rudimentar, dar perfect adaptate vieţii de tabără. De la locuinţa principală, un coridor sub cerul liber, mărginit doar de ramuri de copaci, ducea la o colibă mai mică, unde se aflau o bucătărie şi o cameră de baie. Apa caldă venea de la un cilindru de tablă, plasat afară pe un suport de pietre plate. Sub recipient ardea un foc viu, întreţinut de un servitor negru — desigur, băiatul care-i spusese Patriciei că-i refuzasem, în ajun, serviciile.

„Patricia... Iarăşi ea... — îmi ziceam. Trebuie să curm această obsesie şi să mă gîndesc la treburile mele."

Aveam, printre hîrtiile mele, şi nişte scrisori de recomandaţie. Una, oficială, dată de Guvernul General din Nairobi, pentru John Bullit, administratorul Rezervaţiei. Alta, particulară, adresată soţiei sale. O avem de la una din prietenele sale de pension, pe care o întîlnisem întîmplător înainte de a părăsi Franţa.

În faţa colibei îl zării pe Bogo, şoferul meu, venit să primească ordine. Livreaua lui de pînză cenuşie, ornată cu nasturi mari, plaţi, de metal alb — livreaua agenţiei la care lucra — atîrna pe torsul său foarte slab. Figura lui fără vîrstă, de un negru mohorît, semăna — sub craniul ras şi cu pielea boţită — cu un cap de broască ţestoasă.

Pe cînd îi încredinţam scrisorile, îmi trecu prin minte că acest om extrem de tăcut şi care, mai mult încă, se arăta de o sălba-

tică rezervă față de albi, o luase pe Patricia drept confidentă. Era cît pe-aci să-l întreb de ce, dar mi-am adus aminte la timp că, în două luni de viață comună pe drumuri grele, nu reușisem nici măcar o dată să stabilesc cu Bogo vreun alt raport decît cele strict legate de funcția lui, în care, de altfel, excela.

După ce plecă, mai privii o dată luminișul. Era pustiu. Mă simții neașteptat de liber și-mi dădui seama că mi-era foarte sete și foarte foame.

Bogo dusese lada cu provizii în bucătărie, dar cuptorul cu cărbuni de lemn și uneltele atîrnate pe zid nu-mi serveau la nimic. Un termos cu ceai și altul cu cafea, cîteva sticle cu bere, o sticlă cu whisky, biscuiți și conserve — aveam nevoie de mai mult pentru un popas atît de scurt?

Am mîncat pe verandă. Maimuțica și mica gazelă au venit să-mi țină tovărășie. Nicolas apucă o smochină uscată, iar gazela acceptă o bucată de zahăr. Kilimanjaro era acoperit de nori grei de căldură. Îmi regăsisem pacea.

Bogo se întoarse cu un plic.

— Din partea doamnei — îmi zise.

În scrisoarea sa, cu un scris aplecat, înalt și subțire, redactată în limba franceză, Sybil Bullit îmi cerea să vin să o văd îndată ce mi-ar fi cu putință; imediat chiar, dacă binevoiam.

IV

Administratorul Parcului regal își clădise casa la o distanță destul de mică de tabăra vizitatorilor. Dar copacii înalți ai brusei izolau complet terenul amenajat în formă de migdală pe care se ridica acest bunga-

lou acoperit cu paie. Zidurile erau aşa de albe, încît varul lor părea proaspăt de tot, iar vopseaua verde a storurilor atît de vie, de-ai fi zis că abia se uscase.

Cînd am ieşit dintre arborii spinoşi care străjuiau pista, storurile din lungul faţadei erau lăsate, dar probabil că sosirea mea era pîndită cu nerăbdare din interiorul casei, căci, înainte de a fi ajuns la uşa de intrare, ea s-a şi deschis şi o femeie înaltă şi blondă, cu ochelari negri, se ivi în prag. Fără să-mi lase măcar timpul s-o salut, ea îmi şi vorbi, în engleză, cu o voce grăbită, confuză, puţin cam sufocată — desigur fiindcă voia să spună prea multe lucruri deodată.

— Sînt dezolată — îmi spuse — că v-am zorit chiar într-atît... Intraţi, vă rog... Sînt fericită că vă văd atît de curînd... Intraţi repede... Şi atît de recunoscătoare că nu m-aţi făcut să aştept... Intraţi, intraţi, soarele ăsta este teribil...

Sybil Bullit ridicase o mînă spre ochelarii săi fumurii şi nu o coborî decît ca să împingă, cu o mişcare nerăbdătoare, uşa rămasă deschisă în spatele nostru.

Venind din brusă, din luminoasa ei învăpăiere, vestibulul mi se păru foarte întunecos. Abia vedeam trăsăturile tinerei femei şi mai puţin încă pe-ale servitorului negru care tocmai sosise în fugă.

Sybil Bullit îi adresă cîteva cuvinte în suahili, iritată, şi el ne lăsă singuri.

— Veniţi, veniţi — îmi zise apoi — e atît de întuneric aici!

În camera largă şi lungă care servea de salon, lumina nu venea dinspre faţada cu storurile închise, ci de la ferestrele care dădeau spre o curte interioară, acoperită în parte. Puterea prea mare a luminii era atenuată şi de perdelele din bumbac des, de un albastru-închis.

Faţa şi corpul tinerei femei se liniştiră de-ndată, ca şi cum şi-ar fi găsit un loc de refugiu. Totuşi nu-şi scoase ochelarii de soare.

— Vă cer scuze pentru felul cum m-am purtat — spuse Sybil Bullit şi vocea ei avea acum un timbru viu şi blînd. Vă cer sincer scuze, dar dacă aţi şti ce înseamnă pentru mine Lise... Se opri o clipă şi apoi repetă, vădit pentru ea însăşi, şi numai pentru bucuria de a-i pronunţa numele: Lise... Lise Darbois. Întrebă apoi repede, cu sfială: Pronunţ încă cum trebuie?

— Ca o franţuzoaică — i-am răspuns (şi era adevărat). De altfel aceasta nu mă mai miră, după ce v-am citit scrisoarea.

Obrajii lipsiţi de strălucire ai tinerei femei se roşiră uşor.

Din cauza ochelarilor fumurii, care-i ascundeau ochii, nu se putea şti dacă acest impuls al sîngelui exprima o plăcere sau o stinghereală.

— Am sperat că asta vă va face să veniţi mai repede — zise Sybil. Făcu un pas spre mine şi continuă: Doamne! Cînd mă gîndesc că nu sînt nici două luni de cînd aţi văzut-o pe Lise... Ne scriem destul de regulat, desigur... Eu, mai ales... Dar este cu totul altceva cineva care a văzut-o, care i-a vorbit. Fără un gest, parcă pentru a-mi lua mîinile, dar nu-l duse pînă la capăt şi reluă: Spuneţi-mi, spuneţi-mi... Cum arată acum? Ce face?

Încercai să-mi amintesc exact amănuntele primei mele întîlniri cu prietena Sybilei Bullit, pe care, de fapt, o cunoşteam foarte puţin. Nu regăseam în memorie decît o figură destul de drăguţă, destul de veselă, dar care semăna cu multe altele; şi puţin cam prea agitată şi sigură de ea însăşi. Prin ce trăsături deosebite, prin ce calităţi putea să trezească atîta interes şi exaltare?

— Ei bine, ei bine...? întrebă Sybil Bullit.

— Ei bine — zisei — Lise continuă să fie reprezentanta unei firme americane de produse cosmetice... De la divorţ, trăieşte în mod public cu un pictor... Pe el îl cunosc mai bine.

— Desigur, fericită?

— Asta n-o mai ştiu — am răspuns. Am impresia că se plictiseşte puţin, că se învîrteşte oarecum în gol, că uneori invidiază existenţa dumneavoastră.

Sybil înălţă uşor faţa adumbrită de ochelarii negri şi zise încetişor:

— Lise mi-a fost domnişoară de onoare. Am venit în Kenya împreună. M-am cununat în capela albă dintre Nairobi şi Naivasha. Trebuie s-o ştiţi.

— Cine n-o cunoaşte! zisei.

Acest sanctuar micuţ, cu linii delicate şi umile, fusese construit de prizonierii de război italieni, în momentele lor de răgaz, pe cînd munceau la drumul cel mare. Porţiunea de brusă pe care o defrişaseră, destinată capelei, dădea în valea rîului Rift, imens şi sublim, care, la două mii de metri mai jos, îşi rostogolea valurile al căror flux începea din inima Africii negre, ca să nu se oprească decît în nisipurile Sinaiului.

— Aţi avut mare noroc — spusei. Nu există, cred, în lume un loc mai frumos.

În loc să-mi răspundă, tînăra femeie surîse cu toată duioşia pe care o poate inspira o amintire mai mult decît dragă. Şi, ca şi cum ar fi simţit nevoia de a da acelui surîs întreaga lui expresie lăuntrică, îşi scoase ochelarii negri cu un gest de somnambulă.

Pentru ce îşi ascundea oare ochii?

Mari, uşor îngustaţi şi alungiţi spre tîmple, de un cenuşiu întunecat presărat parcă cu paiete ceva mai luminoase, ochii erau singura frumuseţe adevărată a Sybilei, cel puţin

atunci cînd o emoţie puternică îi făcea să strălucească, ca în această clipă.

Şi tocmai din pricina strălucirii, frăgezimii şi nevinovăţiei lor, văzui în schimb, deodată, cît de prematur fusese părăsită de tinereţe faţa acestei tinere femei. Nici chiar soarele Africii nu reuşise să-i dauerească chipul palid şi şters. Părul era lipsit de viaţă. Cute profunde, uscate, îi veştejeau fruntea, îi brăzdau pometii şi-i retezau colţurile buzelor. Părea că această figură aparţinea la două femei diferite. Una dispunea de ochi, cealaltă de tot restul.

Lise Darbois nu avea încă treizeci de ani. Era cu putinţă ca această faţă fără sînge, ofilită, pe care o aveam înaintea mea, să aparţină aceleiaşi durate a existenţei?

Sybil îmi dădu răspunsul fără să ştie:

— Lise şi cu mine sîntem de aceeaşi vîrstă, cu o diferenţă de cîteva săptămîni — îmi spuse. Şi am trăit cinci ani fără să ne despărţim, într-un pension din Lausanne. Ne surprinsese acolo, pe amîndouă, războiul. Părinţii ei, care locuiau la Paris, şi tatăl meu, care servea în India, au preferat să ne lase acolo în acele timpuri grele.

Sybil rîse tinereşte, cu duioşie, şi urmă:

— Sînt sigură că Lise v-a povestit toate acestea. Dar... n-a putut să vă spună însă cît era de drăguţă încă de pe atunci şi că ştia să se îmbrace, să-şi aranjeze părul mai bine ca toate fetele. O adevărată pariziană la cincisprezece ani!

Amintire după amintire, amănunt după amănunt, Sybil Bullit îmi povesti toată această epocă. Am înţeles deci că mă chemase cu atîta nerăbdare mai puţin ca să mă asculte, cît mai ales ca să-mi vorbească.

Aflai astfel că tatăl Sybilei fusese numit, spre sfîrşitul războiului, într-un post important în Kenya şi că dînsa, venind la el, a rugat-o mult pe Lise Darbois să o însoţească. Sybil îl cunoscuse pe Bullit chiar de la sosirea ei şi această

întîlnire a lor i-a călăuzit, într-o dimineaţă, pînă la capela mică şi albă care domina valea Riftului, imensă şi sublimă.

— Lise a plecat foarte curînd, iar la puţin timp după aceea, tatăl meu a fost rechemat de Ministerul Coloniilor din Londra, unde a murit fără ca eu să-l mai revăd.

Tăcu. Ar fi trebuit să mă retrag. Sybil obţinuse şi chiar secătuise tot ce aştepta de la mine, şi era timpul să încep vizitarea Rezervaţiei. Rămăsei totuşi, fără să-mi dau prea bine seama ce mă ţinea în loc.

— Soţul dumneavoastră nu este aici? am întrebat-o.

— El pleacă totdeauna cu mult înainte de-a mă deştepta şi niciodată nu se întoarce la ore fixe — spuse Sybil cu un gest vag. Cînd îi dau răgaz animalele lui.

Tăcerea se aşternu din nou între noi, punînd în valoare înrîurirea exercitată de camera în care ne aflam. Fiecare nuanţă de culoare, fiecare obiect dădeau un sentiment de siguranţă, de tihnă: zidurile în nuanţa mierii, lumina scăzută, scoarţele de culori deschise de pe podea, gravurile în cadre vechi şi ramurile încărcate de flori mari, învoalte, în vaze de aramă. Pretutindeni se vădeau bunul gust şi un aranjament deosebit de atent. Făcui complimentele cuvenite. Sybil zise, cu vocea scăzută:

— Încerc să fac să se uite că nu există vreun oraş nici la trei sute de kilometri de-aici şi că la uşa acestei case dai peste cele mai primejdioase animale.

Ochii tinerei femei fugeau de la un obiect la altul, ca de la un prieten la altul. Unele erau foarte frumoase.

— Părinţii soţului meu le-au adus cu ei în Africa, cînd s-au stabilit aici, la începutul secolului — spuse Sybil. Sînt mobilele lor, din familie.

Făcu o pauză, ca din întîmplare, pentru a adăuga apoi cu o simulată nepăsare:

— O familie foarte veche... Ramura principală avea titlul de baronet din timpul Tudorilor.

Pentru o clipă, faţa Sybilei căpătă o expresie cu totul nepotrivită cu chipul şi viaţa ei din prezent: o satisfacţie deşartă, burgheză. Să fi fost o pornire din adîncul firii sale? Sau numai un mijloc de apărare psihică — ca mobilele, ca stofele?

Mîngîie maşinal un fotoliu minuscul de lemn din Anglia, un fel de jucărie făurită în secolul XVIII de vreun maestru de geniu.

— Soţul meu a stat în el cînd era copil mic, ca şi tatăl şi tatăl tatălui său — zise Sybil. Şi i-a fost dat să-i servească şi fiicei mele.

— Patricia! exclamai.

Şi acum ştiam de ce rămăsesem.

— Îi ştiţi numele? întrebă Sybil. A, da! Fireşte... De la Lise!

Nu era adevărat. M-am gîndit o clipă să-i spun cum o întîlnisem pe Patricia. Dar un reflex obscur îmi dădu inspiraţia să prefer comoditatea minciunii pe care însăşi Sybil mi-o oferea.

— Ştiţi ce visez eu pentru Patricia? reluă ea cu vioiciune. Aş vrea să-şi facă educaţia în Franţa şi să prindă acolo gustul de a se îmbrăca, de a se aranja, de a avea o ţinută ca şi cum s-ar fi născut la Paris. Ca Lise.

În ochii Sybilei străluceau din nou încrederea şi entuziasmul copilăriei. Deodată se opri din vorbă, tresări şi, cu o mişcare pe care cu siguranţă că nici ea n-o observă, atît de rapidă şi de instinctivă fusese, îşi puse din nou ochelarii cu sticle fumurii.

Negrul pe care-l văzui în acel moment în mijlocul salonului, fără ca cel mai mic zgomot să-i fi vestit apropierea, era în vîrstă, zbîrcit, chior, purta pantaloni scurţi de pînză cafenie şi o cămaşă ruptă. Nu puteai să-i apreciezi exact talia, căci era încovoiat, rupt parcă din şale, cu nişte coapse diforme.

Pronunţă cîteva cuvinte în suahili şi plecă.

— Kihoro este un wakamba — îmi spuse tînăra femeie, cu un glas stins, obosit. I-a servit mult timp soţului meu ca ghid şi gonaci. El nu poate fi paznic în Parc. Aţi văzut cum l-au mutilat animalele. De aceea se ocupă de Patricia. A văzut-o născîndu-se. Ea îl iubeşte tare mult. A venit să-mi spună că i-a dus micul dejun.

— Este aici în acest moment? am întrebat.

— S-a deşteptat chiar acuma — zise Sybil.

— Cum... dar...

Mă oprii la timp pentru ca să poată interpreta mirarea mea cum îi va conveni.

— E cam tîrziu, ştiu — zise ea — dar Patricia mea aleargă tare mult toată ziua. Are nevoie să doarmă mai mult.

Sybil mă privi o clipă prin ochelarii negri şi încheie:

— Mă duc s-o caut. Aşa că îi veţi putea vorbi Lisei despre ea.

M-am apropiat de una din ferestre, în partea unde storurile nu erau lăsate, şi am tras perdelele. Fereastra dădea spre o curte mare interioară, în jurul căreia erau dispuse camerele de locuit. De-a lungul zidurilor se întindea o galerie rudimentară, acoperită cu paie. Sybil o parcurse o clipă fără să arunce vreo privire arborilor învăpăiaţi, copacilor de jacaranda, torentelor de aur care se revărsau peste tufişurile de purpură, de azur şi de foc din cele patru colţuri ale curţii interioare. Dar în loc să intre direct în camera Patriciei, cu toată aversiunea ce-o avea pentru soare, tînăra femeie se duse în centrul spaţiului descoperit, pe care nimic nu-l apăra de căldură şi lumină. Acolo se opri în faţa unui careu de răzoare mici, al căror pămînt vegetal era adus, fără îndoială, de departe şi pe care — fiind irigat prin mici rigole venind dinafară — creşteau, sărace, fragile, decolorate, flori de zinia, petunii, garoafe.

Sybil se aplecă asupra florilor europene, îndreptă o tulpină, mlădie o corolă. Nu erau gesturi inspirate de duioşie. Exista în inflexiunea lor un fel de apel, de rugăciune. Oare numai pentru a lupta împotriva singurătăţii?

Am fost smuls din aceste gînduri de zgomotul unui automobil mînat în mare viteză şi oprit cu o frînă brutală în faţa casei, în partea unde storurile lăsate întunecau peretele.

V

Scîrţîitul roţilor pe pămîntul aspru vibra încă atunci cînd cel care condusese vehicolul intră în salon. Era evident că nu se aştepta să mă găsească acolo. Dar îndată ce mă zări, nici talia, nici volumul lui, destul de considerabile, nu-l împiedicară de loc să curme şi să suspende dintr-o dată uimitoarea vivacitate a elanului său. Făcu acest lucru cu uşurinţa şi precizia profesioniştilor suplеţei musculare, a dansatorilor, boxerilor, acrobaţilor.

Avea în mînă un *kiboko* — un bici lung, din piele de rinocer.

— Fiţi binevenit — zise el cu o voce care, deşi răguşită, avea un ton deschis şi sincer. Sînt John Bullit, administratorul acestui Parc.

Am vrut să mă prezint, dar el urmă:

— Ştiu, ştiu... Numele dumneavoastră se află în registrul de intrări. Şi cum sînteţi singurul nostru client... Nu-şi termină fraza şi întrebă: Whisky?

Fără să aştepte răspunsul, Bullit aruncă *kiboko*-ul pe un scaun şi se îndreptă spre dulăpiorul de lichioruri din fundul camerei.

Era de o frumuseţe într-adevăr excepţională în ce priveşte ansamblul şi forţa: foarte mare, cu picioare foarte lungi, osatura lui masivă era îmbrăcată de o carne care, deşi densă, consistentă şi chiar greoaie, nu-i stînjenea cu nimic rapiditatea şi supleţea mişcărilor. Această substanţă solidă şi activă era de fapt un izvor de vitalitate, o rezervă de forţă. Soarele care-l copsese şi-l răscopsese, pînă la a-i da culoarea lemnului ars, nu-i vătămase cu nimic înfăţişarea.

Îmbrăcămintea mai mult îi descopera decît să-i îmbrace pielea netedă şi elastică. Şortul vechi îi venea mult deasupra genunchilor, iar mînecile cămăşii vechi — cu mult mai sus de coate. Deschisă de la gît pînă la centură, îi lăsa tot pieptul gol.

— În sănătatea dumneavoastră — zise Bullit.

Înainte de a bea, îşi apropie paharul de nasul uşor cîrn şi inspiră mirosul whisky-ului.

Nările lui bine desenate se dilatau şi se contractau cu repeziciune. Falca pătrată ieşea puţin în afară o dată cu buza inferioară, viguroasă şi de un roşu viu. Părul des şi încîlcit arăta ca un fel de creastă stufoasă, roşcată, pe fruntea bombată, deasupra obrajilor plini şi duri. Era mai mult decît o faţă, era o mască, un bot. Dar prin structura sa, prin soliditatea şi prin expresia sa, omul acesta exercita o putere, o atracţie neobişnuită.

— N-am avut timp să mă ocup de dumneavoastră în dimineaţa aceasta, iertaţi-mă — îmi spuse Bullit, între două înghiţituri de alcool. Nu se luminase încă de ziuă cînd am plecat de acasă. Era ceva urgent: mi se semnalaseră doi negri suspecţi în colţul cel mai îndepărtat al Parcului, unde se ivesc adesea braconieri... Ştiţi, fildeşul dinţilor de elefant

are încă preț bun și cornul de rinocer pisat se plătește foarte scump în Extremul-Orient, ca afrodisiac. Blestemații ăștia de traficanți hinduși aciuați pe-aici servesc ca intermediari. Se găsesc totdeauna ticăloși printre wakamba, kipsighi și alții care, cu săgețile lor otrăvite, încearcă să-mi ucidă elefanții și rinocerii.

— I-ați prins? am întrebat.

— Nu, era o alarmă falsă — zise Bullit (și privi cu regret biciul teribil pe care-l azvîrlise cînd intrase). Erau negri, dar masai.

În glasul răgușit al lui Bullit recunoscui o ciudată inflexiune de respect, pe care o descoperisem la toți englezii din Kenya care-mi vorbiseră despre acest trib războinic.

— Masaii — reluă Bullit — nu vînd și nici nu cumpără nimic. Or fi ei negri, dar au ceva de nobili, de seniori în ei. Rîse scurt, răgușit, apoi reluă: Dar oricît de nobili ar fi, n-au voie să se ia la harță cu leii mei.

Făcea parte dintre oamenii față de care, de cum iei contact, îți dai seama că tatonările, timpii morți ceruți de obișnuitele reguli de politețe nu au nici un rost, pentru că acești oameni trăiesc în afara oricărui convenționalism, în propriul lor univers, și care te atrag. Îi spusei:

— Leii *dumneavoastră,* rinocerii *dumneavoastră,* elefanții *dumneavoastră*... S-ar părea că socotiți animalele sălbatice un bun personal.

— Ele aparțin coroanei britanice — replică Bullit — și eu sînt cel care o reprezintă aici.

— Nu cred că este vorba însă numai de o consecință a datoriei.

Bullit își puse brusc paharul pe jumătate plin pe masă și începu să se plimbe prin cameră cu pași mari. Totuși, corpul lui atît de mare, de înalt și de vînjos nu atingea nici o mobilă. Sub cizmele lui de vînătoare, podeaua nu scotea nici un

zgomot. După ce parcurse de mai multe ori salonul, continuîndu-şi acel du-te-vino tăcut, zise:

— După treaba cu masaii, am făcut un tur de două ore prin brusă, ca să răspîndesc sare pe locurile pe unde vin mai adesea animalele. Au nevoie de sare. Asta le dă putere. Veţi spune că nu numai datoria mă îndeamnă să le dau sare.

Bullit se mişca acum mai repede, cu pasul lui mare, precis, elastic şi surd prin camera încărcată de lucruri.

— Şi barajele de pămînt pe care le construiesc, şi rigolele pe care le sap, ca să se găsească, peste tot şi în orice anotimp, adăpători, nici ele nu intră în obligaţiile postului meu... Şi nici faptul că golesc, fără milă, locul de vizitatori, atunci cînd, cu claxoanele automobilelor, împiedică animalele să se simtă la ele acasă.

Bullit îşi opri brusc elanul corpului cu acea uşurinţă pe care acum i-o ştiam. Era lîngă mine şi totuşi rosti tunător:

— Aici, animalele au toate drepturile. Vreau să trăiască în linişte. La adăpost de nevoi. Ocrotite împotriva oamenilor. Fericite. Şi, în măsura puterilor mele, aşa va fi, mă înţelegeţi!

Privii cu un sentiment de îngrijorare ochii dilataţi care nici nu clipeau măcar. Pentru ce această izbucnire aşa de bruscă şi de brutală? Era imposibil ca eu să fi fost adevărata ei ţintă. Cuvîntul meu nevinovat de adineaori nu fusese decît un pretext, o ocazie pentru o izbucnire care mocnea de mult. De ce şi cui se adresau, prin şi dincolo de mine, această furie şi acest zbucium?

Privirea lui Bullit îşi pierdu deodată toată violenţa. Înălţă capul, ceea ce-i aduse falca pătrată la nivelul frunţii mele. Îşi reluă paharul şi-l goli dintr-o dată. Abia atunci auzii şi eu apropierea uşoară pe care el o simţise înaintea mea. Cînd Sybil intră, faţa soţului său era pe deplin liniştită.

VI

Merseră unul către altul cu o mişcare atît de simplă, încît nu părea să reiasă din voinţa lor şi nici chiar din conştiinţa lor. Cînd se întîlniră în mijlocul camerei, Bullit puse una din mîinile lui puternice pe umărul Sybilei, acoperindu-i-l în întregime, şi-o apropie de el. Cu cealaltă mînă îi liberă, cu o delicateţe uimitoare, ochii de ochelari. Apoi chipul său roşcat se apropie de faţa ei palidă şi-i sărută pleoapele. Corpul Sybilei se destinse dintr-o dată şi se mlădie ca să se apropie şi mai mult, în dorinţa parcă de a se contopi cu masa musculoasă care o chema. Această efuziune a fost atît de rapidă şi de-o asemenea decenţă, încît nici un scrupul sau jenă nu m-au stingherit pentru faptul că eram de faţă. Gesturile Sybilei şi ale lui Bullit, prin firescul, prin calitatea lor, se situau dincolo de ceea ce ar fi putut constitui o indiscreţie.

Doi soţi, pe care îndatoririle lor diferite îi separaseră o dată cu risipirea nopţii, se regăseau, se sărutau. Nimic mai mult. Pentru ce trebuiau să se ascundă? Dar tot ce poate iubirea să dăruiască acestor două fiinţe, pentru totdeauna, ca tandreţe, ca întregire şi siguranţă, tot ceea ce un bărbat şi o femeie pot dori şi dobîndi unul de la celălalt, pentru a-şi linişti cele mai profunde nelinişti şi pentru a-şi servi unul altuia drept împlinire predestinată, le vedeam întipărite în felul cel mai pur şi mai neîndoielnic în mişcările şi pe feţele Sybilei şi ale soţului său.

Îmi amintii de mica şi alba capelă ridicată în brusă, în locul de unde se dezvăluie cel mai bine măreaţa şi sălbatica vale a Riftului. Acolo se cununaseră Bullit cu Sybil. Îmi închipuiam acum, fără sforţare, naiva solemnitate, credinţa absolută, minunata singurătate în doi — bunul lor de atunci, al

amîndurora. Trecuseră zece ani de atunci, dar pentru ei, între ei, nimic nu se schimbase. Şi aşa va fi pînă la sfîrşitul zilelor duse împreună, cît timp bătaia inimii va însufleţi această figură fără sînge şi această faţă aproape animalică sub coama de păr roşcat.

Cîteva secunde au fost de ajuns ca să unească şi să separe acest deplin schimb de dăruire pe de o parte şi de ocrotire pe de altă parte. Sybil şi Bullit se despărţiră aproape în acelaşi moment în care se şi sărutaseră, dar a trebuit ca privirea Sybilei să o întîlnească pe a mea, pentru a-şi da seama că eram acolo. Ochii ei atît de frumoşi îşi pierdură atunci strălucirea şi fericirea. Îşi coborî ochelarii negri pe ochi cu acea mişcare automată pe care i-o cunoşteam atît de bine acum. Obrajii săi, dintr-o dată mai lăsaţi, fură străbătuţi de un fior. Nervii îi erau din nou încordaţi la maximum. Totuşi, ceea ce Sybil avea să-mi comunice nu putea cu nimic — în aparenţă — îndreptăţi o astfel de schimbare.

— Sînt adînc mîhnită — spuse tînăra femeie — că n-am reuşit s-o conving pe Patricia să vină. Vă rog s-o scuzaţi. Nu este obişnuită cu societatea.

Bullit nu se clintise din loc. Trăsăturile-i mari îşi păstrau expresia lor senină. Dar devenise — şi văzui asta din privirea lui — deosebit de atent. Mi se păru că prind acele efluvii nedefinite, acea încărcare a atmosferei din care un străin ghiceşte uneori că o veche neînţelegere, tenace şi ascunsă, pune din nou la încercare fiinţe care trăiesc împreună şi se iubesc de mult.

— Este foarte natural — zisei rîzînd — ca o fetiţă a Kilimanjarului să nu alerge spre oameni ca mine, debarcaţi dintr-o lume cu care ea nu are nimic de-a face.

Mulţumirea care se zugrăvi pe faţa lui Bullit fu la fel de vie ca şi ciudata mînie de adineaori şi, cum se părea, la fel de fără temei şi fără măsură.

— Desigur, e foarte natural — zise el abia auzit.

— Dar în acest caz, John — exclamă Sybil (şi buza inferioară îi tremura puţin) — cu timpul, Patricia, dacă va continua să trăiască aici, va deveni o sălbatică, o fată imposibilă! Trebuie să facem ceva!

Bullit zise, parcă şi mai încet:

— Dar am încercat, scumpa mea, doar ţii minte. Pensionul n-a făcut decît să ne îmbolnăvească fetiţa.

— Era cu doi ani mai mică — replică Sybil. Astăzi nu mai e acelaşi lucru. Trebuie să ne gîndim la viitorul copilului.

Pe pometii tinerei femei apăruseră pete de o roşeaţă febrilă. Mă luă brusc ca martor.

— Nu credeţi şi dumneavoastră — mă întrebă ea — că Patricia va fi prima care ne va reproşa într-o bună zi lipsa ei de educaţie?...

Bullit nu mai zicea nimic, dar nu mă pierdea din ochii lui atît de deschişi la culoare, brăzdaţi de firişoare purpurii (soarele? alcoolul?), şi privirea lui, alimentată de toată forţa de care era în stare, voia parcă un răspuns contrariu celui pe care soţia sa îl cerea. Fiecare din ei, potrivit firii sale, căuta în mine un aliat într-o dezbatere esenţială, al cărei obiect era soarta unei fetiţe în salopetă cenuşie, fetiţa aurorii şi a animalelor sălbatice.

Ce atitudine putea lua un trecător?

Mă gîndii la Patricia, la părul ei tuns băieţeşte. Această amintire, şi numai ea, a cărei influenţă părinţii fetei nu o puteau cunoaşte, m-a hotărît. Spusei deci pe un ton de glumă şi ca unul care n-ar fi prins sensul adevărat al discuţiei:

— Fără îndoială, fiindcă n-am copii, sînt întotdeauna de partea lor. Socotiţi-mă deci în tabăra Patriciei.

Urmă o tăcere foarte scurtă, după care Sybil, silindu-se să surîdă, îmi zise:

— Iertaţi-ne că vă amestecăm în grijile noastre de familie. Nu pentru asta aţi venit pînă aici.

— Adevărat — zise Bullit.

Surîdea şi el, dar aşa cum ar face-o un om care şi-ar regăsi pe neaşteptate, după mulţi ani, un vechi camarad.

— Vă voi arăta în Parc... vă voi arăta lucruri pe care prea puţini oameni le-au văzut — urmă el, ridicîndu-şi pe jumătate mîna ce inspira teamă, ca şi cum ar fi vrut să mă bată amical pe umăr. Dar privind la soţia sa, care părea foarte departe de noi, adăugă aproape sfios: În cinstea oaspetelui nostru, ai putea veni şi tu o dată, draga mea. Ca în timpurile bune. Ţi-ar face bine.

În loc să-i răspundă, Sybil mă întrebă:

— Doamne, ce va crede Lise cînd va afla că n-aţi văzut-o pe Patricia?

— Lise? zise Bullit. Pentru ce Lise?

— Oaspetele nostru este prietenul ei — zise Sybil. N-am avut timp să-ţi povestesc. Mi-a adus o scrisoare de la Lise şi închipuie-ţi că o va revedea în curînd.

De cîte ori repeta acest nume, vocea Sybilei se înviora şi faţa îi întinerea. În acelaşi timp însă, trăsăturile lui Bullit se contractau, se întunecau mai mult. Nu-i mai rămăsese pe faţă nimic din prietenia pe care abia mi-o arătase.

— Cînd plecaţi de la noi? mă întrebă Sybil.

— Mîine — răspunse Bullit în locul meu, aproape cu brutalitate. După registru.

— Mîine!? exclamă Sybil. Aşa de curînd... Dar, atunci, trebuie să încep deîndată scrisoarea pentru Lise. Am atîtea lucruri să-i povestesc! Ştiţi că o simt mai reală, mai aproape, de cînd v-am văzut.

Bullit se duse să-şi toarne whisky.

— Nici măcar nu v-am primit cum se cuvine — reluă Sybil. Trebuie să reveniţi diseară la noi, să luaţi un ceai bun. Nu veţi avea de altfel nimic altceva de făcut, căci John a interzis să se circule cu automobilul în Parc după ce s-a înserat. Nu-i aşa, John?

— Farurile orbesc animalele — bombăni Bullit.

— Voi veni cu multă plăcere — i-am spus Sybilei. Cît despre scrisoare, nu-i nici o grabă. Şoferul meu o va lua mîine de la dumneavoastră, înaintea plecării.

Bullit mă privi o clipă cu luare-aminte prin alcoolul care-i umplea paharul.

— Aţi fi bun să-mi explicaţi — mă întrebă el brusc — pentru ce şi-a petrecut şoferul dumneavoastră noaptea în automobil, cînd avea un pat la dispoziţie în casa servitorilor taberei? Nu cumva acestui gentleman din Nairobi îi e silă să doarmă sub acelaşi acoperiş cu bieţii negri din brusă?

— Nu-i vorba de asta — i-am răspuns. Bogo şi cu mine am făcut un lung circuit pînă la lacul Kivu. La hoteluri se refuză găzduirea negrilor, rezervîndu-li-se cuştile pentru cîini. Bogo s-a obişnuit deci să doarmă în automobil. Este un om foarte simplu, dar are simţul demnităţii.

— Demnitate — repetă Bullit între dinţi. Demnitate!

Privirea i se fixă un moment pe biciul din piele de rinocer, care atîrna pe braţul unui fotoliu, apoi reveni să scruteze fundul paharului.

— M-am născut în Rhodesia — zise el deodată. Tatăl meu administra acolo un district foarte mare. Eram de paisprezece ani cînd am făcut întîiul meu safari[1] cu un alt băiat de vîrsta mea. Odată, într-o brusă unde se aflau lei şi unde vînătoarea era interzisă, am văzut mişcînd un tufiş. Interzis sau nu, noi am tras. Unul din noi a nimerit. Dar era un negru, ucis dintr-o lovitură. Ne-am dus să-l anunţăm pe şeful celui mai apropiat sat. Un negru bătrîn (Bullit ridică o clipă ochii asupra mea). Foarte demn. El ne-a spus: „Aţi avut norocul că n-a fost un leu. Tatăl dumitale nu v-ar fi iertat-o." Într-adevăr. Tata avea legea în sînge.

— John, de ce povesteşti astfel de istorii! îi zise Sybil cu voce scăzută. Ştii doar că mi-e groază de ele. Şi apoi, zău,

[1] Vînătoare africană.

dacă s-ar lua cineva după ele, ar putea crede că eşti un sălbatic.

Bullit îşi goli paharul fără să răspundă, se duse să-şi ia *kiboko*-ul şi-mi zise fără să mă privească:

— Iertaţi-mă, am de lucru. Pentru vizitarea Parcului, am să vă trimit un paznic.

Se întinse, cu braţele larg deschise, şi dintr-o dată camera deveni mai strîmtă.

— John — vorbi repede Sybil — promite-mi că vei obţine de la Patricia să nu facă nazuri şi să fie aici la ceai. Trebuie, oricum, ca oaspetele nostru să-i poată spune ceva Lisei despre ea.

Mîna enormă care ţinea biciul se crispă pe mîner, apoi se destinse şi Bullit îşi apropie faţa de chipul bolnăvicios, spunîndu-i cu o deosebită tandreţe:

— Îţi promit, draga mea.

Atinse cu buzele părul soţiei sale. Ea se lipi de el, iar dînsul o strînse la piept cu aceeaşi dragoste ca mai înainte.

VII

Puţin după aceea am plecat de la Sybil. Ea nu încercă să mă reţină. Se gîndea la scrisoarea şi la recepţia ei.

Ieşind din bungalou, am fost silit să mă opresc, orbit, ameţit de asaltul căldurii şi luminii. Bullit stătea cu capul gol lîngă maşina sa, un Land Rover cu două diferenţiale, şi-i dădea ordine lui Kihoro, bătrînul său gonaci, negrul chior, deşelat şi ciopîrţit de cicatrice. Bullit se făcu că nu mă vede,

Kihoro însă îmi aruncă, cu unicul său ochi, o privire scurtă și pătrunzătoare și prinse a-i vorbi foarte repede stăpînului său. I-am ocolit și am pornit în direcția colibei mele.

Ajuns la capătul luminișului, în momentul cînd eram pe punctul să intru în crîngul care-l mărginea, o imensă umbră de formă omenească se proiectă pe neașteptate alături de a mea. Mă oprii. Bullit se afla chiar lîngă mine.

Avui o ciudată și subită senzație de răcoare: era atît de mare și de lat, încît mă apăra cu corpul lui de soare; dar, în același timp, mă cuprinse și o neliniște. De ce mă urmase și mă ajunsese oare Bullit, cu mersul acela tăcut care surprindea totdeauna? Ce mai voia?

Ochii lui Bullit, fără îndoială ca să evite privirea mea, contemplau arborii spinoși, pe deasupra capului meu. Brațele-i atîrnau nemișcate de-a lungul corpului, dar vîrfurile degetelor, cu unghii late și scurte, i se mișcau nervos pe coapsele bronzate. Părea încurcat. Îmi zise, tușind ușor:

— Dacă n-aveți nimic împotrivă, vom face drumul împreună. Merg în direcția taberei dumneavoastră, în satul negrilor.

Mergea ca un adevărat cutreierător de brusă: puțin înclinat, cu pași mari, călcînd în voie, dar repede. Mi-era destul de greu să-l urmez. Ajunserăm iute în inima desișului. Atunci Bullit se răsuci, barînd poteca îngustă. Cam prin dreptul șalelor i se vedeau pumnii strînși. Ochii lui cu firișoare roșii mă studiau, privindu-mă fix. Între părul și sprîncenele roșcate, zbîrlite, cute adînci îi brăzdau fruntea. Îmi trecu prin minte că se va arunca asupra mea și mă va ucide dintr-o lovitură. Era, desigur, o idee năstrușnică. Totuși începeam să consider că Bullit se purta ca un nebun. Trebuia să rupem acea tăcere apăsătoare a pămîntului, a căldurii, a arborilor.

— Despre ce este vorba? îl întrebai.

Bullit răspunse cu glasul pe jumătate, tărăgănat:

— Aţi fost azi-dimineaţă foarte aproape de marea adăpătoare.

Mă aflam în faţa unui om de o putere fizică periculoasă, ale cărui porniri nu eram în stare să le înţeleg, să le prevăd. Totuşi, primul meu gînd a fost Patricia, că mă trădase. Simţii o îngrijorare aşa de vie, încît rostii fără să vreau:

— Fiica dumneavoastră m-a predat deci călăului...

— N-am mai văzut-o de ieri — răspunse Bullit, dînd din umeri.

— Dar văd că ştiţi totuşi că mă găseam cu ea acolo unde nu aveam dreptul să fiu.

— Tocmai despre asta ţin să vă vorbesc — zise Bullit. Ezită. Cutele de sub mărăcinişul roşcat al părului său se adînciră şi mai mult. Mormăi: Nu ştiu cum să vă prezint situaţia.

— Ascultaţi — i-am spus. Vă dau cuvîntul meu că nu ştiam că locul respectiv este interzis vizitatorilor, însă dacă socotiţi de datoria dumneavoastră să mă expulzaţi, ei bine, voi pleca într-o oră în loc să plec mîine. Asta-i tot.

Bullit dădu din cap şi surîse abia perceptibil — un surîs timid, care dădea feţei sale un farmec bizar.

— Chiar dac-aş avea poftă să vă văd dispărînd, cum aş putea s-o fac? zise. Sybil este de pe acum preocupată numai de marele ei ceai. Nu are multe ocazii ca acestea, biata fiinţă.

Şi brusc, ca scăpat de orice încurcătură, Bullit îmi spuse cu o mare simplitate şi sinceritate, care era, în esenţă, în acord cu statura şi înfăţişarea sa:

— Vă mulţumesc... Vă mulţumesc cu adevărat că n-aţi povestit soţiei mele că Patricia se afla în zori acolo unde aţi văzut-o.

Bullit îşi trecu dosul palmei pe obrazul scăldat de sudoare. Şi doar îl văzusem întorcîndu-se după o lungă cursă în plin soare, fără un strop de sudoare. Şi ne aflam şi la umbra unor arbori spinoşi imenşi. Nu ştiam ce să răspund.

La cîţiva metri de noi, o gazelă impala străbătu dintr-un salt cărarea. Cîteva păsări zburară din tufişuri. Se auzeau maimuţele chiţcăind.

— Dacă soţia mea ar afla ce face Pat în fiecare dimineaţă — reluă Bullit — ei bine... Îşi căută cuvintele, îşi şterse din nou fruntea şi încheie cu glas înăbuşit: Asta ar complica lucrurile pentru toată lumea. Îşi frămîntă apoi o clipă chica aspră şi roşcată, lăsîndu-şi greutatea cînd pe un picior, cînd pe celălalt. Ce aş vrea să înţeleg — continuă Bullit fără să mă privească — este cărui fapt se datorează tăcerea dumneavoastră. Nu eraţi la curent cu nimic. Sau cumva Sybil v-a făcut unele confidenţe care v-au avertizat?

— Nicidecum. Şi nu ştiu nici eu prea bine ce sentiment m-a oprit să vorbesc. Adevărul este că întîlnirea cu fiica dumneavoastră mi s-a părut un secret al nostru.

— Dar pentru ce?

— Pentru ce?

Mă oprii de teama ridicolului. Dar retrăind impresiile de dimineaţă — desigur, din pricina aceleiaşi atmosfere specifice brusei, cu mirosul şi freamătul ei, şi fiindcă pe figura lui Bullit era ceva din simplitatea animală — m-am hotărît. Îi povestii deci despre instinctul care mă împinsese spre animalele sălbatice adunate în mod miraculos la poalele Kilimanjarului şi cît de mult doream prietenia lor, nerealizabilă pentru mine, şi cum fetiţa în salopetă cenuşie îmi îngăduise pentru cîteva clipe intrarea în această împărăţie.

La început, încă stînjenit de această mărturisire, ţineam ochii fixaţi în pămîntul acoperit de ierburi uscate şi de mărăcini, aşa că nu mai vedeam decît gambele lui Bullit, de culoarea argilei închise, înalte şi solide ca nişte coloane. Cu toate acestea, intensitatea atenţiei sale, pe care o percepeam din cadenţa profundă a respiraţiei, m-a eliberat de acea stînjenire. Continuai deci să-i vorbesc privindu-l în faţă. El mă asculta fără ca, pe figură, să i se mişte vreun muşchi, dar privirea lui ex-

prima o fericire parcă neîncrezătoare. Cînd am terminat, vorbi încet, oarecum cu greutate:

— Aşadar ... şi dumneavoastră ... gîndiţi ... dumneavoastră, un citadin ... că între Pat şi animale există ceva ... ceva ce nu trebuie ... de care nu te poţi atinge.

Bullit tăcu şi, fără să-şi dea seama, îşi zbîrlea cu mîna chica roşcată. În acelaşi timp, se uita la mine cu totul altfel, iscodindu-mă cu privirea, ca şi cum ar fi căutat să descopere în persoana mea vreo malformaţie, vreun defect ascuns.

— Dar atunci — întrebă — cum puteţi fi amic cu Lise Darbois?

— Nici nu sînt — declarai. Nici măcar pe departe. O cunosc foarte puţin, dar şi puţinul ăsta mi se pare prea mult.

Surîsul pe care-l mai remarcasem, nehotărît, timid şi plin de farmec, se ivi din nou pe buzele lui Bullit.

— Spuneţi-mi drept — l-am întrebat — din cauza acestei tinere femei, m-aţi fi făcut cu plăcere să cunosc gustul pielii de rinocer?

— Pe legea mea, i-adevărat! zise Bullit cu naturaleţe.

Deodată izbucni într-un rîs enorm şi naiv, într-un rîs de copil şi de căpcăun totodată, care păru că umple toată pădurea. Între două zguduituri de hohot repeta:

— I-adevărat, pe legea mea, v-aş fi dat cu dragă inimă cîteva lovituri de *kiboko!* Şi iar începea, pînă-şi pierdea răsuflarea: *Kiboko ... Kiboko ... Kiboko ...*

Mă simţii molipsit. Cuvîntul *kiboko* mi se păru de un comic grozav. Aşa că — acolo, pe cărarea brusei, în faţa lui Bullit — mă apucă şi pe mine un rîs pînă la lacrimi. În acel moment se născu între noi prietenia.

Cînd, în sfîrşit, ne potolirăm, Bullit îmi vorbi din nou, de data asta ca unui intim care ar fi cunoscut toate dedesubturile, toate secretele casei sale.

— Nimeni n-ar crede — zise el cu o violenţă stăpînită — că o păpuşă atît de înfumurată şi de găunoasă ca Lise ne poate face atîta rău, de la zece mii de kilometri distanţă.

— Şi fără să vrea, fără să ştie chiar — i-am răspuns.

Bullit îşi scutură capul cu încăpăţînare şi izbucni:

— Mi-e egal, dar o urăsc. Eu nu mă gîndesc decît la Sybil şi la cea mică.

Se răsuci apoi pe călcîie şi-şi continuă drumul.

Mergea totuşi mai puţin repede, cu ceafa înclinată. Se gîndea. Începu din nou să vorbească, fără să se întoarcă. Spatele lui îmi astupa orizontul. Frazele sale erau măsurate de cadenţa paşilor noştri. Îmi spunea:

— Să nu mă credeţi complet nebun fiindc-o las pe Pat să cutreiere în voie prin brusă şi să se apropie de animale cum vrea. Mai întîi, ea are o anumită putere asupra lor. Acest lucru ori există, ori nu există. Poţi cunoaşte animalele la perfecţie, asta nu are nici o legătură. Iată, de pildă, eu. Mi-am petrecut toată viaţa în mijlocul animalelor, şi cu toate acestea — nimic de făcut. Puterea asta e din naştere. Ca la cea mică.

Mergeam în spatele uriaşului trup al lui Bullit, încercînd să păşesc exact pe urmele paşilor săi, spre a nu tulbura, a nu dezacorda această voce răguşită şi înceată care mă readucea în misteriosul domeniu al Patriciei.

— Am cunoscut cîţiva oameni care aveau această putere — spunea Bullit. Albi şi negri... mai ales negri, dar pe nimeni în aceeaşi măsură ca Pat. Ea s-a născut cu acest dar şi, în afară de asta, a crescut între animale. Şi apoi (Bullit ezită într-un mod abia perceptibil), şi apoi ea nu le-a făcut niciodată vreun rău. Ea le *înţelege* şi animalele o *înţeleg*.

Nu mă putui reţine să-l întreb:

— Dar este de ajuns pentru siguranţa ei?

— Ea e foarte sigură — zise Bullit mergînd tot fără să se întoarcă. Şi ea trebuie s-o ştie mai bine ca noi. Eu însă nu împărtăşesc inocenţa ei. L-am pus pe Kihoro s-o păzească.

— Negrul mutilat? întrebai.

Bullit mări puţin pasul şi răspunse:

— Nu vă lăsaţi amăgit de aparenţe. Kihoro e el estropiat, dar are un mers de leopard. Pe mine, Patricia m-ar auzi imediat că dau tîrcoale sau stau la pîndă în împrejurimi. Şi totuşi, îmi cunosc bine meseria. Cît despre Kihoro însă, care e totdeauna în umbra ei, nu bănuie nimic. Şi poate el să n-aibă decît un ochi, dar trage mai precis şi mai iute ca mine. Iar eu trec drept unul din bunii trăgători ai Africii Orientale.

Bullit se întoarse spre mine. În privirea lui era o sclipire stranie şi în glasul lui o notă de tinereţe.

— Ştiţi că înainte vreme, cînd ieşea la animalele periculoase — leu, elefant, bivol chiar — Kihoro nu cerea decît un cartuş? Şi că... Se întrerupse brusc şi, ca şi cum s-ar fi pedepsit pentru o greşeală al cărei sens îmi scăpa însă, îşi muşcă brutal buza inferioară. Pentru a o păzi pe cea mică, fiţi liniştit — zise el — cartuşierele lui Kihoro sînt pline.

Poteca se lărgea. Făcurăm în tăcere cîţiva paşi alături.

— Atunci prin Kihoro aţi aflat de întîlnirea mea cu Patricia, nu-i aşa? l-am întrebat.

— Da — răspunse Bullit — dar mai presus de toate trebuie ca ea să nu afle cumva că el o supraveghează. Toată joaca ei ar fi distrusă. Şi joaca asta e singura fericire pe care o poate avea aici.

Ajunseserăm la un grup de colibe care nu erau cele din tabăra călătorilor. Fără să-mi dau seama, îl urmasem pe Bullit pînă în satul de negri.

VIII

Douăzeci de colibe de paie, pitite sub frunzişul înalt al arborilor spinoşi, serveau de locuinţe pentru personalul Rezervaţiei: paznici, funcţionari, servitori — şi familiilor acestora. Cîteva clădiri mai solide adăposteau un grup electrogen, un atelier de reparaţii, rezerva de benzină şi un antrepozit de merinde şi de îmbrăcăminte.

Locuitorii cătunului îl înconjurară de îndată pe Bullit. *Ranger*[1]-ii purtau uniformă: bluză de pînză kaki, cu nasturi metalici, şort şi fes african din aceeaşi stofă, cartuşieră la brîu. Mecanicii erau în zdrenţe, servitorii aveau tunici lungi, albe, strînse în talie cu o fîşie de stofă albastră răsucită ca un cordon, scribii erau îmbrăcaţi europeneşte, inclusiv cu cravată. Ţesăturile de bumbac ale femeilor aveau culorile cele mai vii, cele mai ţipătoare — în contraste violente — care se îmbinau însă în modul cel mai fericit. Copiii erau goi.

Primirea făcută lui Bullit nu lăsa loc la nici o îndoială. Uriaşul roşcat, stăpînul Parcului regal, era binevenit în sat. Îl salutau cu strigăte şi cîntece. Pe feţele negrilor strălucea o prietenie caldă şi naivă.

Bullit îmi aruncă o privire care voia să spună: „Vedeţi, vedeţi... cu tot *kiboko*-ul... cu toată aventura mea din Rhodesia".

Vedeam de fapt în ochii lui toate „adevărurile" pe care mi le exprimaseră de atîtea ori bătrînii colonişti şi fiii lor: superioritatea popoarelor albe şi inferioritatea popoarelor-copii, care nu respectă şi nu iubesc decît forţa! Eu însă nu

[1] În America, termenul e folosit pentru grănicer, soldat însărcinat cu paza frontierelor. Aici — soldat însărcinat cu paza în interiorul Parcului regal.

împărtășeam aceste concepții. Ele nu fuseseră valabile decît atîta timp cît indigenii crezuseră în ele. Acum, însă, toate acestea se sfîrșiseră. Numai unii oameni încă, prin puternica lor personalitate, printr-un fel de instinct superior, mai păreau că le justifică. Asta se petrecea în depărtările unor regiuni izolate, pierdute, unde nu ajunseseră încă pînă în prezent marile transformări ale lumii. Venea vremea, venise chiar, pentru raporturi noi între oamenii de culori deosebite. Dar era zadarnic să-mi pierd timpul, și așa prea puțin, ca să discut cu Bullit. N-ar fi ascultat nimic. El își avea „adevărul" lui.

Bullit împrăștie vesel, bătînd puternic din palme, gloata care-l asurzea și rostogoli în țărînă, cu blîndețe însă, cu vîrful cizmei, copiii goi, încîntați. Apoi adună *ranger*-ii.

Atmosfera se schimbă dintr-o dată. Tăcuți, nemișcați, cu brațele de-a lungul corpului, cu călcîiele lipite, gărzile ascultară instrucțiunile și se risipiră la colibele lor.

— S-a făcut — îmi zise însoțitorul meu. Masaii nu vor fi pierduți din ochi o clipă, toată săptămîna pe care o vor petrece aici.

L-am întrebat:

— Îi lăsați să-și așeze tabăra în Rezervație?

— Trebuie să-i tolerăm, bineînțeles — zise Bullit. Teritoriul le-a aparținut întotdeauna și nu sînt supărători. Nu ies din pășunile permise.

— Atunci, pentru ce îi supravegheați așa de aproape?

— Din cauza leilor — spuse Bullit. Tradiția, gloria masailor este de a ucide un leu cu lancea și cuțitul. Aceasta este interzis de guvernul coloniei, dar ei încearcă totuși, în ascuns. Mulți nu se mai întorc. Lor însă nu le pasă. (Bullit dădu din umeri.) Nici mie, de altfel. Cîțiva negri mai puțin, fie și masai... Dar nu pot admite să-mi doboare vreun leu.

Ranger-ii ieșeau din locuințele lor, înarmați cu carabine, cu cartușierele la brîu, și se împrăștiau în brusă.

Voiam s-o iau spre coliba mea, dar Bullit îmi zise:

— O clipă... Vreau să văd ceva la grupul electrogen.

Şi intră într-un hangar din care se auzea zgomot de motoare.

Atunci, repede, în tăcere, executînd o manevră pe care desigur o mai făcuseră de nenumărate ori, copiii negri se îngrămădiră de o parte şi de alta a porţii şi, cînd Bullit ieşi, dădură din nou năvală peste el.

De data aceasta, Bullit se prefăcu a fi surprins, speriat, neştiind cum să se apere. Băieţi şi fete se agăţau ca ciorchinii de cizmele lui, de genunchi, de şort, urlînd de bucurie. Locuitorii satului făcură cerc, urmărind jocul. În mijlocul feţelor întunecate rîdeau dinţii mari şi albi.

Deodată, un cap pieptănat băieţeşte străpunse rîndurile de spectatori şi din spatele lui Bullit ţîşni un mic demon cu părul vîlvoi, care, cu un strigăt sălbatic, sili copiii negri să lase prada pentru o clipă, apoi sări în spinarea lui Bullit, i se agăţă de ceafă şi, dintr-un salt, se cocoţă pe unul din umerii săi.

Totul se petrecuse aşa de repede — şi de data aceasta fetiţa purta o salopetă curată, de un albastru spălăcit — încît abia atunci am recunoscut silueta, gîtul şi pieptănătura Patriciei. Cum Bullit stătea cu spatele spre mine, nu puteam vedea ce exprima faţa copilei, dar, după mişcările ei, nu era greu de ghicit. Cu mîna strînsă îl apucă şi-l strînse pe Bullit de bărbie, gata-gata să-l sufoce, iar cu dreapta făcu să-i zboare din cap pălăria-i imensă, de brusă. Apoi îşi vîrî mîinile în părul lui roşcat şi începu să-l tragă, să-l scarmene.

Patricia n-avea nevoie să vorbească: întreaga ei făptură mărturisea cerinţa imperioasă de a se alinta, cît şi triumful dominării.

„Priviți-l pe acest uriaș, acest stăpîn al Parcului regal — spunea fetița prin fiecare gest. Priviți-l! Este al meu. Numai al meu. Și fac ce vreau din el!"

Iar Bullit, cu pieptul bumbăcit de loviturile călcîielor, cu capul zgîlțîit în toate părțile, își încorda șalele, își sălta ceafa și rîdea fericit.

Patricia își roti împrejur privirea scînteietoare, ametită de bucurie. Să mă fi zărit oare? Fața ei deveni dintr-o dată serioasă. Alunecă de-a lungul lui Bullit ca pe un copac și se aruncă între copiii negri, antrenîndu-i la joacă. Toți se rostogoliră într-un amestec confuz.

Bullit își ridică din praf pălăria de brusă, dar, înainte de a o pune pe cap, își plimbă încet, ușurel, mîna masivă prin părul roșcat, pe care-l torturaseră degetele Patriciei. Un surîs abia schițat, dar plin de mîndrie, de dragoste, îi lumina fața.

— Să mergem — zise el în sfîrșit — vă însoțesc.

Părăsii cu regret vîrtejul de praf roșu și de piei negre în care cînd apărea, cînd dispărea o salopetă albastră-pastel.

IX

Nu știam că eram atît de aproape de coliba mea. Satul negru și tabăra vizitatorilor erau atît de bine despărțite și ascunse de arborii spinoși, încît fiecare în parte forma un domeniu închis, invizibil, și ca inaccesibil celuilalt.

În fața verandei mele, îl întrebai pe Bullit:

— Whisky?

Şi, fără să aştept răspunsul, cum făcuse şi el acasă la dînsul, mă dusei să destup sticla.

Era aproape de amiază. Lumina cădea în linie dreaptă, ca o foaie de zinc incandescent, prin deschizătura verandei. Pămîntul nu mai ştia ce-i aceea umbră.

Beam amîndoi în tăcere, o tăcere deplină, binefăcătoare. În mijlocul unei lumi cumplit de fierbinţi, ce părea pe punctul să se topească, doi oameni stăteau sub pavăza aceluiaşi acoperiş, cuprinşi de aceeaşi toropeală, copleşiţi de fericirea aceleiaşi leni şi avînd în gură şi în sînge aceeaşi dulceaţă a alcoolului; doi oameni pe deplin potriviţi şi care simţeau că prietenia lor creşte de la sine.

— Păcat... că plecaţi aşa repede... păcat — zise Bullit. (Vocea abia i se auzea.) Chiar nu mai puteţi rămîne?...

Abia mişcai buzele ca să-i răspund:

— Cu neputinţă... Am locul reţinut la avion.

Bullit suspină:

— Aveam şi eu în sfîrşit un vizitator pe plac.

Bău şi restul de whisky şi-şi contemplă paharul. I-l umplui.

— Turiştii... Nu cunoaşteţi această specie — zise Bullit.

Încet-încet, între o înghiţitură şi alta, îmi povesti despre o doamnă care nu se ştie de ce avusese nevoie de bijuterii la poalele Kilimanjarului, pe care şi le văzuse însă, într-o dimineaţă, zburîndu-i de pe masă în labele unei maimuţe. Îmi vorbi despre cei care sufereau pentru că în colibele taberei lipseau frigiderele. Şi despre cei care, dimpotrivă, îşi duceau patul afară, obsedaţi de dorinţa de aventură. Şi încă despre cei care se aşteptau să găsească în Rezervaţie platforme instalate sub arbori, de pe care să privească noaptea animalele, la lumina proiectoarelor, bînd şampanie ca la faimosul hotel Treetops de la Nyeri... Cît şi despre perechile care-şi dădeau unul altuia, giugiulindu-se, nume de animale sălbatice.

— Şi cînd te gîndeşti — încheie Bullit, însufleţindu-se puţin — că, dacă vreuna din aceste persoane, din prostie, din stîngăcie sau dintr-o vanitate neruşinată, nu respectă regulamentul şi, din această cauză, poate fi atacată de una din nobilele sălbăticiuni, *ranger*-ii şi cu mine avem datoria de a ucide animalul.

— Ce aţi face însă — am întrebat — dacă n-ar fi vorba de datorie?

— Singura parte bună a acestei datorii este tocmai că poţi lăsa fără răspuns orice întrebare — replică Bullit.

Voiam să-i răspund, dar el îmi făcu brusc semn să tac, apoi, cu un alt gest, mă îndemnă să privesc în sus, în direcţia degetului său ridicat.

La cîţiva paşi de verandă, depăşind crăcile unui salcîm, dar parcă agăţat de ele, se mişca delicat un cap subţiratic, cu bot turtit şi naiv, presărat cu pete de culoarea havanei, cu două mici triunghiuri foarte drepte în chip de urechi, cu gene lungi, dese, voluptoase, de un negru catifelat, ca o frumuseţe orientală. O tînără girafă îşi căuta cu graţie şi teamă hrana, printre spini. Alături se ivi o a doua, cu mult mai mare însă.

— Maică-sa — zise Bullit în şoaptă.

Nu-i puteam zări decît imensul gît irizat, care se legăna încet ca o tulpină. Venea să răscolească prin frunzele din vîrful arborelui, alături de cea tînără, pe care o întrecea cu un cap, asemănător întru totul cu al celei dintîi: bot tărcat, urechi ascuţite, gene enorme, parcă fardate. Contemplam fermecat acest blînd monstru bicefal.

Capetele suprapuse trecură pe nesimţite de la o ramură la alta, apoi dispărură.

— Vedeţi cît de încrezătoare şi de fericite sînt aici animalele. Acestea trec drept unele dintre cele mai fricoase. Şi totuşi vin pînă la colibe.

Bullit îşi rezemase bărbia în pumn. Un pumn care părea şi mai enorm, sub o bărbie şi mai pătrată. Alcoolul îi înmul-

ţise firişoarele roşii din ochi, devenite acum şi mai intense. Cu toate acestea, pe chipul sîngeriu şi brutal odihnea bucuria luminoasă, speranţa sfioasă a unei împliniri. Era aproape de necrezut.

— Curioasă mutră, nu, pentru o dădacă de animale sălbatice? mă întrebă partenerul meu, arătîndu-se pe sine.

— Adevărat — i-am zis — nu sub această lumină este prezentat la Nairobi marele Bull[1] Bullit.

— Bull Bullit, hm? replică apăsat stăpînul Parcului regal. Îşi strivi şi mai mult bărbia cu pumnul. Faţa i se întunecă.

— Bull Bullit — repetă. Nu mai auzisem de mult această poreclă.

— E totuşi foarte potrivită pentru dumneavoastră — am spus.

Partenerul meu îşi ridică încet enormul său cap roşu.

— Da, ştiu — rosti el. Şi am făcut tot ce-am putut ca să devină faimoasă... Bull Bullit, braconierul în căutare de colţi de elefant şi coarne de rinocer, Bull Bullit, vînătorul de profesie, puşcaş la dispoziţia oricui plătea, distrugătorul vînatului mare în provincii întregi.

I-am zis:

— Da, chiar aşa sună legenda despre dumneavoastră care circulă în toată Africa Orientală.

— Acesta-i adevărul — spuse Bullit.

Se ridică brusc şi dintr-un pas ajunse la marginea verandei, apucînd balustrada cu ambele mîini. Balustrada vibră şi gemu sub degetele lui.

— Şi cum aş fi putut face altfel? întrebă Bullit.

Se adresă mai puţin mie, cît luminişului, adăpătoarei şi Kilimanjarului, nemişcat şi livid, sub lumina nemişcată şi lividă.

Reveni la masă şi spuse:

---

[1] Taur, în engleză.

— Ca să mă determine să învăţ alfabetul, mi s-a dăruit o carabină. N-aveam încă zece ani, cînd tata m-a luat cu el la un safari. Am fost legănat, hrănit, îndopat, dragă Doamne, cu poveşti de vînătoare şi despre trăgători celebri. M-au învăţat cum să iau urma animalelor ca un indigen, cum să plasez un glonţ între ochi, exact în scobitura umărului sau drept în inimă. Cînd am voit însă să-mi fac o meserie din carabina mea, dintr-o dată tatăl meu parcă a turbat. El ţinea neapărat — chiar aşa, neapărat — să mă trimită în Anglia, la pension.

Pînă acum, Bullit vorbise mai mult pentru sine. De acum încolo mă luă ca martor.

— Puteţi să vă închipuiţi aşa ceva? Dormitor, sală de mese, clase, studii, în loc de focuri în tabără, de soare în brusă, de animale în libertate... Nu aveam decît o soluţie — şi am ales-o. Am părăsit casa luînd carabina şi cartuşele, ca să trăiesc din asta. Şi-am trăit, ba încă bine.

La aceste ultime cuvinte, vocea lui Bullit deveni uşor melancolică. Tăcu, iar pe faţă îi apăru acea expresie de vis, de indulgenţă şi de scepticism pe care o iau de obicei bătrînii — Bullit însă n-avea nici patruzeci de ani — cînd retrăiesc în amintire bucuriile şi nebuniile tinereţii lor, ca şi cum ar fi fost ale altuia.

Nu mi-era greu să-l însoţesc cu gîndul în amintirile sale pe asprul meu tovarăş. Trecutul său de cutreierător şi de pirat de brusă era cunoscut de la coasta Oceanului Indian pînă la marile lacuri ale Africii. Se găseau totdeauna, în barurile de la Nairobi, în hotelurile din Uganda, în plantaţiile din Tanganyika şi Kivu, oameni care să-ţi vorbească de Bull Bullit din epoca sa de glorie. Unul vorbea de forţa şi de rezistenţa sa; altul — de dîrzenia lui de necrezut; un altul — de îndrăzneala lui, iar altul — de siguranţa instinctului şi de precizia

cu care trăgea cu arma. Fiecare își întărea spusele cu cel puțin un exemplu uimitor.

Cete de elefanți decimate pentru fildeșul destinat traficanților indieni, turme de bivoli masacrate pentru a vinde carnea afumată indigenilor, fiare ucise pentru prețul pieilor lor. Misiuni primite din partea guvernului, ca să extermine fiarele din anumite regiuni pe care le pustiau. Nenumărate pînde care salvau, de mîncătorii de vite și de oameni, satele ce trăiau sub teroarea leilor vrăjitori și a leoparzilor magici. Ani de marșuri, de pînde, de răbdare și de riscuri, toate amestecate cu viața animalelor, cu brusa nesfîrșită, cu constelațiile nopții africane... Iată cum vedeam eu imaginile ce trebuiau să treacă prin memoria lui Bullit. Am fost sigur de aceasta cînd l-am auzit rostind ca-n vis:

— Kihoro și-amintește de toate acestea. Sunetul propriei sale voci îl trezi la realitate. Dar numai pe jumătate, căci mă întrebă: Cum este cu putință? Și văzînd că nu înțelegeam ce voia să spună, continuă cu nerăbdare: E totuși simplu. Pentru a putea ucide animalele, trebuie să le cunoști bine. Pentru a le cunoaște, trebuie să le iubești, iar cu cît le iubești mai mult, cu atît le ucizi mai mult. E chiar și mai rău în realitate. Exact în măsura în care le iubești, simți nevoia și bucuria de a le ucide. Și atunci, fie că ți-e foame sau nu, fie că-ți rentează sau te costă, cu sau fără permis, pe teren îngăduit sau interzis, și fie că animalul respectiv e periculos sau fără apărare, te interesează prea puțin. Chiar dacă e frumos, nobil ori fermecător, dacă te mișcă pînă în fundul inimii prin puterea ori grația lui, totuși ucizi, ucizi... Pentru ce?

— Nu știu — am zis. Poate pentru că momentul în care ești pe punctul de a-l răpune este singurul în care poți simți că animalul este cu adevărat al tău.

— Se prea poate — zise Bullit ridicînd din umeri.

O turmă de gazele trecu prin mijlocul luminișului, pe fundalul Kilimanjarului. Coarnele lor foarte subțiri și aruncate mult în spate, aproape orizontale, aveau curbura unei aripi.

Bullit le urmări cu privirea şi zise:

— Astăzi, mă bucur din suflet că le văd, pur şi simplu că le văd. Dar altădată, aş fi ales-o pe cea mai mare, pe cea mai iute, cu blana cea mai frumoasă, şi n-aş fi cruţat-o.

— Nu cumva căsătoria dumneavoastră a schimbat totul? l-am întrebat.

— Nu — zise Bullit. S-a întîmplat mai înainte de-a o întîlni pe Sybil. Şi n-aş şti să vă explic cum. Într-o bună zi, glonţul pleacă şi animalul cade ca de obicei. Dar îţi dai seama că asta te lasă indiferent: bucuria sîngelui, care era mai puternică decît toate celelalte, ei bine, această bucurie nu mai există. (Bullit îşi trecu palma lată prin blana roşie ce-i acoperea pieptul dezgolit.) Continui acest lucru din obişnuinţă, pînă ce, într-o zi, nu mai poţi continua. Iubeşti animalele pentru a le vedea trăind, nu pentru a le face să moară.

Bullit merse pînă în pragul scărilor şi contemplă peisajul imens, cuprins de negura densă a zădufului.

— Nu sînt unicul caz — îmi zise. Şefii Parcurilor regale sînt, toţi, vechi vînători de meserie, toţi, ucigători pocăiţi. (Avu un surîs amar.) Numai că eu am împins mai departe decît oricare dintre ei masacrul şi merg mai departe decît ei şi în sens contrar. Este o chestie de fire, cred... Şi-apoi... Fără să termine fraza, Bullit îşi îndreptă privirea spre adîncul luminişului, unde pînza de apă nu mai era, la acea oră, decît o tulbure oglindire. Mă întrebă: Chiar prin partea aceea a intrat Patricia la animale?

— Chiar pe-acolo — am răspuns. Trebuia s-o fi văzut, ca să crezi.

— Animalele ştiu cînd ai gînduri curate faţă de ele — zise Bullit. Se întoarse spre mine, căutînd parcă pe faţa mea, cum făcuse de atîtea ori, o explicaţie care îi scăpa. În sfîrşit vorbi: Kihoro mi-a raportat că fetiţa v-a vorbit îndelung.

— Patricia mi-a arătat multă afecțiune... pînă în clipa cînd și-a adus aminte că plec mîine. Atunci n-am mai fost prietenul ei.

— A, da! murmură Bullit.

Închise ochii. Umerii lui păreau frînți, brațele-i atîrnau fără vlagă. Avea aerul unui mare animal doborît de boală.

— Trebuie să se simtă tare singură — șopti Bullit. Apoi deschise ochii și mă întrebă: Și chiar nu puteți să mai rămîneți puțin?

N-am răspuns nimic.

— Avem în fiecare zi legătură prin telegrafie fără fir, dimineața și seara, cu Nairobi — zise cu umilință Bullit. Puteți schimba data biletului.

Tot n-am răspuns.

— Trebuie să presupunem că fiecare are îndatoririle sale în viață — zise Bullit.

Plecă fără să mă privească, așa cum făcuse și Patricia.

X

Am părăsit veranda ca să iau masa în colibă. Paiele de pe acoperișul ascuțit și pămîntul bine bătucit din care erau plămădite zidurile păstrau o oarecare răcoare.

Bogo deschise cîteva cutii de conserve și-o sticlă de bere. L-am întrebat dacă a mai văzut-o pe Patricia. El zise: „Nu, domnule" — și tăcu. Îl cunoșteam, așa că nu mă mai așteptam la altceva de la el. Cu toate acestea, pe obrajii și pe fruntea lui, nenumăratele-i zbîrcituri în formă de minuscule

figuri geometrice — triunghiuri, pătrate, cercuri — se mișcau într-un mod neobișnuit. Continuă, parcă fără voia lui:

— N-am văzut-o pe fetița albă, dar toată lumea din sat mi-a vorbit de ea.

Bogo tăcu un timp. Îl simțeam că ezită și mă prefăcui absorbit de mîncare. Știam că orice întrebare putea să sperie această neașteptată nevoie de confidență.

— Oamenii o iubesc mult, foarte mult — reluă Bogo — dar le este și frică de ea.

Am exclamat:

— Frică?

— Ea este vrăjitoare de animale sălbatice, domnule — zise Bogo, scăzînd glasul. Oamenii s-au jurat că tatăl ei ar fi un leu.

Gîndindu-mă la chipul lui Bullit, am întrebat:

— Vor să zică, poate, că tatăl ei seamănă cu un leu?

— Nu, domnule, lumea vorbește de un leu adevărat — reluă Bogo.

Vocea lui era mai puțin inexpresivă ca de obicei și pielea cojită și plină de cute a obrazului său trecuse de la negru la cenușiu, decolorată parcă de teamă. Cu toate acestea, Bogo era creștin, se îmbrăca europenește, citea ziarele englezești din Kenya.

— Crezi posibil așa ceva? l-am întrebat.

— Totul este cu putință, domnule — spuse aproape în șoaptă șoferul meu. Totul, dacă vrea Dumnezeu.

Se gîndea oare la Dumnezeul misionarilor sau la alții, mai vechi și mai puternici pe pămîntul Africii?

Continuă murmurînd:

— Această fetiță a fost văzută în brusă, culcată lîngă un leu imens, și el o ținea între labe ca pe copilul lui.

— Cine a văzut-o? întrebai eu.

— Lumea — zise Bogo.

— Care lume?

— Lumea care a văzut-o, lumea care știe — spuse Bogo.

Mă privea ca un om nenorocit. Nu puteam ghici dacă prefera să-i împărtășesc sau să-i nesocotesc groaza.

— Haide, Bogo — am rostit — ia-o încet, gîndește-te la toate poveștile pe care le-am auzit în timpul călătoriei noastre și pe care chiar dumneata mi le-ai tradus!... În Uganda, unii văzuseră oameni-panteră, în Tanganyika alții văzuseră oameni-șerpi, și pe Lacul Victoria erau unii care chiar vorbiseră cu Lutembe, marele zeu crocodil, bătrîn de o mie de ani.

— E adevărat, domnule — zise Bogo.

Îl convinsesem? Vocea lui era din nou total neutră. Nici pe chipul lui nu mai puteam să deslușesc nimic.

Un *ranger* intră în colibă. Bogo îmi traduse mesajul. Îmi fusese pus la dispoziție pentru vizitarea Parcului. Așa cerea, de altfel, regulamentul. Era interzisă circulația în Parcul regal fără protecția unui gardian înarmat.

Ranger-ul se sui în automobilul nostru cu carabina și se așeză lîngă Bogo. Eu îmi luai locul pe bancheta din fund.

Rezervația era imensă. Cuprindea zeci și zeci de leghe de brusă cînd pitică, cînd păduroasă, cînd întinderi de savană, cînd coline și piscuri de munte. Și tot timpul, masa gigantică a Kilimanjarului, încununată de zăpezi, veghea asupra spațiilor arzătoare și sălbatice. Animalele se aflau pretutindeni. În viața mea n-am văzut galopînd atîtea zebre, alergînd atîția struți, sărind atîtea gazele și antilope, nici turme de bivoli atît de compacte, nici familii de girafe așa de numeroase.

Nici un gard, nici o despărțitură naturală, nici un semn vizibil nu separa parcul de brusa obișnuită. Limitele existau numai pe hărți, în cadastre. Și, cu toate acestea, animalele păreau că simt, că știu (și că își comunică aceasta printr-un limbaj misterios) că acolo era locul unde erau ocrotite, pămîntul-azil.

Măreţia naturii şi numărul imens de animale m-au încîntat la început. Dar, foarte curînd, am simţit că toate aceste splendori deveneau o pricină de iritaţie şi chiar de suferinţă. Dacă voiam să mă opresc şi să mă apropii de animale, paznicul nu mă lăsa să depăşesc nici cîţiva metri de o parte sau de alta a pistei, şi atunci neîndepărtîndu-se de lîngă mine. Dacă voiam s-o luăm cu automobilul pe una din multiplele cărări ce se înfundau în pădure sau printre coline, spre de simea tufişurilor şi-a vizuinilor, *ranger*-ul ne-o interzicea. N-aveam dreptul să schimbăm cît de cît itinerariul legal, oficial. Adică drumul rudimentar, destul de lat, ce străbătea parcul în lungime şi din care plecau cîteva rare ramificaţii, amenajate de Bullit.

Îmi amintii de cele ce-mi spusese despre turişti şi despre precauţiunile pe care le lua faţă de ei. Eram unul din aceia, nici mai mult, nici mai puţin.

Dacă mi-aş fi petrecut această zi în Rezervaţie aşa cum şi-o petreceau vizitatorii obişnuiţi, aş fi fost desigur fericit să pot contempla bogăţiile ei conform regulamentului obişnuit. Bullit însă îmi promisese să-mi dezvăluie toate ascunzişurile şi tainele ei. Dar mai ales, mai ales că eu cunoscusem adăpătoarea din zori de zi, cu Patricia.

Din cînd în cînd, *ranger*-ul întindea mîna lui lungă, neagră şi osoasă, spre stînga sau spre dreapta, şi zicea:

— *Simba.*

— *Tembo.*

Aceste cuvinte, singurele pe care le înţelegeam în limba lor, însemnau că, într-un desiş îndepărtat de arbori spinoşi, interzis mie, trăiau lei, şi că dincolo, ascunşi după colinele vulcanice, unde eu nu aveam voie să pătrund, rătăceau turme de elefanţi. Iar automobilul meu continua să se hurducăie pe traseul stabilit. Aveam sentimentul că sînt pedepsit, lipsit de ce mi se cuvenea, înşelat, furat. În cele din urmă, căldura şi

praful adăugîndu-se la celelalte, n-am mai putut suporta şi i-am spus lui Bogo s-o ia spre tabără.

În faţa colibei mele, *ranger*-ul înarmat îşi lipi călcîiele negre şi goale, duse la fesul lui kaki o mînă neagră şi osoasă, îşi aruncă carabina în bandulieră şi se îndepărtă spre satul de negri cu un surîs tot aşa de strălucitor ca şi nasturii lui de metal, netezi şi lustruiţi. Îşi îndeplinise misiunea: mă apărase de animale şi de mine însumi.

Mă uitam la soare. Mai aveam cel puţin o oră de răgaz pînă să mă duc la bungaloul soţilor Bullit pentru ceremonia ceaiului. Ce să fac cu acest timp?

Pîcla arşiţei trecuse. Cerul, în întregime, era limpede şi transparent. Luminile şi umbrele îşi reluaseră jocul la suprafaţa solului, ca şi pe imensul perete al muntelui. Pe culmea în formă de masă — fantastică lespede netedă şi albă, ca un altar ridicat pentru jertfe pe măsura întregii lumi — zăpada încremenită, zăpada eternă prindea viaţă, într-o fierbere misterioasă, devenind apoi un fel de spumă, care cînd se adîncea, cînd se ridica în creste roşietice, portocalii, sidefii şi aurii.

Nu se mai vedea nici un animal pe tot întinsul luminişului. Păsările amuţiseră. Maimuţele încetaseră gălăgia. Nu mai mişca nici o ramură, nici un spin pe copaci, nici un scaiete de-a lungul cărărilor. Era clipa tăcerii, odihnei, popasului, care-şi manifestă aici toată augusta ei putere cînd amurgul, fără să se ivească încă, îşi prevesteşte în felul acesta apropierea şi cînd soarele pare că-şi opreşte mersul mai înainte de a abandona formele şi fiinţele aripilor întunecate ale serii.

— Ce ordine daţi, domnule? întrebă Bogo.

Nu sunetul vocii lui mă făcu să tresar, ci faptul că ea mă reda propriei mele conştiinţe, propriei mele existenţe. Înaintea acestei redeşteptări, pentru un minut, o secundă, sau chiar numai o fracţiune de secundă — nu ştiu şi n-are impor-

tanță — încetasem să exist în mizerabilele limite umane, mă simțisem pierdut, contopit cu universul fără de sfîrșit, devenisem acest univers și acest univers fusesem eu însumi.

Dar Bogo vorbise și eu mă regăsii dintr-o dată înțepenit, redus numai la substanța mea proprie, parcă încorsetat fără voie în propria mea piele. Silit a da ordine, a acționa, *a face* ceva. Ce anume să fac însă, care să poată fi în acord cu brusa și cu zăpezile Africii, în clipa cînd seara se lăsa asupra lor?

Din umbra arborilor spinoși ieșiră doi oameni, doi masai.

XI

Am fost sigur din prima clipă că erau masai, cu toate că aveam o experiență redusă. Un călător putea să confunde ușor pe jaluo, pe embu, pe wakamba, pe kikuiu, pe meru, pe kipsighi și atîtea triburi negre care populau Kenya. Dar dacă se încrucișase măcar o singură dată, în marile șesuri aride și în arzătoarea brusă, cu cîțiva masai, nu mai putea nici să-i uite, nici să nu-i recunoască.

Aveau un mers princiar, leneș și în același timp parcă înaripat, un fel superb de a-și ține capul și lancea. Eșarfa de stofă aruncată pe umăr le drapa și le dezvelea corpul, totodată. Aveau acea frumusețe misterioasă a oamenilor negri veniți de la Nil în timpuri și pe căi necunoscute. Mișcările și trăsăturile lor purtau amprenta acelei vitejii nesăbuite, parcă inspirate. Și, în special, o libertate semeață, absolută, de

nedescris — de popor care nu jinduieşte nimic şi nu invidiază pe nimeni, fiindcă pustietăţile asprite de ciulini, vitele mizerabile şi armele primitive pe care şi le făureşte din metalul scos din albia seacă a rîurilor îi acoperă cu prisosinţă toate nevoile şi fiindcă este destul de mîndru pentru a nu lăsa pe pămîntul oamenilor nici casă, nici mormînt.

Cei doi masai care se iviseră mergeau acum de-a lungul lizierei taberei, cu fruntea sus, ceafa dreaptă şi cu aceiaşi paşi egali, repezi, degajaţi, uşori, cu toate că unul era bătrîn, iar celălalt — *moran*. Aceasta însemna că era de vîrsta, de secole hotărîtă prin datina rasei, la care tinerii războinici, ieşind din adolescenţă şi devenind gloria sîngelui şi floarea clanului, nu mai aveau nimic altceva de făcut, cîţiva ani, decît să fie viteji şi frumoşi şi, mai ales, s-o dovedească. Părul lăsat să crească în voie era semnul prin excelenţă al acestei stări privilegiate.

Moran-ii erau singurii, din toată Africa Orientală — unde indigenii, bărbaţi şi femei, sînt raşi pe cap de la naştere pînă la moarte — singurii care, cît dura primăvara lor tribală, lăsau să le crească, în voie, fără să o atingă cu fierul, coama lor creaţă. De aceea, îndată ce părul le acoperea fruntea, nu încetau de a-l îngriji cu perseverenţă. Extrăgeau din anumite plante o sevă cu ajutorul căreia părul, adevărat simbol, creştea mai repede şi devenea mai des. Odată crescut, era împletit în cozi de fineţea lianelor, pe care apoi le încolăceau în jurul capului, formînd o bogată masă de păr împletit. După aceea şi-l hrăneau frecîndu-l cu seu de vacă, pînă ce se presa şi devenea strălucitor. Apoi şi-l acopereau cu noroi roşcat şi cu argilă. În felul acesta, podoaba firească a capului acestor tineri se transforma într-o sălbatică dar minunată materie, semănînd mai degrabă a cuib de şerpi pietrificaţi, a tufe în flăcări şi-a chivără de aramă, al cărei vîrf ascuţit cobora pînă spre sprîncenele încruntate, lăsîndu-se în spate pe ceafa de abanos.

Bătrînul și *moran*-ul se apropiau de coliba mea.

I-am spus lui Bogo:

— Roagă-i să se oprească un moment.

— Dar... domnule... dar... — se bîlbîi Bogo. Fața lui cu nenumărate riduri devenise cenușie. Dar sînt masai — încheie el în chip jalnic.

Bogo era un kikuiu și-și amintea că acești păstori ai cîmpiilor sterpe, acești nomazi fără adăpost, neîndurători, acești războinici din naștere, încă din negura vremurilor răseseră, arseseră, exterminaseră cătunele poporului său sedentar. Englezii, desigur, puseseră stavilă măcelului. Dar numai cei cîțiva ani de pace nu fuseseră de ajuns ca să șteargă din mintea lui terorile străvechi.

— Sînt cu dumneata — îi zisei încetișor lui Bogo — iar *ranger*-ii, cu puștile lor, nu sînt nici ei departe.

— Așa este, domnule — murmură Bogo.

Totuși, cînd se adresă masailor, vocea lui nu mai avea vlagă.

— *Kouaheri* — zise Bogo.

Era, vădit, o formulă de bun sosit.

Privirea oamenilor negri, goi sub fîșia de pînză care le cădea de pe umeri, alunecă doar peste chipul omului negru îmbrăcat ca albii. Pielea crăpată a lui Bogo se făcu de un cenușiu și mai palid. Privirea celor doi era încărcată de un dispreț care mergea pînă la o scîrbă de moarte. Ca atunci cînd strivești o omidă, fără să te sinchisești de ea. Bogo se adaptase, fără îndoială, la obiceiurile noi. Masaii însă nu se schimbau de loc.

— *Kouaheri* — zisei, la rîndul meu.

Moran-ul așteptă să vadă ce avea să facă bătrînul. Acesta își aținti ochii drept într-ai mei. Evident, nu eram egalul lui. Fiind de alt sînge, nu exista nici un om sub bolta cerului care să valoreze cît un masai. Eram însă un alb, deci un străin în

aceste locuri. Demnitatea nu le interzicea buna-cuviinţă, în ceea ce mă privea.

— *Kouaheri* — zise bătrînul cu o bunăvoinţă trufaşă.

— *Kouaheri* — zise *moran*-ul, fără nici o expresie în glas sau pe chip.

Bătrînul se ţinea la fel de drept ca lancea pe care şi-o înfipsese dinainte, cu o lovitură scurtă. *Moran*-ul se rezemă cu ambele mîini de lance. Cum lancea sa se afla într-o parte, mişcarea aceasta îi mlădie uşor bustul şi gîtul. Avea oare de gînd să dovedească prin ţinuta sa că chiar atunci cînd un bătrîn şef masai ţinea să se arate curtenitor, privilegiul părului îi dădea lui dreptul, şi chiar îl obliga, la obrăznicie? Sau ştia din instinct că atitudinea luată se potrivea cel mai bine uimitoarei sale frumuseţi?

Acest trup tînăr, de efeb şi de atlet, a cărui piele neagră şi lucioasă reliefa muşchii lungi, subţiri şi netezi, dar de o vigoare uimitoare, n-ar fi putut prin nimic altceva să-şi pună în valoare atît de bine forţa plină de elasticitate şi splendoarea fizică aşa cum a făcut-o prin această nepăsătoare şi uşoară mlădiere. Cît despre faţa sa, care părea luminată dinlăuntru de reflexe aurii (cu gura cărnoasă de un roşu sîngeriu, cu nasul drept şi puternic, cu ochi mari, strălucitori, languroşi şi în acelaşi timp arzînd de violenţă, precum şi cu grămada de păr, ce părea dintr-un metal viu şi roşiatic, care-i acoperea capul), avea, aşa cum sta rezemat pe braţul gol, negru şi pe jumătate îndoit, duioşia somnului şi cruzimea unei măşti.

Unei astfel de frumuseţi — şi încă în plină tinereţe, în plină înflorire — totul îi era îngăduit, totul i se ierta. *Moran*-ul se lăsa admirat cu nevinovăţie, ager şi feroce ca o panteră neagră care-şi întinde la soare membrele ucigătoare, de catifea. Ce-şi putea dori mai mult?

— Cum îl cheamă? l-am întrebat prin Bogo.

Moran-ul nu socoti demn să răspundă. Bătrînul zise în locul lui:

— Oriounga. Şi adăugă: Eu sînt Ol'Kalou.

Apoi îmi puse o întrebare scurtă, pe care Bogo mi-o traduse:

— Vrea să ştie pentru ce sînteţi aici.

— Pentru animale.

Ol'Kalou vorbi din nou.

— El nu înţelege — mă lămuri Bogo — pentru că aici nu trebuie să ucizi animalele.

După o scurtă tăcere, am întrebat la rîndul meu ce făceau cei doi masai în Rezervaţie.

— Noi căutăm păşuni pentru cireadă şi loc de tabără pentru familiile noastre — zise Ol'Kalou.

Cu obrazul rezemat pe braţ şi cu braţul sprijinit pe lance, *moran*-ul mă contempla printre genele abia întredeschise, cu o lene semeaţă.

Tăcerea se lăsă din nou. Dar, de data aceasta, nu mai ştiam ce să zic. Bătrînul masai ridică mîna în semn de adio. La această mişcare, pînza sărăcăcioasă aruncată pe umăr alunecă şi-i dezveli tot trupul. Am văzut atunci o dungă enormă, care, pornind de la gît şi ajungînd pînă la vintre, brăzda carnea-i slabă şi uscată. Era o cicatrice monstruoasă, ale cărei escrescenţe şi crăpături aveau culoarea cărnii afumate şi a sîngelui închegat.

Ol'Kalou observă privirea mea şi zise:

— Pielea celor mai bune scuturi nu opreşte ghearele leului.

Bătrînul îşi smulse lancea din pămînt şi o examină dus pe gînduri. Arma era foarte lungă şi grea, dar perfect echilibrată. Ascuţită la ambele capete, prinsă la mijloc într-un fel de cilindru de metal modelat pentru mîna războinicului, ea

putea servi de asemenea şi de suliţă. Ol'Kalou legănă lancea cu o mînă, iar cu cealaltă îşi pipăi groaznica rană şi zise:

— Era pe timpurile cînd albii nu se amestecau în jocurile *moran*-ilor.

Oriounga deschise ochii sub coiful său de aur roşu şi zîmbi. Avea dinţi regulaţi, ascuţiţi şi strălucitori ca ai carnivorelor.

„Ascultă de albi, dacă vrei — părea să spună bătrînului zîmbetul lui nemilos. E mult de cînd nu mai eşti un *moran*. Eu însă sînt, şi încă plin de îndrăzneală. Singura mea lege este bunul meu plac."

Cei doi masai se îndepărtară cu pasul lor tărăgănat, parcă plutitor. La o anumită distanţă, siluetele lor, cu lancea pe umăr, îmi părură, prin preciziunea liniilor şi frumuseţea mişcării, asemănătoare desenelor ce împodobesc grotele şi stîncile preistorice.

— Ce ordine aveţi de dat, domnule? mă întrebă Bogo.

Eu însă nu mai aveam nimic de făcut într-un loc unde oamenii erau mai stranii încă, mai tainici şi mai inaccesibili decît înseşi animalele sălbatice.

— Să mergem să facem bagajele, pentru ca mîine dimineaţă să nu mai pierdem nici o clipă — i-am răspuns.

XII

Invitaţia pe care mi-o făcuse atît de stăruitor Sybil Bullit nu prezenta pentru mine decît o singură atracţie: s-o revăd pe Patricia. Dar cînd am ajuns la bungalou, fetiţa nu era acolo.

— E încă ziuă şi Patricia se întoarce rareori acasă înainte de apusul soarelui... e poetă — spuse Sybil cu un rîs nervos.

Purta pantofi cu tocuri înalte, o rochie de mătase înflorată, decoltată atît în faţă cît şi în spate, iar în jurul gîtului — un şir de perle. Şi după cum era prea elegantă pentru această ocazie, era de asemenea puţin cam prea tare machiată şi parfumată.

Vocea şi atitudinea ei suferiseră aceleaşi schimbări. N-aş putea spune că erau false sau afectate. Aveau însă acea însufleţire puţin cam artificială, acea veselie impusă, acel ton ceva mai ridicat şi mişcări ceva mai vioaie decît felul ei obişnuit — manifestări prin care stăpîna casei ia hotărîrea să strălucească, atît ea cît şi cei din jurul ei.

Atîta grijă, atîtea pregătiri, în cinstea unui trecător, unui necunoscut! Trebuie că nevoia de societate devenise imperios necesară în singurătatea ei îndelungată, pentru ca la simpla mea prezenţă privirea Sybilei (căci ochelarii negri dispăruseră) să capete o sclipire atît de febrilă.

Bullit purta un costum de pînză albă, călcat cu grijă şi scrobit. Cravată în dungi. Părul roşu, udat, pieptănat, lipit de craniul masiv, scotea în relief cu violenţă asprimea şi brutalitatea trăsăturilor sale. Părea fără chef, ursuz.

— Fiţi liniştit, cea mică va fi la timp aici — îmi zise el.

Nu pronunţasem numele Patriciei şi nu mă arătasem de loc decepţionat de absenţa ei. Vorbeau totuşi despre ea amîndoi, cînd am intrat. S-ar fi spus că, prin mine, continuau un dialog început înainte de sosirea mea.

— În tot cazul, putem să luăm ceaiul şi fără mica hoinară a brusei — spuse Sybil.

Avu din nou rîsul forţat cu care mă primise.

Trecurăm din salon în sufragerie, unde se găseau întrunite toate atributele obligatorii pentru un ceai conform ceremonialului unei case engleze de bună tradiţie: ceainic, samovar, vase de argint vechi, serviciu de porţelan vechi, şerveţele de

dantelă şi brodate, lapte, lămîie, pîine prăjită, fursecuri, marmeladă de portocale, dulceaţă de fragi, sandvişuri mici cu brînză Chester şi mai ştiu eu ce...

Într-o glastră de cristal, în mijlocul mesei — garoafe, pansele, anemone, acele flori europene, fragile şi palide, asupra cărora o văzusem pe Sybil mai înainte aplecîndu-şi neliniştea.

M-am adresat tinerei femei:

— Nu ştiu cum să vă mulţumesc pentru această primire.

Ea exclamă:

— O, vă rog! Sînt aşa de mulţumită că am avut ocazia să scot cele cîteva obiecte drăguţe pe care le avem! Cît despre preparate, e uşor, cu cutiile acestea.

Sybil avu din nou acel rîs pe care-l credea potrivit pentru reuniunea noastră, dar observă că priveam glastra şi se opri brusc.

— Ah, vă uitaţi la florile mele! zise ea tărăgănat.

Pentru întîia oară, vocea ei era joasă, gravă şi sinceră, iar în ochii ei eliberaţi de strălucirea de paradă regăsii expresia atît de frumoasă pe care i-o surprinsesem de cîteva ori în dimineaţa aceea.

— Am putea să ne aşezăm — zise Bullit.

Doi servitori negri îmbrăcaţi în alb, cu pantaloni bufanţi, strînşi la glezne, cu tunici lungi, legate în talie cu o eşarfă de culoarea ştirului, au apropiat scaunele. Unul rămase gol.

Capul Sybilei se întoarse spre fereastră, dar reveni la poziţia iniţială cu o mişcare atît de rapidă, încît desigur nici n-aş fi observat-o dacă Bullit nu i-ar fi spus atunci, cu toată duioşia de care era în stare:

— Draga mea, vezi bine, e încă ziuă.

— Prea puţin — murmură Sybil.

Ochii ei se opriră asupra scaunului gol.

— Draga mea — zise Bullit, cu un rîs scurt — oaspetele nostru cred că ar dori un ceai.

Sybil tresări, își reveni, își pipăi fără să-și dea seama șirul de perle și zîmbi.

— Cît zahăr? Cu lapte? Cu lămîie?

Din nou vocea și surîsul ei nu mai erau naturale. Își reluase rolul și, vădit, îi făcea plăcere.

— Prăjitura e excelentă. Mi se trimite de la Londra, ca și marmelada. Luați, serviți! Sînt sigură și așa că cina va fi foarte slabă. Pentru oricare bărbat ce călătorește singur.

În timp ce umplea ceașca lui Bullit și pe a ei, tînăra femeie continuă pe același ton. Apoi, pentru a da conversației o notă plăcută, iar mie atenția cuvenită, mă întrebă ce impresii îmi făcuse plimbarea prin Parc.

— Peisajele sînt extraordinare — i-am răspuns — și am văzut multe animale... de departe.

Privii pe furiș spre Bullit, dar chiar atunci el se uita pe fereastră cum se adunau umbrele amurgului.

— Din depărtare sînt cu mult mai frumoase — spuse Sybil. Mai ales gazelele. Știți, noi avem una domesticită, micuță de tot, adorabilă.

— O cunosc pe Cymbeline. Sîntem foarte buni prieteni.

— John — zise Sybil adresîndu-se lui Bullit — ar trebui să povestești...

Nu-și isprăvi însă vorba, fiindcă îl văzu pe Bullit privind înspre fereastră. Sybil dădu un ordin brusc servitorilor negri. Unul din ei se duse și trase toate perdelele. Celălalt apăsă pe comutatorul electric.

— Nu, nu! strigă Sybil și făcu gestul de a-și lăsa ochelarii pe ochi, dar își dădu seama că nu-i avea și-i înlocui cu mîna făcută evantai. Lumînările, John, te rog — rosti ea nerăbdătoare.

Pe o mescioară rotundă se aflau două sfeșnice mari de argint, de formă veche. Bullit le aprinse. O lumină liniștitoare și vie prinse a juca pe argintăria lustruită de trecerea anilor,

pe porţelanul străveziu, pe florile firave, pe perdelele de un albastru-deschis.

Era oare cu putinţă, era oare adevărat ca, chiar din pragul acestei încăperi, închisă ca un refugiu şi ca o iluzie, să înceapă brusa, brusa oamenilor şi a animalelor sălbatice?

Mi-au venit în minte bătrînul Ol'Kalou şi Oriounga, *moran*-ul.

— Doi masai — am spus — s-au oprit în faţa colibei mele. Erau magnifici. Mai ales cel tînăr. Era...

— O, nu, vă rog mult, nu continuaţi! exclamă Sybil.

Nu se mai gîndea la rolul său. Glasul ei avea o nuanţă isterică. Parcă i-aş fi introdus pe războinicii barbari în camera cu perdele albăstrui, sub blînda flacără a lumînărilor.

— Îi ştiu — reluă Sybil, ducîndu-şi mîinile la tîmple. Îi ştiu bine! Goi ca şerpii, cu coafurile lor, cu ochii lor de nebuni... Iată-i din nou aici!...

Cu toate că fereastra era în întregime astupată, Sybil aruncă spre ea o privire disperată şi murmură:

— Ce-am să mă fac... Şi-aşa e un adevărat infern!

Bullit se ridică brusc. Ce-avea de gînd să facă? Nu ştia nici el. Sta în picioare, nemişcat, mut, enorm, stîngaci, împopoţonat şi parcă încleiat în scrobeala hainelor sale nepotrivite pentru osatura şi muşchii săi. Sub părul umed, lipit, faţa lui avea o expresie zguduitoare, de om care se simte vinovat de moarte şi nu ştie de ce.

Sybil văzu ce se petrece cu el şi puterea dragostei ei fu mai tare decît orice alt sentiment. Dădu repede ocol mesei, luă mîna lui Bullit şi zise:

— Dragul meu, iartă-mi nervozitatea. E numai din cauza Patriciei. Dar ştiu prea bine că nu poate exista altă viaţă pentru tine.

Bullit se aşeză din nou, ca scăpat de sub puterea vrăjilor. Sybil îşi reluă locul. Aparent, totul era în ordine. Jocul de-a recepţia putea şi trebuia să fie continuat.

— John — zise Sybil pe tonul ce-l pretindea acest joc — de ce nu-i povesteşti invitatului nostru despre unele din vînătorile tale? Sînt sigură că l-ar interesa mult. Ai făcut vînători atît de minunate!

— Desigur, îndată — zise Bullit.

Ar fi făcut orice pentru Sybil, după ceea ce făcuse ea pentru el. Dar fericirea poate, ca şi suferinţa, să producă aceeaşi zăpăceală. Bullit voi să se scarpine în cap, dar simţindu-şi părul ud îşi retrase mîna ca şi cum s-ar fi ars şi grăi:

— Mă întreb cu ce se încep.

— Ştii — îl sfătui Sybil — spune-o pe aceea pe care mi-ai povestit-o în seara cînd ne-am cunoscut.

— Aşa, aşa! Perfect! exclamă Bullit şi, întorcîndu-se spre mine începu: Era în Serenguetti, acum vreo zece ani.

Restul curse de la sine. Era vorba de urmărirea unei haite de lei mîncători de oameni, de o viclenie şi de o ferocitate diabolică. Bullit povestea bine şi cu simplitate. Mai mult, povestirea lui avea o vibraţie particulară: chiar dacă mi se adresa mie, în realitate vorbea pentru Sybil, care, la început, ca bună amfitrioană, era preocupată în primul rînd de impresia pe care mi-o făcea mie povestirea. Dar, curînd, atenţia ei mă părăsi. Mîinile şi trăsăturile ei se liniştiră. Privirea i se umplu de acea luminoasă puritate care-o făcea frumoasă. Nu mai era Bullit care distra oaspetele de o seară cel pe care Sybil îl asculta şi-l vedea, ci Bullit de acum zece ani, cu un corp mai sprinten şi mai subţire, mai înflăcărat la chip, fără asprime în glas, fără firişoarele roşii din ochi. Bullit aşa cum îl cunoscuse pentru prima dată, colosul timid care purta cu el mireasma brusei şi aureola primejdiilor prin care trecuse. Bullit în plină glorie de vînător alb. Şi el îşi spunea povestea unei fete tinere, sosită din Europa, pură, plină de elan, bucuroasă, care, pe veranda înflorită a hotelului Norfolk sau la barul Stanley, ori în saloanele Clubului Muthaiga,

îl asculta cum nu fusese niciodată ascultat, îl contempla cum nu o făcuse nimeni.

Din cînd în cînd, în şoaptă, Sybil îi aducea aminte că a uitat un amănunt sau că prescurta prea mult un episod. Era vorba totdeauna de vreun amănunt sau episod care scotea mai mult în evidenţă puterea, cruzimea, inteligenţa fiarelor şi, implicit, bravura şi destoinicia lui Bullit. Astfel condus, inspirat de tînăra sa soţie, el îşi reamintea de setea de sînge animal, era din nou marele ucigaş din brusă. Dar povestirea acestor osteneli, acestor pericole, acestor curse prin tufişuri care sfîşiau, a sfaturilor ţinute cu hăitaşii negri şi goi, a pîndelor istovitoare şi mortale avea pentru Sybil şi Bullit duioşia minunată a cuvintelor de dragoste, a unei iubiri care dura încă.

Deodată, Bullit, în mijlocul unei fraze, se opri brusc, iar Sybil, a cărei faţă se făcuse ca de ceară, se ridică pe jumătate. Un ţipăt prelung şi îngrozitor, un răget şi o plîngere totodată, se înălţase în brusă — foarte departe? foarte aproape? — şi stăruia, stăruia în camera închisă. Pînă nu se stinse cu totul, nici unul din noi nu făcu vreo mişcare. Dar imediat după aceea, Sybil alergă la fereastră şi dădu la o parte perdelele. Nu mai era soare. Amurgul aşa de scurt lua sfîrşit. Umbrele urcau de pe pămînt cu repeziciune.

— John! John! zise Sybil. S-a făcut întuneric.

— Nu încă, scumpa mea, nu chiar de tot — zise Bullit, care se dusese lîngă soţia sa.

— Niciodată, niciodată n-a rămas Patricia afară aşa de tîrziu — zise Sybil. Şi, uite, vine noaptea...

Sybil se răsuci brusc spre interiorul camerei. Nu putea suporta să vadă cum, clipă de clipă, întunericul creştea şi se îngroşa ca un fum întunecat. Prima adiere a serii intră prin fereastra deschisă. Flăcările lumînărilor pîlpîiră.

— John, fă ceva! strigă Sybil. Ia slujitorii, *ranger*-ii, găsiţi-o pe Patricia!

Mai slab şi mai înăbuşit, dar încă distinct şi înfricoşător, răgetul pe care-l auzisem puţin mai înainte răsună din nou prelung. Sybil îşi astupă urechile cu mîinile. Bullit lăsă perdelele deasupra nopţii care cobora.

— John! John! ţipă Sybil.

— Mă duc — zise Bullit.

Deodată însă uşa se deschise ca de la sine. Kihoro, negru, deşelat, ciopîrţit la faţă, chior, făcu un singur pas în cameră. Fără să spună un cuvînt, el făcu un semn cu unicul său ochi lui Bullit, schiţă un zîmbet cu gura lui fără dinţi şi dispăru.

Cu un strigăt de bucurie aşa de slab încît semăna cu un geamăt, Sybil alunecă într-un fotoliu. Mîna mare a lui Bullit atinse uşor faţa ei lividă.

— Vezi, acuma, draga mea — spuse el foarte încet — totul e-n ordine.

— Da, da — murmură Sybil, cu o privire istovită şi goală. Îşi îndreptă atenţia spre masă şi spre şerveţelele brodate, cu dantelă, spre serviciul vechi de porţelan, spre bătrînul ceainic de argint în care apa continua să fiarbă. Puterile îi reveniră şi zise: Fii bun, John, du-te şi ad-o pe Patricia. Mititica are desigur nevoie de un ceai.

XIII

Cînd am rămas singuri, Sybil încercă să-şi reia atitudinea şi tonul de societate, dar şocul fusese prea violent.

— Nu mai ştiu ce fac — zise ea dînd uşor din cap. John are întotdeauna dreptate, dar eu nu mai pot îndura. Nervii mei au ajuns la capăt. De prea mult timp trăim în acest fel.

Crezu, nu știu de ce, că voiam s-o întrerup și făcu un gest de nerăbdare cu mîna. Înțeleg, înțeleg — zise — dumneavoastră găsiți că este admirabil aici. Firește, pentru cîteva zile... ca amator, în trecere. Încercați însă să vă duceți existența în aceste condiții și veți vedea. Și eu, în primii ani, mergeam peste tot cu John și găseam în toate frumusețe, farmec, aventură, poezie... Apoi, încet-încet, a venit...

N-avea nevoie să numească sentimentul la care făcea aluzie. Nu era nevoie decît să-i vezi chipul. Era groaza.

Cu o voce monotonă îmi povesti etapele.

O dată, după ploi, Land Rover-ul lui Bullit se împotmolise și fuseseră siliți să-și petreacă noaptea în plin desiș sălbatic. Altă dată, oprindu-se într-un loc, un rinocer ascuns într-un tufiș des atacase pe neașteptate mașina. I-a salvat doar rapiditatea reflexelor și abilitatea de șofer a lui Bullit. Și altă dată, în mijlocul nopții, un elefant trecuse așa de aproape de auto-remorca lor de locuit — căci, la început, aveau o auto-remorcă drept locuință — încît i-au auzit pasul și răsuflarea.

— Un simplu capriciu al elefantului ar fi fost de ajuns ca să răstoarne și să calce în picioare tot — rosti Sybil. Tot curajul și toată forța lui John n-ar fi servit la nimic. Și-o aveam și pe Patricia, mică de tot. Atunci am cunoscut adevărata groază. Pînă în măduva oaselor, pînă în fundul sufletului. O astfel de groază nu se mai poate potoli. Niciodată! S-a terminat! Și crește. Se amplifică... Te mănîncă de viu.

Noaptea, Sybil, neputînd dormi, urmărea cu spaimă toate zgomotele brusei.

Ziua, în timp ce Bullit cutreiera Rezervația, gîndindu-se numai la binele animalelor sale (în vocea Sybilei se simțea ură), ea rămînea singură cu servitorii negri.

— Nu mai pot suferi rîsetele lor barbare — gemu ea — dinții lor prea albi, poveștile lor cu stafii, cu oameni-pantere,

cu vrăjitori. Şi mai ales, mai ales, felul lor de a apărea fără ca să-i auzi venind.

Tocmai în acest fel intrară şi Bullit şi Patricia.

Aşteptasem toată ziua să revăd fetiţa, cu o nerăbdare şi o emoţie atît de exagerate, încît de mai multe ori m-am simţit ridicol. Acum însă, cînd era, în sfîrşit, înaintea mea, nu-mi mai regăseam nici unul din sentimentele pe care mi le inspirase. De fapt însă nu era nimic comun între apariţia din zori, tovarăşa animalelor sălbatice, şi copila model pe care Bullit o ţinea de mînă.

Patricia purta o rochie de pînză bleumarin, care-i trecea puţin de genunchi, scrobită şi împodobită cu un guler mare şi cu manşete albe. Purta şi ciorapi scurţi albi. În picioare avea pantofiori de lac. Veşmintele erau în perfect acord cu ţinuta Patriciei, modestă şi rezervată, cu gîtul ei prelung şi foarte drept, cuminte, în guleraş alb, ca şi cu bretonul tăiat băieţeşte, bine aliniat deasupra ochilor lăsaţi în jos. Ea îmi făcu o uşoară reverenţă, o sărută pe mama sa şi se duse să-şi ocupe scaunul rezervat. N-am recunoscut, într-adevăr, la ea decît mîinile — cînd le-a pus pe faţa de masă — bronzate, pline de zgîrieturi, cu unghiile ca nişte dinţi de fierăstrău şi înconjurate de o dungă albăstrie care părea a nu se mai putea curăţa.

Patricia aruncă o privire la tot ce era pe masă, mai ales la prăjituri şi dulceţuri, şi zise cu un ton de serioasă satisfacţie:

— E într-adevăr un ceai grozav.

Îşi umplu ceaşca singură şi se servi cu fursecuri şi cu marmeladă de portocale. Comportarea ei era perfectă, dar ţinea cu încăpăţînare ochii în jos.

— În sfîrşit, o vedeţi şi pe domnişoara noastră şi o veţi putea descrie Lisei — îmi zise Sybil.

Am simţit că era mîndră de fiica ei şi că-şî regăsea treptat echilibrul. I se adresă veselă Patriciei:

— Ştii că invitatul nostru este un amic al Lisei Darbois?

Patricia nu spuse nimic.

— Ţi-am vorbit adesea de Lise, ţi-aduci aminte, nu-i aşa?

— Da, mamă, mi-amintesc — zise Patricia fără să-şi ridice ochii.

Vocea ei clară, bine nuanţată, nu semăna de loc cu felul ei de a vorbi ca în taină, cum vorbise atunci, lîngă adăpătoare. Se simţea limpede o hotărîre îndărătnică de a nu lua parte la conversaţie.

Dar Sybil ţinea ca fiica ei să strălucească.

— Nu fi aşa timidă, draga mea — îi zise ea. Povesteşte ceva din Parc, despre animale. Tu le cunoşti bine, nu-i aşa?

— Nu ştiu nimic interesant de povestit — spuse Patricia, ţinîndu-şi gîtul drept şi privirea aţintită în farfurie.

— O, ce sălbatică eşti! exclamă Sybil, fără să-şi mai poată domina iritaţia, ceea ce lăsă să se vadă că nervii începeau din nou să nu i se mai supună. I se adresă lui Bullit, cu un rîs forţat: John, sper că ai o memorie mai bună decît fiica dumitale. N-ai terminat de povestit marea vînătoare de la Serenguetti.

În acel moment avu loc o scenă pe cît de scurtă, pe atît de uimitoare.

La ultimele cuvinte ale mamei sale, Patricia, care ţinuse ochii în jos tot timpul de cînd intrase în cameră, îi ridică brusc şi-i fixă asupra lui Bullit. Acesta, ca şi cum ar fi aşteptat cu teamă această mişcare, nu îndrăzni, la început, să înfrunte privirea fetiţei. Dar voinţa Patriciei, care-i înăsprea împietrindu-i faţa fragedă şi expresivă, înfrînse rezistenţa lui Bullit. Privirea lui se încrucişă cu a copilei. Un sentiment de

neputinţă, de vină, de suferinţă, de rugăminte i se zugrăvi pe toată faţa. Ochii Patriciei însă rămîneau neîndurători.

Sensul adevărat al acestui schimb tăcut de priviri nu l-am putut descifra decît mai tîrziu. Dar pentru Sybil era destul de clar. Buzele i se albiră şi nu le mai putu stăpîni tremurul. Întrebă, şi vocea ei, cu fiecare frază, se ridica cu un ton:

— Ei bravo, John! Acum ai devenit la fel de mut ca fiica dumitale. Întotdeauna vă uniţi împotriva mea! Şi nici măcar n-ai mustrat-o că vine acasă la nişte ore care mă fac să mor de grijă, nu-i aşa?

— Sînt foarte mîhnită, crede-mă, mamă — zise Patricia aproape şoptit. Sînt foarte mîhnită. Dar King a venit azi foarte tîrziu. Şi a voit cu tot dinadinsul să mă însoţească pînă acasă. L-aţi auzit, fără îndoială.

— Cred şi eu — zise Bullit — cine nu recunoaşte...

Sybil îl împiedică să continue.

— Destul, destul! strigă ea. Nu mai vreau, nu mai pot trăi în această nebunie! Se întoarse spre mine şi, zguduită de un rîs parcă fără sunet şi fără sens, un fel de rîs fără viaţă, exclamă: Ştiţi cine este acest King pe care fiica mea îl aşteaptă pînă seara şi de care se lasă condusă acasă şi al cărui glas este recunoscut de tatăl său? Ştiţi cine este? Sybil respiră adînc ca să poată sfîrşi cu o voce stridentă, isterică: Este un leu! Da, un leu! O fiară! Un monstru!

Ajunsese la limita unei crize de nervi şi trebuie să-şi fi dat seama, căci ruşinea şi disperarea de a se arăta în această stare făcură să dispară orice altă expresie de pe figura sa. Părăsi camera în fugă.

Patricia stătea împietrită în rochia ei scrobită şi obrajii săi bronzaţi păreau că s-au întunecat.

— Du-te cu ea — zise Patricia tatălui său. Are nevoie de dumneata.

Bullit o ascultă. Fetița își întoarse privirea spre mine. Era o privire de nepătruns. Am plecat. Nu puteam să fac nimic pentru nimeni.

Copilul leului... ziceau negrii Parcului despre Patricia.

XIV

Bogo, care aștepta în fața colibei, mă urmă înăuntru și întrebă:

— La ce oră cinează domnul?

Uniforma lui, glasul lui, fața lui, atitudinea lui și obligația de a-i răspunde — totul mă irită într-un chip ciudat.

— Nu știu și nici n-are importanță. Mă descurc eu singur, mai tîrziu.

— Domnul dorea să împacheteze totul astă-seară, pentru a pleca la prima oră — îmi aminti Bogo.

— Vom pleca atunci cînd voi avea eu chef — am rostit strîngînd din dinți.

Bogo ezită puțin, cu fruntea plecată, înainte de-a întreba:

— Dar plecăm, domnule, nu-i așa?

Intonația lui, care exprima teamă, imputare și nerăbdarea de a părăsi Rezervația cît mai repede, mi se păru insuportabilă.

— Asta nu mă privește decît pe mine — i-am spus.

— Dar avionul domnului? murmură Bogo.

Fără îndoială că n-aş fi procedat altfel chiar dacă şoferul meu n-ar fi arătat atîta îndărătnicie. Dar în acel moment mi se păru că numai reflexul dorinţei de libertate, împotriva unei insistenţe foarte supărătoare, mă hotărîse. Am rupt o foaie din carnetul de note, am scris cîteva rînduri şi i-am dat-o lui Bogo, zicîndu-i:

— Du asta la bungalou, imediat.

Prin scurta mea misivă, adresată lui Bullit, îi ceream să transmită la Nairobi, la prima sa legătură telegrafică, cum că anulam locul ce mi se rezervase poimîine în avionul de Zanzibar.

Grupul electrogen încetă să funcţioneze la ora zece, potrivit regulamentului Rezervaţiei. Mi-am aprins felinarul de vînt şi m-am instalat pe verandă. Aveam whisky-ul la-ndemînă. Nu l-am atins. Nu mi-era nici măcar sete, cum nu-mi era nici foame, nici somn. N-aveam nici vreo dispoziţie să meditez. Se lăsase răcoarea. Era o noapte străvezie. Distingeam în întuneric siluetele despuiate ale arborilor spinoşi şi forma de tăblie a Kilimanjarului. Streaşina acoperişului de paie ascundea cerul şi astrele. N-avea însă nici o importanţă. Gîndurile mele erau de natură absolut practică, mai mult decît banale. Mă întrebam anume dacă nu uitasem nimic trebuincios în lista de cumpărături pe care i-o dădusem lui Bogo. El trebuia, în faptul zilei, să se ducă pentru aprovizionare la treizeci de kilometri de Rezervaţie, în satul Laitokito, la băcanul indian. Îmi mai aduceam aminte, acum însă amuzat, de spaima şoferului meu cu cap de broască ţestoasă cînd aflase că şederea noastră în mijlocul animalelor sălbatice se prelungea la nesfîrşit. Apoi nu m-am mai gîndit la nimic. Oboseala, fără îndoială...

Zgomotele brusei — trosnituri, gemete, fluierături, șoapte — păreau că înconjoară coliba cu un tainic limbaj al nopții. Din cînd în cînd, deasupra tuturor acestor murmure, se ridica un țipăt ascuțit, un vuiet aspru, o chemare stridentă. Și uneori, niște umbre uriașe treceau prin fundul poienei.

Așteptam cu sufletul la gură. La ce bun să fac vreo sforțare? Cineva tot avea să vină să mă facă să înțeleg misterele nopții și înțelesul adînc al zilei trăite în Parc, precum și pentru ce anume n-am mai fost în stare să plec.

Zadarnic însă am vegheat pînă la ora cînd, pe verandă, balustrada s-a acoperit cu rouă — n-a venit nimeni.

Partea a doua

I

Mi-am ridicat cu greu pleoapele. Dar de data aceasta nu drăgălașa maimuțică se apleca deasupra mea, ci Bogo, șoferul.

— Dejunul, domnule... — îmi zicea — dejunul!

— Gustarea de dimineață? am întrebat.

— Nu, domnule, dejunul — zise Bogo. A trecut de amiază.

— Asta-i din pricină c-am adormit foarte tîrziu...

Răspunsul meu suna ca un fel de scuză. Nu asta voiam, dar nu puteam altfel. Timp de săptămîni îl obișnuisem pe Bogo cu un itinerar și un program extrem de riguros. Plecări, sosiri, escale, mese — totul fusese supus acestei reguli. Făcusem imposibilul pentru ca fiecare clipă a călătoriei să-mi aducă noi cunoștințe și emoții noi. Bogo servise din toată inima planurile mele. Și iată că acum renegam oarecum, dezechilibram această îndelungată disciplină. Trebuia să fiu sculat din pat în mijlocul zilei, să mi se dea să mănînc.

Mă simțeam înțepenit, zdrobit, probabil datorită faptului că stătusem aproape toată noaptea pe verandă, nemișcat. M-am dus în coliba care servea drept baie, dar nici apa caldă, nici apa rece n-au putut să-mi destindă, ca de obicei, mușchii și să-mi redea buna dispoziție. Starea de istovire era deci de ordin moral. Totul mă irita, și îndeosebi propria mea persoană. Mă gîndeam pentru cît timp mă condamnasem la conserve?

Zanzibarul... Nu aveam să mai am răgazul să mă duc acolo. Zanzibarul, rai al Oceanului Indian, îmbălsămat de miresmele de cuişoară.

Or, ce mă mai aştepta în Rezervaţie, ca să merite să mă facă să renunţ la ultima parte a călătoriei mele, fără-ndoială cea mai frumoasă?

Animalele sălbatice... Dacă trebuia să reiau plimbarea din ajun, supravegheat de un *ranger*, mai bine rămîneam în colibă; cel puţin aici mă aflam la adăpost de căldură şi de praf, şi beam whisky, căci Bogo îmi adusese, conform instrucţiunilor mele, o ladă întreagă de la Laitokito.

O ladă! Pentru ce o ladă? Pentru cine? Pentru Bullit? El mă detesta, mi-o arătase foarte limpede. Cît despre Sybil, acum că fusesem martor la criza ei nervoasă, nu mă mai putea suferi, evident. Şi, în plus, o ură nouă, arzătoare, trebuie să fi înveninat şi răscolit sufletul Patriciei.

Desigur că n-aveau cu toţii decît o singură dorinţă: să mă ştie cît mai departe cu putinţă. Iar eu mă încăpăţînam să rămîn, mă agăţam ca scaiul... şi asta după ce mă arătasem hotărît să plec, atunci cînd fusesem rugat să rămîn.

Blestemam neîncetat şi din ce în ce mai tare hotărîrea care mă oprise în Parcul regal. Dar în acelaşi timp — aşa cum făcusem de cînd luasem acea hotărîre — mă încăpăţînam să nu-i recunosc motivul. Caracterul copilăros, ridicolul acestui motiv mă stingherea destul de mult.

Am luat masa: o mîncare fără gust şi bere călîie.

— Ce ordine aveţi să-mi daţi, domnule? întrebă Bogo.

— Nici unul — zisei, silindu-mă să rămîn calm. Du-te şi te odihneşte.

Un glas limpede, un glas de copil, se auzi din prag:

— Nu, nu, să rămînă. O să aveţi nevoie de dînsul.

Era Patricia. Bineînțeles, nici un zgomot nu-mi anunțase apropierea ei. Purta din nou salopeta cenușie, dar ținuta ei mai păstra ceva din acea seriozitate studiată, din acea modestie învățată pe care o arătase în ajun, la ceaiul Sybilei. Pe unul din umerii ei stătea cocoțată maimuțica Nicolas. Micuța gazelă Cymbeline o însoțea.

— Tata a transmis mesajul dumneavoastră la Nairobi — zise Patricia. Mama vă invită la cină, diseară. Le-a părut foarte bine că nu mai plecați din Parc astăzi.

Patricia rostise răspicat și subliniat fiecare cuvînt. Privirea ei cerea, ca răspuns, o politețe asemănătoare.

— Le sînt foarte recunoscător părinților dumitale — am zis. Mă bucur mult de cele spuse.

— Vă mulțumesc în numele dînșilor — răspunse Patricia.

În acel moment însă îmi dădui seama că sentimentele lui Bullit și ale soției sale mă interesau prea puțin. Am întrebat-o:

— Dar dumitale, Patricia? Îți face plăcere să mă găzduiești aici pentru un timp?

Pe chipul Patriciei interveni doar o ușoară schimbare. Era însă suficient pentru a da o cu totul altă înfățișare feței sale bronzate. Trăsăturile își păstraseră gravitatea, fără îndoială, dar nu mai era gravitatea fetiței care ținuse minte lecția de bună purtare ce i se dăduse. Era din nou gravitatea atentă, plină de înțelegere și sensibilitate a copilei care mă surprinsese lîngă adăpătoarea Kilimanjarului. Ceea ce mă făcu să sper și să mă bucur fără vreun rost aparent.

— Aș vrea să știu pentru ce ați rămas — rosti cu jumătate de glas Patricia.

Pe neașteptate, simții că-mi venea foarte ușor să dau pe față ceea ce, pînă în acel moment, refuzasem să-mi mărturisesc chiar mie însumi.

— Din cauza lui King — i-am răspuns. A leului.

Patricia dădu de mai multe ori din cap, repede, cu tărie,

încît clătină din loc minuscula maimuţică agăţată de umărul ei, şi zise:

— Nici tata, nici mama nu s-au gîndit la King. Dar eu am ştiut precis că asta este.

Am întrebat:

— Acum sîntem iar prieteni?

— Aţi rămas pentru King, leul. El trebuie să vă răspundă — rosti Patricia cu seriozitate.

Auzirăm atunci un sunet ciudat, ca un suspin amestecat cu un hohot înăbuşit de plîns. Şoferul îşi recăpăta cu greu respiraţia. Pielea feţei i se făcuse cenuşie.

— Ce vrei cu Bogo? am întrebat-o pe Patricia.

— O să aflaţi mai tîrziu. Nu-i încă momentul — zise ea.

Mă cuprinse deodată o nerăbdare plină de nelinişte. Mi se părea că era în aceste cuvinte ale Patriciei un fel de angajament, de promisiune. Nu venise numai ca să-mi aducă mesajul părinţilor săi. Acest pretext ascundea o hotărîre mai importantă şi tainică. Închisei ochii o clipă, cum faci ca să-ţi revii dintr-o ameţeală. Era oare cu putinţă ca planul fetiţei să fie tocmai acela pe care credeam că-l ghicisem?

Mi-am revenit. Iată că eram din nou prada visurilor copilăriei mele. Nu aveam altceva de făcut decît să aştept să vină ora, ora Patriciei. Dar simţii că nu voi fi în stare s-o aştept între pereţii colibei.

— Hai afară — m-am adresat Patriciei, iar lui Bogo: Adu-mi puţin whisky.

Patricia mă întrebă, privindu-mă cu ochi strălucitori:

— Nu aveţi şi limonadă?

Schimbai o privire cu Bogo. Eram amîndoi foarte încurcaţi.

— Poate că domnişoarei i-ar plăcea sifonul — zise, cu teamă, Bogo.

— Da, însă dacă mi-aţi putea da şi zahăr şi lămîie — zise Patricia — pentru că atunci mi-aş face o limonadă.

Îşi prepară cu grijă băutura, în faţa marii poiene şi a imensului munte, pe care, la această oră, soarele îl despuia de umbră şi de colorit.

— Ai fost la animale? am întrebat-o.

— Nu — răspunse Patricia. Am luat micul dejun o dată cu mama. Apoi, întreaga dimineaţă, mi-am făcut lecţiile cu dînsa. Totul a mers foarte bine. Încetă să sufle în apa gazoasă ca să facă băşici şi urmă, cu jumătate de glas: Biata mama, este atît de fericită cînd vede că-mi dau osteneala să studiez! Atunci uită tot. Aşa că, după cele întîmplate ieri seara, era de datoria mea s-o ajut să uite.

Fetiţa începu din nou să sufle în pahar, dar în mod mecanic. Pe chipul său se vădea un fel de înţelegere şi de zbucium matur. Viaţa era cu mult mai grea pentru Patricia decît îmi închipuisem. Ea îşi iubea mama, ştia cît de mult o făcea să sufere, dar nu putea să facă nimic decît dacă ar fi încetat să fie ea însăşi.

Patricia îşi muie un deget în pahar, şi-l linse în jurul unghiei rupte şi adăugă puţin zahăr.

— Mama este foarte învăţată — continuă ea cu mîndrie. Istorie, geografie, aritmetică, gramatică, ştie de toate. Şi eu, dacă vreau, învăţ foarte repede. Deodată luă vocea tainică pe care o folosea ca să nu sperie animalele şi pe care n-o mai auzisem de la convorbirea noastră de lîngă marea adăpătoare: Ştiţi, la pensionul de la Nairobi puteam să întrec toate fetele, mi-am dat seama de la început. Aş fi putut să trec uşor peste o clasă sau două. Dar m-am prefăcut tîmpită, ca să fiu trimisă acasă cît mai repede. Altfel m-aş fi omorît.

Patricia parcurse cu o privire lacomă poiana, băltoacele care luceau vag în depărtare şi masele de arbori deşi, ca şi cum ar fi vrut să le străbată adîncurile cu ochii. Îşi sorbi în grabă limonada şi strigă:

— Chemați-vă șoferul! Plecăm! Își desprinse maimuțica de pe umăr și o instală în spinarea Cymbelinei. Voi două — le zise — vă întoarceți acasă.

Mica gazelă, cu maimuțica în spinare, își puse delicat, din treaptă în treaptă, copitele de mărimea unui degetar și coborî, luînd direcția bungaloului familiei Bullit.

Patricia coborî peronul dansînd și deschise ușa automobilului.

— Dac-aș fi singură, aș merge, ca întotdeauna, pe jos — îmi zise. Dar cu dumneavoastră...

Ochii ei mari, întunecați, scînteiau de veselie. Își imagina, desigur, că dac-aș fi mers pe jos, mi-aș fi pierdut suflul alergînd după ea și că desișurile prin care ea se strecura așa de ușor, pe mine, neîndemînaticul, m-ar fi împiedicat și m-ar fi sfîșiat.

— Unde mergem, domnișoară? întrebă Bogo.

Patricia îi răspunse repede în kikuiu.

Bogo întoarse spre mine o față pe care spaima modificase fiecare cută. Pînă și albul ochilor i se întunecase.

— Tăcere! strigă Patricia. Dumneata să taci!...

Revenise la limba rasei sale, limbă pentru dat porunci, cu acea autoritate firească și feroce a copiilor cărora, de cînd s-au născut, servitorii negri le-au arătat o supunere desăvîrșită.

— Dar... dar... domnișoară, dar... domnule — îngăimă Bogo — este oprit... este absolut interzis de a circula printre animale fără *ranger*.

— Este adevărat — i-am spus Patriciei. Tatăl dumitale...

— Dacă sînteți cu mine, nu mai e nevoie de nimeni! exclamă ea.

În timp ce ezitam, Kihoro se desprinse deodată dintr-un desiș de arbori spinoși și se apropie de noi. Mergea cu pieptul aruncat înainte, pe șalele lui rupte, de parcă pușca de vînă-

toare cu două țevi, atîrnată de-un umăr, l-ar fi turtit. Se opri lîngă portieră și mă scrută cu unicul său ochi. Înțelegeam bine încurcătura în care se afla. Avea misiunea să vegheze asupra fetiței oriunde se ducea, fără ca ea să bănuiască măcar. Cum avea s-o urmărească, însă, dacă ea pleca cu mine?

Făcui deci propunerea:

— În lipsă de *ranger,* să-l luăm cu noi pe Kihoro.

— În lipsă! zise Patricia indignată. În lipsă, auzi! Păi, Kihoro e cel mai bun gonaci, hăitaș și trăgător din tot Parcul. Și el îl cunoaște mai bine ca toți. Și el este al meu.

Îi făcu un semn lui Kihoro și acesta se strecură de-a curmezișul — după cum îi îngăduia trupul său schilodit — alături de Bogo. Șoferul avu o înfiorare de dezgust. Nu era nimic comun între *ranger*-ii în uniforme frumoase, dresați cum să se poarte cu vizitatorii, și acest chior, acest crestat de cicatrice, ale cărui zdrențe miroseau a sudoare și-a brusă. Mai mult, Kihoro făcea parte din tribul wakamba, care, împreună cu al masailor, era cel mai războinic și mai crud.

O luarăm pe pista din mijloc, singurul traseu permis turiștilor și pe care-l cunoșteam. Fetița se rezemă de un braț al banchetei, își întinse picioarele pe banchetă, și le strînse, le întinse din nou și își închise ochii pe jumătate.

— Parcă ar fi un pat rulant automobilul dumneavoastră — zise Patricia.

Automobilul meu era, de fapt, un Chevrolet închiriat, o limuzină veche de cîțiva ani, desigur mult mai încăpătoare și cu suspensie mai bună decît Land Rover-ul lui Bullit — variantă engleză a Jeep-ului...

— Numai că — continuă Patricia, întinzîndu-și alene membrele cu un sentiment de lux și de plăcere — numai că acest automobil nu va putea trece niciodată pe unde merge tata. Și-apoi nici nu se vede nimic afară.

Patricia alunecă pe banchetă şi se apropie de mine. Rîdea în tăcere. Îmi şopti:

— Uitaţi-vă la Kihoro. Nu-i aşa că arată ca un biet maimuţoi închis într-o cuşcă?

Cît de încet vorbise Patricia, dar bătrînul hăitaş negru tot îşi auzise numele. Se întoarse spre noi. Nu-i văzusem niciodată faţa atît de aproape: printre cele vreo douăzeci de cicatrice, ochiul drept forma o pată neagră, o gaură însîngerată. Patricia îi făcu semn că n-avea nevoie de el. Faţa torturată se îndreptă din nou în sensul drumului.

— Cum a căpătat, nenorocitul, toate rănile astea? am întrebat.

— Nu e de loc nenorocit — răspunse cu hotărîre Patricia. Negrii nu suferă că sînt urîţi. Iar vînătorii sînt mîndri de semnele căpătate în timpul vînătorilor.

— Dar cum s-a întîmplat?

— Umărul şi şalele nu şi le-a rupt gonind animalele — vorbi Patricia. I se trag din Parc. Avea prea mare încredere în el însuşi cînd se afla printre animalele sălbatice. Odată însă, un bivol l-a aruncat în aer, apoi l-a călcat în picioare. Altă dată a fost strivit între trunchiul unui arbore pe care se căţărase şi trupul rinocerului care-l ataca.

— Dar pe faţă — am rostit — sînt urme de gheare, nu?

— Da, aici nu te poţi înşela — întări Patricia.

O privii cu mai multă atenţie. Se simţea o stranie vibrare de orgoliu în vocea ca şi pe chipul ei. Ochii îi erau mai întunecaţi şi buzele mai vii în timp ce povestea.

Ghearele care brăzdaseră faţa lui Kihoro erau ale unui leopard. Kihoro îl urmărise mult timp, în puşcă numai cu unicul cartuş pe care i-l îngăduia Bullit, atunci cînd pleca singur după vînat. Glonţul nimerise fiara, dar fără s-o ucidă fulgerător. Leopardul avu încă destulă forţă ca să-l trîntească la pămînt pe Kihoro şi să-l sfîşie cu ghearele, pînă ce un stilet mînuit orbeşte nimeri inima fiarei.

Cînd termină, Patricia avea o respirație rapidă și ținea mîinile încleștate una într-alta. Am întrebat-o:

— Ești mîndră de Kihoro?

— Nu-i este frică de nimic — răspunse Patricia.

— Nici tatălui dumitale, nu?

— Nu mai vreau. Tăceți! strigă copila.

Mă obișnuisem cu trecerile ei atît de bruște și de violente de la o stare de spirit la alta. Cu toate acestea, expresia de suferință ce se întipărise într-o clipă pe chipul ei mă impresionă. Paliditatea obrajilor ei pîrliți de soare, gura și privirea ei chinuită nu puteau avea desigur altă pricină decît o suferință fizică.

— Albii n-au dreptul. Nu vreau ca ei să ucidă animalele — zise Patricia. Vocea ei era înăbușită, gîfîitoare. Cu negrii e altceva. Ei au dreptul. Ei trăiesc alături de animale. Ei seamănă cu animalele. Ei n-au arme cum n-au nici animalele. Pe cînd albii... Cu puștile lor mari, cu sutele lor de cartușe! Și pentru nimic. Așa, ca să se amuze. Ca să adune un număr cît mai mare de cadavre.

Vocea fetiței se ridică brusc pînă la un strigăt isteric:

— Îi urăsc, îi blestem pe toți vînătorii albi.

Patricia se uita țintă în ochii mei. Ea prinse de îndată înțelesul privirii mele. Strigătul ei se schimbă într-un murmur înspăimîntat:

— Nu... Pe tatăl meu, nu. Nu există om mai bun. El nu urmărește decît binele animalelor. Nu vreau să se mai vorbească despre toate acele animale pe care le-a ucis cîndva.

— Dar de unde știi dumneata? am întrebat-o.

— Le povestea mamei și prietenilor, cînd eram foarte mică. Credea că nu înțeleg. Acum nu-l las, nu suport... Îl iubesc prea mult.

Deodată îmi reveni în minte, în adevăratul ei înțeles, privirea cu care, ieri, în bungalou, Patricia îi interzisese lui

Bullit să termine istorisirea vînătoarei sale de lei de la Serenguetti.

Patricia coborî geamul, scoase afară capul pieptănat băieţeşte şi aspiră îndelung praful arzător, ridicat de maşina noastră. Cînd i-am văzut din nou faţa, nu mai avea nici un semn de frămîntare. Nu se putea descifra pe chipul ei decît o nerăbdare fericită. Dădu un ordin lui Bogo. Automobilul nostru o luă pe o cărare întortocheată, plină de hopuri.

Poate configuraţiei terenului sau direcţiei cărării, ce ducea spre crîngurile tainice şi spre adăposturile special amenajate ale animalelor sălbatice, li se datora faptului că Bogo, contrar felului său obişnuit, conducea acum foarte rău. Arcurile, frînele, cutia de viteze gemeau, scrîşneau. Înaintam într-un tărăboi cumplit.

— Stop — îi zise deodată Patricia şoferului. Ai să sperii animalele sau ai să le înfurii. Mă apucă de braţ şi-mi ordonă: Veniţi! Apoi se înălţă pînă la urechea mea şi-mi şopti: *El* nu se află prea departe.

Sări jos şi porni glonţ spre tufişurile ciufulite de mărăcini.

II

În tot timpul mersului, Patricia nu făcu — s-ar putea spune — aproape nici o mişcare care să nu fi fost plină de grijă pentru mine. Dădea la o parte crengile, ridica bolţile de spini, mă prevenea la trecerile grele şi, la nevoie, îmi croia drum. Urmînd-o, am ocolit o colină, o mlaştină, am suit un creştet stîncos şi am străbătut

un mărăciniș înalt, care părea de nepătruns. A trebuit adesea să înaintez în genunchi și, din timp în timp, să mă tîrăsc.

Cînd fetița, în sfîrșit, se opri, ne aflam într-o rîpă adîncă, pe buza căreia se înălța un zid compact de mărăciniș. Patricia își încordă îndelung auzul, luă seama încotro bate vîntul, apoi îmi spuse cu un glas cît mai înfundat cu putință:

— Nu vă mișcați. Nici să nu mai respirați pînă nu vă chem. Fiți foarte atent. Este extrem de serios.

Se avîntă apoi și urcă fără nici un efort pînă în buza rîpei, unde fu parcă înghițită de tufele de mărăcini. Mă aflam singur în mijlocul celei mai depline tăceri care atîrnă deasupra pămîntului sălbatic al Africii în apropierea ecuatorului, în clipa cînd soarele a depășit zenitul și aerul este greu, dogoritor și împîclit de vîlvoarea lui. Mă aflam singur și pierdut într-un hățiș de junglă uscată, incapabil să recunosc vreun drum, legat de lumea oamenilor numai printr-o fetiță care tocmai se topise în mijlocul spinilor.

Și totuși nu frica era aceea care făcea să-mi cutreiere prin trupul lac de sudoare fiori scurți și ușori, într-o cadență din ce în ce mai rapidă. Sau, mai curînd, era ceva asemănător cu frica, sau dincolo de limitele fricii obișnuite. În orice caz, nu primejdia era aceea care o provoca. Tremuram pentru că, acum, fiecare secundă mă apropia de o întîlnire, de o alianță chiar, în afara condiției umane. Întrucît, dacă presimțirea mea era justă — și acum simțeam că era...

Tremuram din ce în ce mai tare. Frica creștea în mine cu fiecare clipă. Și totuși nu exista fericire pe lume pe care aș fi primit s-o schimb cu această frică.

Un rîs copilăresc, limpede, încîntător, fermecător sună ca un clinchet de clopoțel în tăcerea brusei. Iar rîsul care-i răspunse era și mai minunat încă. Căci rîs era, cu adevărat. Sau, cel puțin, nu găsesc nici în mintea, nici în sufletul meu un alt cuvînt, o altă impresie pentru acest răget prelung,

tunător și plin de prietenie, pentru această aspră și puternică veselie animală.

Dar nu putea fi adevărat. Pur și simplu nu putea *fi*.

Acum, cele două rîsete — clopoței și răgete — răsunau laolaltă. Cînd încetară, o auzii pe Patricia chemîndu-mă.

Alunecînd și împiedicîndu-mă, am urcat panta, m-am agățat de arbuști, mi-am croit drum prin gardurile de mărăcini cu mîinile sîngerînde, zdrențuite de spini.

Dincolo de zidul vegetal se desfășura o amplă întindere de ierburi mărunte. În pragul acestei savane se înălța un singur arbore. Nu prea înalt. Dar din trunchiul său noduros, scund și zdravăn se desfăceau ca spițele unei roți crăci lungi, dese și puternice, care formau un fel de umbrelă uriașă.

La adăpostul lui, cu capul răsucit spre mine, sta culcat pe-o rînă un leu. Un leu în deplinătatea teribilei forțe a speciei sale, cu o blană superbă. Valurile coamei i se răspîndeau pe botul alungit la pămînt. Și între labele-i dinainte, enorme, care se jucau scoțînd și retrăgînd ghearele, o văzui pe Patricia. Stătea cu spinarea proptită de pieptul uriașei fiare. Gîtul ei se afla chiar în dreptul gurii lui întredeschise. Cu una din mîini îi scormonea prin coama monstruoasă.

„King, într-adevăr, bine l-a numit. King, regele."

Acesta fu primul meu gînd. Ceea ce demonstrează cît de greșit mă sfătuiau în acel moment rațiunea, și chiar instinctul.

Leul își ridică brusc capul și scoase un răget. Mă văzuse. O ciudată toropeală îmi amorți reflexele. Coada lui mătură aerul și plesni ca un bici cînd se lovi de coapsă. În acel moment încetai chiar de a mai tremura: frica cea mai obișnuită, o frică mizerabilă îmi contractase fiecare mușchi. În sfîrșit înțelegeam, într-o scăpărare de-o clipă a minții, tot adevărul: Patricia era nebună și mă trăsese și pe mine în nebunia ei. Nu știu ce har o apăra, poate, pe ea, dar în ceea ce mă privea...

Leul răgi mai tare, coada sa plesni şi mai puternic. Deodată, o voce fără vibraţie, fără timbru, fără tonalitate îmi ordonă:

— Nici o mişcare... Nu vă fie teamă... Aşteptaţi.

Cu o mînă, Patricia îl trăgea cu putere de coamă, iar cu cealaltă începu să-l scarpine pe bot, între ochi. În acelaşi timp, îi spunea puţin cîntat:

— Stai liniştit, King. Ai să stai liniştit. E un prieten nou. Un prieten, King, King. Un prieten... Un prieten...

Ea-i vorbi mai întîi englezeşte, apoi folosi dialecte africane. Dar cuvîntul „King" revenea neîncetat.

Coada ameninţătoare se lăsă încet pe pămînt. Răgetul se stinse încetul cu încetul. Botul i se culcă din nou în iarbă şi coama, mai adineauri zbîrlită, îl reacoperi pe jumătate.

— Faceţi un pas — îmi spuse vocea aceea fără sunet.

M-am supus. Leul stătea nemişcat. Dar ochii lui nu mă scăpau o clipă din vedere.

— Încă unul — auzii din nou glasul fără rezonanţă.

Înaintai.

Din ordin în ordin, de la un pas la altul, vedeam cum, în chip înspăimîntător, se micşorează distanţa dintre leu şi propria mea carne, căreia mi se părea acum că-i simţeam greutatea, gustul şi sîngele.

Aş fi recurs la orice ca să scap de strălucirea ochilor acelora galbeni fixaţi asupra mea! Îmi ziceam că şi cei mai sălbatici cîini iubesc şi ascultă copiii. Mi-aminteam de un îmblînzitor din Boemia, cu care mă împrietenisem. Îşi vîra, în fiecare seară, capul între colţii unui leu colosal. Fratele său, care îngrijea fiarele circului, dormea între doi tigri cînd îi era prea frig, în timpul călătoriilor. În sfîrşit, pentru a ne sări în ajutor, mai era şi Kihoro, care veghea.

Dar zadarnic mă încăpăţînam să evoc aceste imagini liniştitoare, căci ele îşi pierdeau toată puterea şi nu mai aveau nici un sens pe măsură ce vocea tainică mă atrăgea, mă tră-

gea spre uriaşa fiară tolănită. Îmi era cu neputinţă să nu mă supun. Această voce, îmi dădeam bine seama, constituia singura mea şansă de viaţă, unica forţă — atît de şubredă şi de riscantă — care ne ţinea, pe Patricia, pe fiară şi pe mine, într-un echilibru vrăjit.

Dar va putea oare să dureze acest echilibru? Tocmai făcusem încă un pas. Acum, dacă aş fi întins braţul, aş fi putut atinge leul.

De data aceasta nu mai răgi, dar gura lui se căscă întocmai ca o capcană scînteietoare, şi el se ridică pe jumătate.

— King! strigă Patricia. Stop, King!

Mi se păru o voce cu totul necunoscută, într-atît era de plină de voinţă, de siguranţă, de certitudinea puterii ei. În aceeaşi clipă, Patricia lovi, cu toată puterea, fruntea fiarei.

Leul îşi întoarse capul spre fetiţă, clipi de mai multe ori şi se lungi liniştit la pămînt.

— Daţi-mi mîna, repede — îmi zise Patricia.

Făcui ce-mi ceru. Palma mea fu pusă pe gîtul lui King, exact în locul unde se termina coama.

— Nu mai mişcaţi — zise Patricia.

Mîngîie uşurel botul leului între ochi, apoi îmi porunci:

— Acum frecaţi-i ceafa.

Am făcut cum mi-a spus.

— Mai repede, mai tare — porunci din nou Patricia.

Leul întinse puţin botul, pentru a mă adulmeca de-aproape, căscă şi-şi închise ochii. Patricia lăsă să-i cadă mîna. Eu continuam să mîngîi apăsat pielea roşiatică. King nu mai mişca.

— Acum e-n regulă, sînteţi prieteni — rosti Patricia cu gravitate. Apoi îndată izbucni în rîs şi nevinovata ei maliţiozitate, care-mi plăcea aşa de mult, o readuse la veselia-i copilărească. V-a fost foarte frică, nu-i aşa? mă întrebă.

— Mi-e frică şi acum — i-am răspuns.

La auzul glasului meu, imensul leu deschise un ochi galben şi-l aţinti asupra mea.

— Continuaţi să-l frecaţi pe gît şi să-i vorbiţi, imediat — îmi spuse Patricia.

Am repetat:

— Mi-e frică şi-acum... şi-acum... şi-acum...

Leul mă ascultă o clipă, căscă, se întinse (i-am simţit sub mînă ondulînd muşchii enormi şi noduroşi), îşi încrucişă labele dinainte şi rămase nemişcat.

— Bine — zise Patricia. Acum vă cunoaşte. Mirosul, pielea, glasul... totul. Putem deci să ne aşezăm şi să stăm de vorbă.

Am încetinit treptat mişcarea mîinii pe gîtul leului, n-am mai făcut nici o mişcare, apoi mi-am retras-o.

— Şedeţi aici — zise Patricia.

Îmi indică un pătrat de ierburi uscate, la un pas de ghearele lui King. Mi-am îndoit genunchii centimetru cu centimetru, m-am sprijinit de pămînt şi m-am aşezat în sfîrşit, cît am putut de încet.

Leul lăsă să-i alunece botul spre mine. Ochii lui se rotiră o dată, de două ori, de trei ori, la mîinile mele, la umerii mei, la faţa mea. Mă studia. Atunci, cu o uimire plină de încîntare, pe măsură ce teama mea se risipea, am văzut trecînd prin privirea pe care marele leu al Kilimanjarului o aţintea asupra mea expresii pe care le puteam citi, căci ele aparţineau speciei mele şi le puteam numi, una cîte una: curiozitatea, bonomia, bunăvoinţa, generozitatea celui puternic.

— Totul merge bine, totul merge foarte bine... — fredona Patricia.

Nu i se mai adresa lui King: cîntecul ei era glasul acordului său cu lumea. O lume care nu cunoştea nici îngrădiri, nici bariere. Şi această lume, prin mijlocirea şi cu ajutorul Patriciei, devenea acum şi a mea. Descopeream astfel, cu o fericire în care sentimentul propriei mele securităţi nu mai

avea loc, că eram ieşit ca de sub o vrajă, dezlegat de o neînţelegere şi de o teroare moştenite din timpuri străvechi. Că apropierea, familiaritatea ce se stabileau între marele leu şi om arătau că nu făceau parte din regnuri opuse, ci că, dimpotrivă, se aflau alături pe scara unică şi infinită a fiinţelor vii.

Fascinat şi numai pe jumătate conştient de gesturile mele, m-am aplecat asupra botului acestui rege al animalelor şi, imitînd-o pe Patricia, am atins uşor cu vîrful unghiilor triunghiul castaniu care-i separa ochii mari de aur. Un fior uşor străbătu coama lui King. Buzele lui grele tremurară şi se întinseră. Gura se întredeschise şi îşi arătă cu blîndeţe terbilii lui colţi.

— Uitaţi-vă, uitaţi-vă cu atenţie — zise Patricia — vă zîmbeşte.

Cum să nu fiu crezut? Oare nu auzisem din rîpă rîsul lui King?

— Am ales cel mai bun moment ca să vă cunoaşteţi — zise Patricia. King a mîncat bine, e sătul (şi-l bătu uşor peste pîntecele puternic). E ora cea mai călduroasă a zilei. Iar aici e multă umbră. E fericit.

Apoi Patricia se strecură între labele dinainte ale leului, amestecîndu-şi părul cu enorma lui coamă, şi încheie:

— Vedeţi, nu era vorba de ceva atît de îngrozitor. Nici greu.

— Cu condiţia de a fi cu dumneata.

Abia rostisem aceste cuvinte şi simţii deodată că totul se schimbă în mine şi în jurul meu. Ieşii din starea de transă în care mă aruncaseră o frică şi o bucurie duse la extrem, şi în care orice miracol părea firesc. Şi totul îmi apăru într-o lumină şi într-o perspectivă mai apropiată de starea mea obişnuită, care mă făcu să-mi dau brusc seama de caracterul fabulos a tot ce mă înconjura: savana izolată de lume; arborele acestor pămînturi sărace, care poartă spini în loc de

frunze; şi la umbra lungilor lui crengi, fiara regală, sălbăticiunea cea mai de temut, în plină libertate în domeniul său, iar eu mîngîindu-i fruntea. Şi toate acestea erau reale, adevărate, controlate de simţuri şi de raţiune — dar numai graţie Patriciei. Graţie fetiţei în salopetă cenuşie care te ducea cu gîndul la un viermuşor de mătase încolăcit pe pieptul unui leu.

Cum să-i arăt ceea ce doream din toată inima — dragostea şi recunoştinţa mea, care nu puteau fi comparate cu nimic din ce simţisem vreodată? N-am găsit decît mijlocul cel mai banal. I-am spus:

— Pot să te sărut, Patricia?

Poate că forţa sentimentului acesta se făcea simţită în glasul meu, sau poate că Patricia era puţin obişnuită cu asemenea efuziuni, căci pe obrajii ei apăru acea delicată culoare alcătuită din îmbinarea bronzului ei obişnuit cu rozul acela pe care-l căpăta cînd roşea de plăcere. Dădu repede la o parte laba enormă ce-o acoperea şi întinse obrazul. Mirosea a săpun de lavandă, a mireasmă de brusă şi a animal sălbatic.

Cu ochii lui mari de aur, King urmărea gesturile noastre cu atenţia încordată. Cînd văzu capul meu apropiindu-se de-al Patriciei şi gura mea atingîndu-i faţa, botul marelui leu avu din nou acea expresie pe care Patricia o numea surîs, iar cînd fetiţa îşi reluă locul între labele lui, King îi linse părul.

— El mă sărută adesea — zise Patricia rîzînd.

Astfel, eram toţi trei uniţi în prietenia umbrei şi a pămîntului. Am întrebat-o:

— Spune-mi, Patricia, spune-mi, cum a început totul?

Fetiţa apucă dintr-o dată aproape convulsiv, cu amîndouă mîinile, coama leului, trase spre ea capul masiv şi păros şi se uită ca într-o oglindă în ochii lui de aur.

— Era așa de slab și de micuț, încît nici nu v-ați putea închipui, cînd mi l-a adus Kihoro în dar! exclamă Patricia.

Ea mai privi o clipă botul lui King și trăsăturile ei de copil luară acea expresie — uimită, înduioșată sau melancolică — a mamelor cînd, privindu-și copilul acum mare, își amintesc de el cînd a fost mic.

— Pe vremea aceea — reluă Patricia suspinînd — Kihoro își pierduse ochiul, însă nu fusese strivit încă de rinocer. Iar eu eram mult mai mică. Kihoro nu era cu totul la dispoziția mea. De aceea, cînd tatăl meu făcea inspecții prin locurile neumblate ale Parcului, Kihoro se ducea cu el. Ei bine, într-o dimineață, Kihoro — știți că are, în ceea ce privește animalele, un simț mult mai pătrunzător decît tata — Kihoro a găsit într-un desiș un pui de leu — cel mult de vreo două zile, zicea el — singur de tot, fără ochi și scîncind.

Patricia își frecă obrazul de coama lui King.

— Dar cum de fusese părăsit? am întrebat.

Fetița își îndoi un deget și spuse:

— Poate că părinții săi au urmărit o pradă și-au ieșit din Parc, și poate că într-un loc unde tata nu putea ocroti animalele niște vînători i-au ucis. Își îndoi alt deget. S-ar mai putea — continuă ea — ca mama sa, avînd prea mulți pui, să fi fost prea obosită ca să se mai ocupe de cel mai slab. Fetița își lipi mai tare obrazul de măreața coamă a leului. Ori, foarte simplu, nu-l iubea îndeajuns — zise ea.

Se simțea în glasul ei tot atîta milă ca și cînd imensul leu ar fi fost încă fără apărare și fără ajutor împotriva asprimei brusei.

— Nu cred c-ați văzut vreodată ceva așa de mic — strigă Patricia, care se mișca fără astîmpăr între labele monumentale. Vă jur că King era pe-atunci mai mic decît pumnii tatii la un loc. Și era atît de slab și golaș, fără un fir de păr pe el. Gemea de foame, de sete și de frică. Mama spunea

că era ca un copilaş abia născut. Şi mai zicea că era prea plăpînd ca să trăiască. Eu însă n-am vrut să moară.

Apoi Patricia îmi povesti cu de-amănuntul, şi cu un fel de nostalgie ciudată, cum l-a îngrijit, l-a înzdrăvenit şi l-a salvat pe micul pui de leu.

A început prin a-l hrăni cu biberonul, apoi îi dăduse mult zahăr şi-l obişnuise cu porridge[1]-ul. Dormea cu ea, lipit de ea. Îl păzea să nu răcească; cînd era asudat îl ştergea bine, iar cînd serile erau răcoroase, îl acoperea cu unul din puloverele ei de lînă. Cînd s-a îngrăşat destul şi părul i-a devenit neted şi lucios, Patricia a dat o serbare pentru „botezul" lui.

— Eu i-am găsit numele — zise fetiţa. Ştiam precis, contrar părerii tuturor, că într-o zi va fi un rege, un adevărat rege. Patricia scoase din nou ciudatul ei suspin matern, dar reluă pe un ton cu totul copilăresc: Nici nu ştiţi ce repede creşte un leu. Tocmai cînd începusem să învăţ cum să-l îngrijesc mai bine, se şi făcuse cît mine. Chipul fetiţei îşi regăsi, ca prin farmec, vîrsta ei adevărată. Atunci — spuse — atunci ne-am pus pe joacă. Şi King făcea tot ce voiam.

Patricia aruncă cu violenţă laba care, cu o singură lovitură, ar fi putut s-o facă fărîme şi se ridică încordată, crispată şi neînchipuit de plăpîndă în faţa fiarei pe jumătate adormită. Era uşor de ghicit pe chipul ei, cuprins deodată de frigurile dorinţei de-a stăpîni, ce gînd o anima. Voia să mă convingă — dar mai ales pe ea însăşi — că, în plinătatea forţei şi măreţiei sale, King îi aparţinea totuşi şi acum ca şi la vîrsta cînd, pui părăsit, el nu exista decît datorită îngrijirilor ei. Strigă:

— Face şi acum tot ce vreau. Uitaţi-vă! Uitaţi-vă!

---

[1] Un fel de păsat din ovăz.

Nu mă credeam în stare să încerc, în aceeași zi, o nouă formă a groazei. Și totuși Patricia mă făcu s-o simt. Dar acum tremuram pentru ea.

Pe neașteptate, fetița își îndoise genunchii și sărise cît putuse de sus, lăsîndu-se să cadă cu picioarele împreunate — cu un elan care dubla violența căderii — pe coapsa din spate a leului. Apoi sări din nou la pămînt și repetă de mai multe ori acest salt. Pisă cu pumnii și cu capul pîntecele lui King. Se repezi după aceea și-l apucă de coamă cu ambele mîini, zgîlțîind în toate sensurile botul lui îngrozitor. În același timp striga:

— Haide, King! Răspunde, King! Nu mi-e frică de tine, oricît de mare ești! Haide, King! În picioare, King! Vom vedea cine-i mai tare!

Marele leu se rostogoli pe spate, întinse o labă și deschise gura lui întunecată.

„Kihoro! Kihoro! mă gîndeam cu încordare. Trage! Trage odată! Are s-o sfîșie."

Dar răgetul morții, pe care-l așteptam cu spaimă, nu veni. În locul lui răsună acel vuiet enorm, răgușit și vesel în același timp, acea tunătoare bucurie care-i servea drept rîs lui King. Laba lui formidabilă, în loc să se prăvale asupra Patriciei și s-o facă bucăți, se apropie de ea ușurel de tot, cu ghearele în teacă, culese fetița și o culcă pe pămînt cu gingășie. Patricia atacă din nou și King ripostă la fel. Și iată-l că prinse gust de joacă. Acum nu se mai mulțumi să-i cuprindă talia cu laba și s-o culce jos, ci o zvîrli ca pe-o minge. Fiecare lovitură a lui era un miracol de elasticitate, de prudență și de gingășie. Se servea de vîrful labei ca de o rachetă catifelată și lovea exact cît trebuia de tare pentru a face să zboare un trup de fetiță, fără a-i produce însă cea mai mică vătămare.

Patricia încerca să scape de această blîndă chinuire. În zadar însă. Atunci se năpusti la urechile leului, le trase zdravăn și-i băgă degetele în ochi. King însă rîdea mai tare, scu-

tura din cap şi se rostogolea peste Patricia, dar în aşa fel încît nu exista nici un pericol s-o strivească sub greutatea lui. Şi copila reapărea de cealaltă parte a fiarei şi totul reîncepea.

În sfîrşit, complet fără suflu, lac de apă, cu chica ciufulită, cu salopeta plină de păr roşiatic, de fire de iarbă uscate şi de mărăcini, Patricia opri jocul şi se lungi gîfîind uşor lîngă fiară. Leul îi linse mîna şi ceafa. Patricia surîdea, copleşită. King făcuse dovada inteligenţei şi a supunerii sale.

— Mi-a fost foarte frică pentru dumneata — i-am şoptit încetişor.

— Pentru mine!

Se ridică într-un cot şi mă scrută cu privirea, ţinînd sprîncenele încruntate şi buzele strînse, ca şi cum ar fi primit o insultă.

— Credeţi cumva că leul acesta ar fi în stare să-mi facă vreun rău? Nu v-aţi convins că am o putere deplină asupra lui? întrebă insistent fetiţa. Ochii ei căpătaseră o expresie foarte ciudată. Greşiţi — zise ea. Dacă aş dori eu, King v-ar rupe în bucăţi într-o clipă. Să încercăm?

Înainte de a-i putea răspunde, Patricia împinse capul leului spre mine, mă arătă cu degetul şi scoase din gît un sunet în acelaşi timp gros, înfundat, scurt şi şuierător. King se ridică dintr-o simplă ondulare a muşchilor. Nu-l văzusem încă în picioare. Mi se păru uriaş. Coama lui stătea dreaptă şi zbîrlită. Coada lovea cu furie coapsele. Ochii nu mai erau de aur, ci de un galben îngheţat. Umerii i se adunară. Acum avea să...

— Nu, King, nu — zise Patricia.

Îi puse mîna pe nările dilatate de mînie şi plesni din limbă de cîteva ori, cu blîndeţe. King îşi opri imediat avîntul.

Trebuie să fi fost foarte palid, căci Patricia, privindu-mă, începu să rîdă cu o maliţiozitate afectuoasă.

— Asta vă va învăţa minte — zise ea — să nu vă mai fie frică pentru mine. Apoi frecă ceafa marelui leu. Muşchii încordaţi mai fremătau încă. Ar fi mai bine să plecaţi — reluă veselă Patricia. Acuma, King va fi toată ziua bănuitor faţă de dumneavoastră. Dar pînă data viitoare va uita.

Patricia îmi explică pe unde să mă întorc. N-aveam decît să ajung pe creastă. De pe partea cealaltă a rîpei se vedea perfect. În continuare, nu mai aveam decît să merg drept în direcţia soarelui.

Patricia sări în spinarea lui King. Eu nu mai existam pentru ei.

III

După-amiaza era pe sfîrşite şi animalele ieşeau din ascunzişurile lor. Abia de le vedeam. Între mine şi lumea exterioară se afla King, prietenul Patriciei, marele leu al Kilimanjarului. Coama lui, ochii lui de aur, acel rictus al botului, labele înspăimîntătoare care se jucau cu o fetiţă cum s-ar fi jucat cu o minge — iată ce mă aşteptam să văd după fiecare colţ ce se deschidea în savană.

Cînd am ajuns la maşină şi cînd Bogo îmi vorbi de o cireadă şi de nişte oameni în marş, aceeaşi obsesie mă împiedică să-l ascult.

N-am înţeles spusele şoferului decît în momentul în care am văzut pe marea pistă centrală a Parcului coloana desfăşurată a masailor. Ei mă readuseră, în sfîrşit, la realitatea din jur.

Întîlnisem adesea în viaţa mea, şi-n cele mai diferite colţuri de lume, nomazi în marş. Dar pînă şi cei mai dezmoşteniţi de soartă şi mai umili aveau totdeauna un bagaj, oricît de sărac şi primitiv ar fi fost, purtat de animale de povară, fie chiar şi de nişte bieţi măgari istoviţi. Masaii însă mergeau fără o boccea, fără un balot, fără o pînză care să-i adăpostească, fără o oală de fiert mîncarea, fără o povară, fără orice ar fi constituit o piedică.

Cireada, în jurul căreia se rînduia convoiul, număra vreo sută de vaci slabe şi prăpădite. Li se vedeau şira spinării şi coastele prin piele ca la un schelet. Şi pielea lor fără culoare, flască, era brăzdată de jupuituri sîngerînde, acoperite cu roiuri de muşte. Tribul însă, mai bine zis clanul, a cărui singură avere era această cireadă nenorocită, nu purta nici unul din stigmatele obişnuite ale mizeriei: teamă, îndobitocire, tristeţe ori servilitate. Aceste femei, în zdrenţe de bumbac, şi aceşti bărbaţi, mai mult dezgoliţi decît îmbrăcaţi de bucata de pînză aruncată pe-un umăr în partea unde ţineau lancea, mergeau drepţi de şale, cu ceafa ţeapănă, cu fruntea semeaţă. Rîsete şi strigăte puternice alergau de-a lungul şirului în mişcare. Nimeni pe lume nu era bogat ca ei, tocmai fiindcă nu posedau nimic şi nu doreau mai mult.

Coloana masailor se lăţea pe tot drumul. Le-ar fi fost uşor să alinieze cireada de-a lungul pistei, ca să ne lase să trecem. Dar nici nu le trecu prin gînd. Bogo trebui s-o ia prin brusă pentru a depăşi convoiul. În fruntea lui mergeau tinerii războinici ai clanului, trei *moran*-i, cu chivărele lor din păr şi argilă roşie. Primul din cei trei, cel mai înalt, cel mai frumos şi cel mai trufaş, era Oriounga.

M-am aplecat pe portieră şi-am strigat:

— *Kouaheri.*

Copiii şi cîteva femei care mergeau în urma *moran*-ului îmi răspunseră cu bucurie la salutul ritual. Oriounga nici nu întoarse capul.

Am rămas singur în coliba mea pînă la căderea nopții. Mi-am golit complet valizele, am pus totul în ordine, am făcut loc cărților și proviziilor. Nu știam cît aveam să mai rămîn în Parcul regal. Depindea de King. Puteam oare să-i mai cer destinului și alte zile în felul celei pe care-o trăisem?

Cînd a venit ora să mă duc la cină, la bungaloul lui Bullit, am făcut-o cu un fel de teamă. Mi-era frică să nu regăsesc acolo atmosfera din ajun: înțepeneala, veselia forțată, încordarea nervoasă. Or, din primul moment mi-am dat seama că teama mea era neîntemeiată.

Evident, Sybil era tot în toaletă de seară, Bullit își pomădase din nou părul roșcat și Patricia purta aceeași rochie bleumarin și pantofiori de lac; sufrageria era luminată tot cu lumînări. Dar tot acest decor, care în ziua precedentă creease un climat atît de artificial și de incomod, dădu acestei seri, nu știu prin ce minune, o dispoziție bună, familiară și încîntătoare.

Sybil avu grijă să nu-i scape nici cea mai mică aluzie la criza de nervi pe care nu putuse să și-o domine în ajun. După felul ei natural de a fi, s-ar fi zis că accesul nu-i lăsase nici o urmă în amintire. S-ar fi putut spune, de asemenea, că, pentru Sybil, regulile convenționale ale comportării în societate erau necesare numai întîia dată și că, după aceea, se putea reveni la tonul cel mai firesc. Astfel, dînsa mă făcu să simt de la început că mă tratează ca pe un prieten.

Bullit îmi mulțumi cu o bucurie sinceră că-i adusesem o sticlă de whisky.

— Eram tocmai în pană, bătrîne — îmi șopti la ureche. Între noi fie zis, beau cam mult.

Cît despre Patricia, foarte calmă și foarte dulce, nu avea nimic comun cu fetița cu părul ciufulit, dezlănțuită, care, sub arborele cu ramuri lungi, făcea tot ce-i trăsnea prin cap cu marele leu al Kilimanjarului.

Mi-am impus să nu mă mai gîndesc la el. Mă temeam că, datorită obsesiei pe care-o exercita asupra mea, să nu mă pomenesc rostindu-i numele. Îmi aminteam prea bine efectul pe care-l avusese asupra Sybilei.

Abia ne aşezasem însă la masă, cînd ea îl şi aduse în discuţie.

— Am aflat — spuse Sybil surîzînd — că Patricia v-a făcut astăzi onorurile Parcului nostru şi vi l-a prezentat pe cel mai bun prieten al ei.

Surpriza în faţa unei schimbări aşa de complete mă împiedică să cred că era vorba de leu.

— Vreţi să spuneţi de...? întrebai, lăsînd, din prudenţă, întrebarea neterminată.

— De King, bineînţeles! exclamă veselă Sybil. Apoi mă întrebă, cu o uşoară şi, totodată, foarte gingaşă ironie la adresa Patriciei: L-aţi găsit frumos, sper, şi inteligent, şi magnific?

— N-am văzut nimic mai uimitor — am spus — ca puterea pe care-o are fiica dumneavoastră asupra acestei fiare.

Ochii Sybilei păstrară lumina lor calmă.

— Astăzi — îmi zise — Patricia s-a întors devreme acasă, aşa că am putut continua lecţiile începute de dimineaţă.

— Îţi promit, îţi promit, mamă, că voi ajunge într-o bună zi tot atît de savantă ca şi tine — rosti Patricia cu multă însufleţire. Şi tot atît de bine îmbrăcată ca prietena dumitale Lise.

Sybil dădu din cap cu blîndeţe.

— Nu va fi chiar aşa de uşor, draga mea — îi răspunse.

Patricia îşi coborî uşor pleoapele, aşa încît genele aproape i se împreunară, de era cu neputinţă să-i vezi expresia ochilor.

— Mamă, n-am mai văzut de mult fotografiile acelea cu dumneata şi cu Lise la pension — reluă Patricia. N-ai vrea să ni le arăţi după-masă?

— Foarte bine, Pat! Foarte bine! exclamă Bullit. Uite ce plăcere i-ai făcut mamei.

Obrajii Sybilei, fără culoare de obicei, se roşiseră uşor. Îmi spuse:

— Aş fi foarte fericită să vă arăt aceste vechi imagini, chiar dacă v-ar plictisi puţin. Veţi avea însă şi o compensaţie. John are o colecţie întreagă cu King, cînd era mic.

Sybil şi fiica ei nu schimbaseră, în acest timp, nici un cuvînt, nici o privire. Aveau oare amîndouă conştiinţa că, în cursul acelei lungi zile, urmăriseră să ajungă în taină la o bună înţelegere, ca să se realizeze, ca de la sine, o încetare a luptei, un compromis al fericirii?

După-masă, Bullit şi soţia lui s-au dus să-şi caute amintirile. Sybil se întoarse prima, cu un mare album plat, legat într-o pînză groaznică şi aurit pe margini.

— Nu e ales de mine — spuse Sybil. Este un dar pentru bună purtare, primit de la bătrîna directoare a pensionului nostru.

O umbră de zîmbet se aşternu cu duioşie pe faţa tinerei femei. Recunoştea că era un album de prost gust, cu toate acestea ţinea la el, fiindcă-i amintea de vremuri dragi.

Cu toate sforţările mele, mi-a fost cu neputinţă să depăşesc politeţea cea mai banală faţă de nişte chipuri atît de anoste sau, în cel mai bun caz, de-o nerozie dezarmantă. Patricia însă arăta un deosebit interes faţă de ele. Era oare efectul şireteniei sau al afecţiunii? Ori poate că acea lume îndepărtată, a unor fete destul de apropiate ca vîrstă de ea, îi înflăcărau cu adevărat imaginaţia şi sensibilitatea?

Oricum ar fi fost, prefăcătorie sau nu, sinceritatea Patriciei părea curată. Ţipa de bucurie, de admiraţie. Asculta şi provoca la nesfîrşit comentariile Sybilei. Nu înceta să laude

trăsăturile, coafurile, costumele, panglicile uneia din elevele pensionului, care, după mine, nu se deosebea cu nimic de celelalte, dar care era totuşi Lise Darbois.

Dialogul fu oprit de întoarcerea lui Bullit. Acesta spuse, punînd pe o masă îngustă şi lungă, un plic mare, îndesat cu fotografii:

— Am stat cam mult, dar habar nu mai aveam unde vîrîsem vechiturile astea.

Bullit lăsă să alunece din plic o primă serie de fotografii, pe care le aranjă, una lîngă alta, pe masă.

— Primul episod, doamnelor şi domnilor — zise el. King la doică.

— Nu face glume, John — îi şopti Sybil. Stătea în picioare, aplecată asupra fotografiilor. E aşa de mult de cînd n-au mai fost scoase din sertar! reluă tînăra femeie. Uitasem de vremurile acelea încîntătoare. Priviţi!

Sybil îmi întinse vreo zece fotografii. Vedeai în ele, cînd ghemuit în braţele slăbuţe ale unei fetiţe care părea o soră mai mică a Patriciei, cînd pe umărul ei, cînd pe genunchi, cînd agăţat de biberonul pe care ea i-l dădea, cel mai înduioşător pui de animal ce s-ar putea imagina, puţin greoi cu labele lui mari, cu ochii abia deschişi şi capul pătrat.

— King e, într-adevăr? am întrebat fără să vreau.

Bullit îşi scărmănă părul — care avusese tot timpul să se usuce, deci să se zbîrlească — şi spuse, încurcat şi el de înduioşarea care-i răguşea glasul aspru de obicei:

— Chiar şi mie îmi e greu să cred că fărîma asta de animal...

— Niciodată n-am văzut ceva atît de drăguţ, de lipsit de apărare, atît de afectuos — murmură Sybil.

Numai Patricia nu zicea nimic. De altfel ea nici nu se uita la fotografii.

— Mi-ar fi făcut multă plăcere să-i port de grijă — reluă Sybil — dar Patricia nu m-a lăsat niciodată. Dacă încercam

să pun mîna cumva pe pruncul-leu, făcea nişte crize îngrozitoare de furie.

O clipă, faţa Patriciei, aşa de liniştită toată seara, îşi regăsi violenţa pe care i-o citisem pe chip în mijlocul brusei, sub arborele cu ramuri lungi.

— King era al meu — zise ea deodată.

O întrebai însă în grabă:

— Dar acolo ce este?

Într-una din poze, dintr-un ghemotoc de lînă se iţea o jumătate de botişor rotund, cu ochii închişi şi cu nişte urechiuşe perfect conturate.

— Răcise. Îl înfăşurasem în puloverul meu — răspunse Patricia. Părea pe punctul de-a se destinde, dar cum văzu că eram gata să-i pun o nouă întrebare, rosti scurt şi rece: Iertaţi-mă, eram prea mică. Am uitat.

Nu era adevărat! O ştiam prea bine din mărturisirile pe care mi le făcuse cînd stătea culcată între labele lui King. Păstra în memorie toate amănuntele privind copilăria puiului de leu. Nu voia să-şi amintească însă de timpul cînd el era în întregime numai al ei, acum cînd marea fiară, poate chiar în clipele acestea, departe de ea, cutreiera în toată libertatea în noaptea africană.

— Întrebaţi-l pe tata tot ce vă interesează. Dînsul a făcut fotografiile — încheie Patricia.

După care se duse şi reluă albumul legat, de culoarea lămîii. Sybil i se alătură. Se aşezară amîndouă pe acelaşi fotoliu şi începură să şuşotească. Am avut astfel răgazul — şi era, de altfel, singura mea dorinţă — să mă uit cu atenţie la toate pozele pe care Bullit le etala una după alta.

Le clasase după datele la care le făcuse. Atît de exact, încît îl puteam urmări etapă cu etapă, ca într-un film cu încetinitorul, avînd senzaţia că surprind o taină a vieţii animale, transformarea prodigioasă care făcuse din pruncul-leu,

legănat de o fetiță, fiara magnifică prin putere și maiestate, ai cărei ochi mari de aur mi se părea că-i văd încă sub coama regească.

Un pisoiaș. Apoi motan. Pui de leu tinerel. Fiară adolescentă. Leu adevărat, dar încă neîmplinit. Și, în sfîrșit, King, așa cum îl cunoscusem cu cîteva ore înainte.

— Și totul numai într-un an — am rostit, comparînd datele de pe spatele fiecărei fotografii, scrise de mîna uriașă a lui Bullit.

— A, da — zise acesta. Fiarele cresc mai repede și mai puternice ca noi. Dar asta nu le schimbă sentimentele. Veți vedea îndată.

Filmul continua să se desfășoare — și mai că nu-mi venea să cred ochilor cele ce vedeam.

Leul acesta enorm așezat în Land Rover lîngă Bullit sau la masă, între el și Patricia. Fiara spăimîntătoare care sfîșia *kiboko*-ul cu care fusese pedepsit, dar care nici măcar nu mîrîia împotriva stăpînului său.

Și care se juca cu *ranger*-ii.

Și lingea mîinile Sybilei.

Repetam ca un automat:

— De necrezut!... De necrezut!... De necrezut!...

— De ce nu? grăi în sfîrșit Bullit, cu o urmă de enervare. Cînd eram copil, am avut la ferma noastră un leu găsit în aceleași condiții ca și micul King. Timp de cinci ani, nu s-a atins de nici o ființă omenească, nici alb, nici negru, și nici de vreun animal. Astfel că atunci cînd tatăl meu a fost numit într-un post la oraș și a trebuit să-l redăm libertății și brusei, am fost nevoiți ca, mai înainte, să-l învățăm să ucidă.

— Dar asta? am întrebat. Dar asta?

Țineam în mînă o fotografie care-l înfățișa pe King într-un luminiș, în tovărășia altor lei.

— L-am surprins în cursul unei raite prin brusă — zise Bullit. Se hîrjonea cu prieteni de-ai lui. Se întîmpla destul de des.

— Dar se întorcea totdeauna acasă — interveni Patricia din fotoliul unde stătea împreună cu mama sa.

Rostise vorbele cu o voce foarte aspră.

Bullit strînse de-a valma fotografiile şi le aruncă grămadă în plic.

— Cred că e cazul să mai stăm de vorbă şi cu doamnele — zise.

Sybil mă întrebă despre Paris şi Londra, despre ultimele cărţi, despre ultimele piese de teatru, despre ultimele modele de rochii şi despre ultimele recepţii de gală. Din timp în timp, suspina. Atunci Patricia se strînse mai mult lîngă ea, iar Sybil o mîngîie pe cap. Vedeam gestul ei repetat de-o umbră confuză, pe perdelele trase.

Bullit îşi privea soţia şi fata, aspirînd fericit fumul unei ţigări de foi foarte neagră, venită din India.

IV

Cînd m-am întors în coliba mea, grupul electrogen fusese oprit, dar unul din servitorii taberei pusese felinarul aprins pe masa din verandă. M-am aşezat lîngă el şi am prins să visez la întîmplările din cursul zilei.

Nervii mei erau întinşi la maximum. Seara atît de liniştită pe care o petrecusem în bungalou mi-i pusese — în mod

ciudat — la grea încercare, mult mai mult decît crizele şi scenele aproape isterice din ajun. O linişte şi o blîndeţe atît de bine conjugate şi de continui nu corespundeau, îmi ziceam, adevăratei naturi a fiinţelor reunite sub acelaşi acoperiş. Ape aparent liniştite, periculoase, nesănătoase.

Cum să pui de acord îngăduinţa de azi a Sybilei cu ura pe care-o dezvăluise faţă de King cu o zi înainte? Ca şi comportarea Patriciei faţă de albumul mamei sale, cu jocurile ei dezlănţuite cu fiara sălbatică?

Încă o dată, uriaşul leu puse stăpînire pe mintea mea. Oare el era cel pe care-l auzeam mugind acum în adîncurile brusei şi-ale nopţii? Sau vreo furtună îndepărtată? Sau nu era decît propria mea obsesie?

Nervii îmi erau întinşi ca o coardă şi, din această cauză, atunci cînd Bullit se ivi pe neaşteptate, am înţeles şi am împărtăşit ura Sybilei împotriva oamenilor care umblă fără să fie auziţi. Masiva siluetă care se înălţă deodată în faţa cercului luminos proiectat de lampă fu cît p-aci să mă facă să ţip de spaimă.

Bullit îşi reluase hainele şi cizmele de lucru, iar părul său devenise din nou o claie zbîrlită. Ţinea în mînă sticla de whisky, plină încă pe jumătate, pe care i-o dusesem eu.

— Ştiu că aveţi o ladă întreagă — îmi tăie el scurt încercarea de a protesta. Dar astă-seară trebuie să golim împreună sticla asta. A fost prea bine pornită.

Fiecare trăsătură a feţei lui mari exprima pe deplin, cu vigoare, prietenia.

— De multă vreme, de foarte multă vreme, casa mea n-a mai cunoscut o noapte aşa de fericită — adăugă el. Prezenţa dumneavoastră a calmat-o pe Sybil, iar micuţa vă adoră.

M-am dus în grabă să caut două pahare: cum rămîneam singur cu Bullit, mi se făcea o poftă nebună de alcool.

Beam în tăcere. Simţeam că şi partenerul meu găsea acest răgaz binefăcător. Mi se păru că un răget îndepărtat străbătea din nou tăcerea nopţii. Bullit nu se mişcă. Fără îndoială mă înşelasem. Sau poate că indiferenţa lui venea din obişnuinţă. L-am întrebat:

— Din ce pricină a plecat King de la dumneavoastră?

— Sybil — răspunse Bullit. Ea nu s-a născut şi n-a fost crescută în Africa Orientală. Îi era cu neputinţă să vadă mereu coamă, colţi. Şi namila care traversa dintr-un salt camerele, ca să-mi pună labele pe umeri sau să-mi lingă mîna. Şi de fiecare dată cînd Pat se tăvălea cu leul pe iarbă, Sybil sta gata să leşine. Astfel a ajuns să-i fie groază de King. Şi King, bineînţeles, a simţit-o. Nu mai venea nici s-o mîngîie, şi nici să fie mîngîiat de ea. Atunci i-a fost aşa de frică, încît a jurat că se întoarce la Nairobi dacă n-o scap de King. Mie puţin îmi păsa de el. Dar era vorba de Pat.

Bullit se întrerupse şi mi-am dat seama, după expresia feţei lui, că-i venea foarte greu să continue. Dar trebuia să aflu cu orice preţ sfîrşitul acestei istorii, în care mă lăsasem prins ca într-o capcană. Şi simţeam că Bullit nu-mi putea refuza nimic astă-seară. De aceea l-am întrebat cu insistenţă:

— Atunci, ce s-a întîmplat?

— Sybil şi cu mine — răspunse Bullit — ne-am făcut fiecare datoria. În aceeaşi dimineaţă, eu l-am dus pe King cu automobilul pînă în cel mai îndepărtat capăt al Parcului, unde l-am părăsit, în vreme ce Sybil a dus-o pe micuţa noastră la Nairobi şi a lăsat-o în cel mai bun pension al oraşului. Bullit suspină adînc. Ştiţi că a trebuit s-o aducem pe Patricia acasă foarte repede?

— Ştiu.

— Ei bine — continuă Bullit, lovind uşor masa cu fundul paharului — ei bine, a doua zi după ce micuţa s-a întors, King era în faţa bungaloului şi se tăvăleau împreună în poiană.

Bullit făcu o pauză lungă înainte de a continua:

— Sybil m-a rugat să-l ucid. Trebuie s-o înţelegem. Dar cum puteam s-o fac? Şi aşa fata mea îmi iartă cu greu faptul că am făcut atîtea masacre înainte de naşterea ei. Bullit ridică spre mine privirea lui grea şi-mi zise: Dacă aş fi avut mîinile pătate de sîngele lui King... vă daţi seama...

Marele ucigător de fiare închise ochii, înfiorîndu-se.

— Şi atunci? am întrebat.

— Atunci — spuse Bullit dînd din umeri — s-a ajuns la un compromis. Pat şi cu mine am găsit arborele pe care l-aţi văzut azi-dimineaţă cu ea. Şi în ziua următoare, cînd King a revenit la bungalou, ne-am dus acolo toţi trei. Micuţa i-a explicat lui King că acolo va fi locul lor de întîlnire. Ea l-a făcut să priceapă... să simtă... în sfîrşit, înţelegeţi ce vreau să spun. Ea poate orice asupra lui. Ştiţi şi dumneavoastră acum.

— Într-adevăr — am spus.

— Leul mă iubea şi pe mine — continuă Bullit. Odinioară, cînd mă întorceam din inspecţii, îmi adulmeca automobilul de la o distanţă de multe mile şi alerga în întîmpinarea mea. I se mai întîmplă şi acum... Îl văd răsărind uneori ca din senin, primindu-mă cu bucurie în cîte-o savană îndepărtată. Dar cu micuţa e cu totul altceva. A cunoscut-o de mic, o dată cu viaţa. E al ei pentru totdeauna.

Bullit îşi turnă în pahar ce mai rămăsese din whisky, îl goli şi se ridică să plece.

— Încă o clipă — l-am oprit. King are leoaică şi pui?

Ochii lui Bullit erau acoperiţi de o reţea de firişoare roşii.

— Beau prea mult — îmi spuse, ca şi cum n-ar fi auzit întrebarea mea. Vă urez somn uşor.

Coborî treptele greoi, dar fără zgomot.

Nu am mai lîncezit nici eu pe verandă şi m-am îndreptat spre camera mea. Deschizînd uşa, am zărit-o pe mica mai-

muţică Nicolas aşezată pe marginea pernei şi pe Patricia lungită pe patul meu, într-o pijama de bumbac roz.

Uimirea mea o făcu să rîdă cu rîsul ei cel mai copilăresc. Se ridică dintr-un salt. Partea de sus a uşorului ei veşmînt se întredeschise. Sub gîtul bronzat, pielea era de-o paloare şi de-o mişcătoare frăgezime.

— Am ieşit din casă pe fereastră şi am intrat la dumneavoastră tot aşa — îmi spuse fetiţa. Nu se putea altfel. Le fac şi-aşa prea multe griji părinţilor mei, ziua.

Mă întrebam dacă Kihoro o supraveghea pe Patricia şi noaptea. Dar ea continuă:

— Iată de ce mă şi duc, imediat. Voiam să vă spun numai că mîine dimineaţă să vă sculaţi foarte devreme. Mergem să vedem cum îşi instalează masaii *manyatta* lor... adică tabăra lor. E foarte nostim, o să vedeţi.

Masaii... Parcă şi vedeam strălucind părul lui Oriounga *moran*-ul.

— Ne-am înţeles? În zori? întrebă Patricia.

I-am răspuns:

— În zori.

Maimuţica şi fetiţa zburară pe fereastră.

V

Bătrînul Ol'Kalou şi Oriounga căutaseră un loc pentru aşezarea clanului lor în zona cea mai lipsită de vegetaţie a Rezervaţiei. Masaii, fii ai marilor spaţii aride, nu au încredere în pămînturile împădurite.

Cultul arborilor, religia pădurilor sînt contrarii instinctului acestui popor. Astfel alegerea lui Ol'Kalou şi a lui Oriounga căzuse asupra unei mici ridicături care domina din plin cîmpia cheală şi uscată, în vecinătatea unui izvor.

Nici o pistă nu ducea la locul taberei. Dar terenul permitea maşinii să se apropie. Aşa că, la răsăritul soarelui, eram în măsură să vedem colina despuiată pe care se desenau siluete negre.

— Iată-i, iată-i! strigă Patricia, aplecată pe jumătate peste portieră. Am ajuns la timp. Se trînti apoi lîngă mine şi zise rîzînd: Priviţi-i pe cei doi negri ai noştri; nu sînt de loc încîntaţi. Ştiţi de ce?

— Lui Bogo îi e frică.

— Fireşte, el e un kikuiu de oraş mare — zise cu dispreţ Patricia.

— Dar Kihoro?

— O, el nu se teme de masai. E furios pe ei. I-ar ucide pe toţi. Luă apoi tonul, puţin superior, pe care-l adopta de obicei cînd încerca să-mi lumineze neştiinţa: Kihoro aparţine negrilor wakamba, care sînt foarte viteji. Ei au fost totdeauna în război cu masaii. Şi astăzi încă, cu toate legile guvernului, se bat uneori între ei pe viaţă şi pe moarte. Teritoriile lor sînt alăturate, deci, înţelegeţi...

Patricia se aplecă peste bancheta din faţă, unde şedea bătrînul *trapper*[1] chior şi-i şopti cîteva cuvinte în limba lui natală. Kihoro îşi dezveli gingiile ştirbe într-un rînjet feroce şi-şi bătu de mai multe ori puşca cu mîna.

— De ce-l aţîţi? am întrebat-o.

— Ca să-l fac furios, primejdios — spuse ea. Şi cînd va deveni prea periculos, atunci am să-l fac să stea liniştit. E un joc.

— Dar el nu ştie asta — i-am spus.

---

[1] Vînător care prinde animalele vii, cu ajutorul capcanelor.

— Bineînțeles că nu știe! exclamă Patricia. Altfel n-ar mai fi joc.

Kihoro cel chior.

King, marele leu.

Care va fi viitorul partener și pînă unde avea să împingă într-o bună zi Patricia jocul ei?

Ne aflam acum la poalele colinei. Patricia sări din automobil înainte ca să ne fi oprit de tot.

Soarele răsărea în toată măreția lui din brusă, dar un miros greu, de grajd neîngrijit, de gunoi putred, infecta aerul ușor și pur al zorilor.

— Veniți repede! îmi strigă Patricia. Încep!

Mă trase iute de-a lungul unei pante ușoare, pînă în vîrful ridicăturii. Aici, solul era plat și avea forma unui oval neregulat. De jur împrejur erau plantate pe două rînduri bariere de spini traversate de căi de acces în zigzag. În interiorul incintei se întindea o masă gălbuie, densă, lipicioasă, cu miros respingător. Era baligă de vacă pe jumătate lichidă.

Bărbați, femei și copii negri sfărîmau, călcau în picioare, frămîntau, amestecau această pastă dezgustătoare, pentru a-i da ceva mai multă consistență. Patricia li se adresă în propriul lor grai. Mirarea de a-l auzi rostit de gura unei fetițe albe tulbură în primul moment aceste sălbatice figuri. Ca urmare, chiar și chipurile cele mai încruntate, cele mai crude se îmblînziră. Femeile izbucniră în rîsete ascuțite și copiii în strigăte de bucurie.

Îl căutam din ochi pe Oriounga, dar n-am zărit pe nici unul din cei trei *moran*-i. Bătrînul Ol'Kalou era însă acolo. L-am salutat. Mă recunoscu și-mi spuse:

— *Kouaberi.*

Apoi făcu semn alor săi să-și reia munca.

Valul fetid se răspîndea din ce în ce mai tare, din ce în ce mai dens. M-am dat înapoi instinctiv şi mi-am ţinut răsuflarea. Patricia însă nu era cîtuşi de puţin stînjenită. Această fetiţă care în ajun, părăsind coliba mea, lăsase în urma ei o delicată dîră de miros de săpun şi de lavandă (o mai lăsa şi acum), această copilă cu mirosul atît de fin încît recunoştea orice boare ori mireasmă a brusei, era dispusă să inhaleze, cu ochii strălucind de plăcere, mirosul acela respingător. Semăna copiilor născuţi şi crescuţi într-un castel, dar care, ducîndu-şi viaţa alături de cei de la fermă, ajung să le placă mai mult atmosfera dezgustătoare a grajdurilor şi staulelor, decît aceea a petrecerilor din lumea lor.

— Masaii ăştia sînt într-adevăr dibaci — zise Patricia, care voia să mă facă să-i împărtăşesc entuziasmul. Sînt într-adevăr inteligenţi. Să faci case din baligă de vacă! Înţelegeţi: ei nu trăiesc niciodată în acelaşi loc, n-au nici o lopată, nici o unealtă, nimic. Atunci au inventat asta. Cireada rămîne o zi întreagă, o noapte întreagă, acolo unde vor să se aşeze. Apoi se apucă de frămîntat, de preparat.

— Şi după aceea? o întrebai.

— Veţi vedea — răspunse Patricia. Uitaţi-vă, începe.

Cîţiva bărbaţi ridicau în jurul băltoacei cleioase nişte împletituri încheiate prin arcuri de crengi, care, datorită ghimpilor, se agăţau unele de altele. Ele se-ndoiau luînd forma ovală, după conturul suprafeţei plane de deasupra colinei. În scurt timp, o boltă perforată acoperi toată platforma. Era foarte joasă (nu ajungea decît la jumătatea înălţimii celor ce-o plantau) şi presărată toată cu mărăcini.

— Acum! Acum! strigă Patricia. Priviţi!

Bătrînul Ol'Kalou dăduse un ordin. Şi toţi, bărbaţi, femei şi copii, care cu palmele, care cu burdufe — ce serveau de

obicei pentru lapte și pentru apă — porniră să care materia moale și călduță pe care o plămădiseră și s-o toarne peste crengile modelate după cum văzusem. Această pastă de un cafeniu întunecat, însă lichidă și puțind îngrozitor, curgea șiroaie, se închega de-a lungul zăbrelelor și devenea un perete, se lipea de arcurile bolții și forma un acoperiș. Iar bărbații, femeile și copiii consolidau aceste prime elemente cît mai repede cu putință, stropindu-le și îngroșîndu-le cu noi împroșcări de baligă frămîntată.

— În cîteva ore, soarele va întări totul. Nu-i așa că-i minunat? zise Patricia.

Cu toate că dimineața era încă răcoroasă, muște mari soseau bîzîind în roiuri grăbite.

— Să plecăm, nu mai e nimic de văzut — mă adresai Patriciei.

— Încă o clipă, vă rog, îmi place foarte mult! exclamă copila.

Fetițe masai o asaltau cu pălăvrăgeala și cu rîsetele. Patricia se întoarse la mine în fugă.

— Auziți, auziți — îmi zise. Fetele acelea credeau că sîntem căsătoriți!

— Cine?

— Ei!... Dumneavoastră și cu mine — zise Patricia. Făcu o pauză pentru a se bucura din plin de mirarea mea. Apoi binevoi să mă lămurească: Micuțele acestea nu sînt mai mari ca mine, dar multe din ele sînt măritate. Așa e la masai. Celelalte așteaptă, pentru a fi luate în căsătorie, ca tinerii din clan să-și încheie stagiul de *moran*-i.

— Și unde sînt *moran*-ii?

— Acolo — răspunse Patricia.

Mă conduse pînă la o margine a platformei opusă celei de unde veniserăm. La poalele colinei, și ascunsă vederii, se afla

cireada masailor, închisă într-un ocol de plante spinoase de formă pătrată. Printre vite se vedeau sclipind, sub focul soarelui din zori, trei lănci şi trei coafuri ca de aramă.

— Coborîm — hotărî în sfîrşit Patricia.

Moran-ii terminaseră de îngrămădit cireada în dreptul unui panou mobil, făcut din ramuri agăţătoare, care permiteau accesul în ţarcul îngrădit. Patricia îi contempla, nemişcată, pe tinerii bărbaţi. Ei însă nu binevoiau să ne acorde nici cea mai mică atenţie. Ochii copilei aveau o expresie serioasă şi parcă pierdută în depărtări, care-mi aminti felul ei de a privi sălbăticiunile în dimineaţa în care o întîlnisem prima dată.

— Pe timpuri — grăi Patricia, cu o voce joasă şi cam răguşită — un *moran,* înainte de a fi considerat bărbat şi de a avea drept la o soţie, trebuia să ucidă un leu. Şi nu de departe şi nu cu o puşcă, ci... cu lancea şi cu cuţitul.

Vitele erau acum rînduite, gata să iasă din ţarc. Dar tinerii nu ridicau încă panoul care închidea intrarea. Fiecare din ei se apropie de cîte o vacă şi, cu vîrful ascuţit al lăncii, făcu o tăietură foarte mică la gîtul animalului. Şi fiecare îşi lipi gura de rana proaspătă şi bău sîngele cu lăcomie. După aceea, apăsară cu mîna tăietura şi aşteptară să se închidă. Vacile nici măcar nu gemuseră.

— Iată toată hrana lor — zise Patricia — seara, lapte, dimineaţa, sînge.

Panoul de mărăcini fu ridicat. Cireada luă drumul păşunii. Oriounga le mîna. Cînd trecu pe lîngă noi, îşi linse dîra roşie de sînge de pe buza sa neagră şi-i aruncă Patriciei o privire dispreţuitoare şi arzătoare totodată.

Apoi se îndepărtă, superb ca un semizeu, el care, pentru a se hrăni şi a se adăposti, nu avea pe lume decît laptele, sîngele şi baliga unor vaci costelive.

VI

Patricia era tăcută.

— Mergem la automobil? am întrebat-o.

— Dacă doriţi — îmi răspunse.

Am înconjurat colina. Pe platformă, *manyatta* era pe terminate. Dacă n-aş fi văzut-o cînd o construiau, poate că nici n-aş fi observat-o. Bariera de plante spinoase care o înconjura se confunda cu tufişurile de mărăcini presărate pe povîrnişurile micii coline. Cît despre *manyatta,* nu mai înaltă decît gardurile ţepoase şi căreia soarele îi şi dăduse culoarea pămîntului ars, de părea o omidă înnegrită şi încolăcită în jurul ei însăşi, putea fi luată oricînd drept o unduire a brusei.

Îmi adusei aminte atunci că mai văzusem, şi nu o dată, pe ridicăturile care cocoşau parcă şesurile, astfel de ziduri ce se fărîmiţau. Nu le bănuisem originea.

Acum, cînd scăpasem de atacul muştelor şi cînd putoarea se evapora undeva deasupra capului meu, începeam să înţeleg mai bine admiraţia Patriciei pentru aceste ramuri şi bolţi peste care curgea baliga îngroşată. Cîtă ingeniozitate în desăvîrşita lor sărăcie! Cît de bine îi apăra pe masai contra singurilor duşmani de care aveau teamă pe lume: înrădăcinarea, legarea de un loc şi de lucruri, împovărarea. *Manyatta* — adăpost fără durată, refugiu fără consistenţă, atît de uşor de clădit, atît de uşor de părăsit, atît de gata să se dărîme — era cea mai frumoasă locuinţă pentru aceşti eterni rătăcitori.

Kihoro, cu şalele lui rupte rezemate de automobil, cu puşca la-ndemînă, scoasă de pe umăr, supraveghea *manyatta* cu unicul său ochi. Patricia nu-i adresă nici un cuvînt, parcă nici nu-l văzu.

Cînd ne reluarăm cu toţii locurile în automobil, nu spre mine, ci spre fetiţă, întoarse Bogo capul ca să primească or-

dine. Dar Patricia nu observă această mişcare sau nu voi să arate c-ar fi văzut-o. Atunci Bogo se hotărî să reia, în sens contrar, drumul pe care veniserăm.

Patricia, cu ochii închişi, părea amorţită. Dar acum o cunoşteam prea bine ca să mai mă las amăgit. Sub masca indiferenţei, ea cugeta intens la ceva.

În faţa noastră, la mică distanţă, un nor de praf învăluia vitele masailor în mers. Cînd le-am ajuns, Bogo le ocoli pe departe. De o parte şi de alta a cirezii, deasupra pulberii stîrnite din pămînt, strălucea părul unui *moran.* În fruntea coloanei, ca aureolată de un nor, înainta chivăra împletită a lui Oriounga.

Patricia întredeschise ochii. Credeam că se gîndea la cel mai frumos şi mai sălbatic dintre cei trei tineri. Mă înşelam. Ea se gîndea la sîngele pe care îl băuse tînărul, căci spuse:

— Cînd am început să-i dau lui King carne crudă, o devora cu atîta zgomot, cu atîta plăcere, încît am vrut să gust şi eu din ea. Nu era bună de loc. Mai tîrziu, Kihoro se ducea în afara Parcului cu puşca, ca să caute hrană pentru leu. Eram totdeauna de faţă cînd mînca. Pe urmă, King a început să vîneze singur. La început aducea gazela sau antilopa în gură chiar lîngă casa noastră. Dar mama nu îngăduia acest lucru. De aceea tata a trebuit adesea să-l pedepsească pe King, care, după aceea, sfîşia *kiboko*-ul.

La amintirea acestor fapte, Patricia rîse uşor. Dar chipul său reluă îndată expresia gravă, aproape severă, care o îmbătrînea într-un chip ciudat.

— În momentul cînd îşi lingea sîngele de pe bot, leul meu părea cel mai fericit. Atunci am încercat şi eu de mai multe ori. Mi-am muiat degetul în sînge şi l-am lins. Nu era bun.

Patricia se răsuci spre spatele maşinii. Dar nu se mai vedea nimic din cireadă şi din conducătorul ei. Praful însăşi nu mai era decît o dîră subţire care abia se mai zărea.

— Pofta asta mi-a pierit de mult — reluă Patricia. Dar adineauri *moran*-ul şi-a lins sîngele de pe buze. Aţi văzut... Asta mi-a adus aminte de King şi, pentru o clipă, îmi revenise iar pofta. E o prostie. Patricia clătină din cap, fluturîndu-şi părul. Masaii beau sînge de vacă de cînd sînt mici de tot — continuă. Sînt deci obişnuiţi, ca şi animalele care ucid ca să mănînce.

Lăsasem în urmă savana unde-şi aveau masaii *manyatta* şi păşunile şi rulam în voia terenului carosabil, cînd printre desişuri, cînd prin poiene, cînd pe la poalele unor coline împădurite. Patricia, cu bărbia pe marginea portierei, urmărea animalele, care parcă se înmulţeau în jurul nostru. Mulţimea lor era surprinzătoare, chiar şi pentru aceste locuri privilegiate.

— E ora cînd se întorc de la adăpat — zise Patricia. Unele se duc să pască, altele să se plimbe... Buzele delicate ale fetiţei şi nările atît de fine se înfiorară în aceeaşi clipă. Adăugă: Celelalte vînează. Apucă apoi umărul lui Bogo şi-i ordonă: Mergi cît mai încet cu putinţă. Apoi îmi explică: Un automobil care nu face zgomot şi nu merge repede trece neluat în seamă de animale. Îl consideră un alt animal. Întrebaţi-l pe tata. Dînsul nu-şi aminteşte ca vreun leu, elefant sau rinocer ori vreun bivol furios să fi atacat un automobil, chiar cu oameni înăuntru.

— Ai auzit, Bogo? l-am întrebat pe şofer.

— Perfect, domnule — răspunse şoferul.

Pe profilul pe care Bogo mi-l arăta în timp ce conducea văzui descreţindu-se cutele de pe obraz. Era felul lui de a surîde.

— Nu mai vorbiţi — zise încet Patricia.

Cu faţa la fereastra maşinii spiona brusa.

După ce-am mers îndelung printr-o zonă plană şi fără vegetaţie, unde se zbenguiau şi galopau turme întregi de zebre, automobilul nostru o luase pe un fel de pistă naturală,

care şerpuia la picioarele unei uşoare ondulaţii de teren acoperită de arbuşti.

— Stop! şopti Patricia.

Apăsă pe mînerul portierei uşor de tot, deschizînd-o prin mişcări slabe, repetate. Apoi îmi făcu semn să nu mă mişc şi se lăsă să alunece pe pămînt. Torsul lui Kihoro abia se mişcă, însă cele două ţevi ale puştii erau îndreptate acum în direcţia pe care o luase fetiţa.

Ea înainta cu paşi tăcuţi spre două tufişuri foarte dese, separate printr-un fel de gang îngust. Deodată Patricia rămase nemişcată. Puşca lui Kihoro săltă imperceptibil pe genunchi. Un cap de felină se ivise între cele două tufişuri. Un cap alungit, conturat cu delicateţe, şi învelit într-o blană de culoare deschisă, înveselită parcă de cîteva pete roşcate, dar ale cărui buze se răsfrîngeau dezvelind nişte colţi înfricoşători şi al cărui gîtlej vibra de un mîrîit ucigaş.

Fiara înaintă încă puţin. Avea botul şi pieptul îngust, labele lungi, un gît mai rotunjit şi pete mai mici şi mai puţin întunecate ca ale panterei sau leopardului. Era un ghepard mare. Patricia îl privea drept în ochi fără să facă nici cea mai uşoară mişcare, de parc-ar fi fost o mică statuie de lemn uitată în brusă. După un timp, care-mi păru foarte lung, marea felină făcu un pas înapoi şi copila un pas înainte. Apoi rămaseră din nou nemişcate... Ghepardul se retrase din nou cu o călcătură şi Patricia înaintă cu aceeaşi distanţă. Apoi tufişurile le ascunseră.

Va urmări Kihoro copila a cărei pază îi era încredinţată? El însă rămase cu puşca pe genunchi şi-şi închise unicul său ochi. Negrul ştia să recunoască deîndată momentul cînd puterea Patriciei o păzea mai sigur decît un glonţ.

Am împins portiera pe care fetiţa o lăsase deschisă, m-am dat jos din automobil şi, înălţîndu-mă pe vîrful picioarelor, am aruncat o privire peste tufişuri. Am văzut un hoit, de forma şi de mărimea unui mînz mic, a cărui piele albă era

vărgată cu dungi negre. Alături se hîrjoneau două pisici de culoare alb-gălbuie şi ca pudrate cu confeti brune, două pisici vioaie, drăgălaşe şi nobile de neînchipuit. Se loveau cu labele, cu capul, se urmăreau, se rostogoleau. Din cînd în cînd, părăsind pentru o clipă joaca, micii gheparzi veneau să muşte din hoitul micuţei zebre.

Patricia şi felina cea mare rămîneau ascunse privirii de cele două tufişuri. Ce se petrecea între ele? Ce-şi vorbeau?

Cînd, în sfîrşit, s-a întors, am întrebat-o:

— De ce nu iei acasă unul sau doi pui din ăştia? Mi s-a spus că se domesticesc de minune.

Patricia mă privi cu uimire şi dispreţ.

— Gheparzi! Cînd l-am avut pe King! Repetă încetişor: King.

Deodată, o hotărîre violentă, aproape sălbatică, îi cuprinse, îi încordă trăsăturile feţei. Nu eram în stare să-i ghicesc cauza, dar mă năpădi frica.

— Să ne întoarcem — am zis. M-ai făcut să mă scol mai înainte de a se lumina de ziuă. Şi apoi, baliga *manyatt*-ei... muştele... Am un chef grozav de-o baie.

— Întoarceţi-vă dacă voiţi — mi-a răspuns Patricia. Fără mine însă.

Ce altceva puteam face, decît să rămîn cu ea?

Fetiţa se aplecă spre Kihoro şi-i spuse ceva la ureche. Era pentru prima oară cînd îl vedeam pe urmăritorul cel chior clătinîndu-şi chipul brăzdat de cicatrice, în semn de refuz. Atunci Patricia îi vorbi mai repede şi mai tare. El îşi plecă uşor capul. Dacă-i spusese ce-mi spusese mie, ce alt putea să facă Kihoro decît să se supună?

Şi ce altceva îi rămînea de făcut şi lui Bogo, decît să asculte de ordinele şi semnele prin care bătrîna călăuză chioară îi lămurea noua cale pe care o aveam de urmat — aceea pe care o pretinsese Patricia?

Cu siguranţă că foarte puţini oameni, fie ei albi sau negri, se aventuraseră pe acolo pe unde ne ducea Kihoro. Doar Bullit străbătuse, înaintea noastră, în Land Rover-ul lui, acele vaste spaţii libere şi tainice, acest domeniu al animalelor sălbatice.

Vîlcele adînci... Junglă uscată, trosnind la tot pasul... Spaţii imense, care alunecau spre desişuri misterioase. Cînd şi cînd se zărea vîrful Kilimanjarului... Cînd şi cînd, ramurile pline de spini scrîşneau pe metalul caroseriei... Dar, mai ales, vedeam, auzeam, simţeam, fără încetare şi pretutindeni (galopări, sărituri, alergări, nechezaturi, urlete jalnice, mîrîituri puternice, răgete, ţipete), animalele trăind în deplinătatea instinctului lor primordial. Era ceasul cînd de la cele mai mici la cele mai colosale, de la cele mai blînde la cele mai carnivore, îşi căutau cu toatele hrana.

Kihoro îi făcu semn lui Bogo să oprească. Ne aflam între două desişuri care ne ascundeau pe de-a-ntregul. Am coborît din maşină cu bătrînul *trapper* şi cu Patricia. Groaza ce-l cuprinsese pe Bogo îi umpluse faţa de sudoare, cu picături ce păreau şi ele cenuşii. Mi se făcu milă de el. Rămăsei în urmă ca să-i spun:

— N-ai de ce să te temi. Adu-ţi aminte de cuvintele fetiţei albe.

— Voi încerca, domnule — răspunse Bogo, cu umilinţă.

Patricia şi Kihoro nu porniseră cu mult înaintea mea. Dar erau aşa de iuţi, de uşori şi de tăcuţi în furişarea lor de la un adăpost la altul, încît nu lăsau în urmă nici un sunet, nici o umbră. Foarte aproape de mine, şi totuşi atît de îndepărtaţi şi de inaccesibili, ca şi cum ar fi fost la cîteva leghe. Şi apoi, cum să-i descoperi în acest labirint, care te sfîşia? Din fericire, Patricia, iritată desigur să tot audă trosnind sub picioarele mele mărăcini şi crenguţe, îmi semnală prezenţa cu un fluierat uşor. O regăsii, singură, ghemuită într-un tufiş.

Şoptii:

— Kihoro?

Patricia arătă cu mîna spre spaţiul ce se vedea printre ramurile pline de spini: un şes întins, uşor ondulat, ierbos şi întreţăiat ici-colo de desişuri.

— Pentru ce? am întrebat-o.

Patricia îmi răspunse cu vocea ei tainică:

— El cunoaşte locurile de vînătoare ale tuturor animalelor... Aşa că...

Se opri, deoarece în clipa aceea se înălţase, prelungindu-se parcă pentru veşnicie, o lungă chemare, pe jumătate strigăt, pe jumătate cîntec barbar. Dădui să mă ridic ca să privesc. Patricia mă împiedică, ţinîndu-mă de mînecă.

Chemarea încetă, reîncepu, se frînse şi se auzi iar prelung.

— Pe-aici — îmi murmură Patricia.

M-am aplecat pe sub două ramuri. Spinii lor îmi zgîriau mîinile şi fruntea. Dar ce importanţă mai avea! Vedeam, îl vedeam pe Kihoro rezemat de un salcîm izolat în cîmpie şi, alergînd spre el, cu coama în vînt, în salturi enorme, un leu enorm. Era King.

Cînd ajunse la ţintă, se ridică cît era de lung şi-şi puse labele de dinainte pe umerii omului care-l chemase.

— Kihoro l-a găsit şi l-a salvat pe King cînd era mic de tot şi părăsit — murmură Patricia. King nu l-a uitat.

Kihoro îşi lipi o clipă obrazul mutilat de botul leului, apoi, luîndu-l de coamă, îl duse pînă la desişul care ne adăpostea.

King mă adulmecă şi mă recunoscu. Apoi se gudură, fericit, pe lîngă Patricia, dar fără să facă nici cel mai mic zgomot.

— E ora vînătoarei — îmi zise fetiţa.

N-am cerut nici o explicație. Totul îmi părea acum posibil, natural. Trecusem marea graniță. Intrasem în lumea Patriciei, a lui Kihoro, a lui King.

Bătrînul *trapper* chior ne părăsi. Patricia, cu mîna în coama marelui leu, îl ținea lîngă ea. Cît despre mine, știam — în ce chip o aflasem oare? — că negrul, care fusese pe vremuri unul din cei mai buni hăitași ai Africii Orientale, își relua vechea meserie. Și că, de data aceasta, n-o făcea pentru om.

Așteptarea a fost lungă. În schimb, după aceea totul se petrecu cu o repeziciune uluitoare.

Un țipăt asurzitor spintecă tăcerea, apoi încă unul, și încă unul. Păreau să vină din toate părțile în același timp, umplînd văzduhul cu stridența lor. Îngrozită, o cireadă de bivoli care păștea deoparte în cîmpie o luă la goană și se împrăștie în toate direcțiile. În urma unuia din bivoli venea Kihoro. Cu strigătele sale sălbatice, îl îndrepta spre adăpostul nostru. Bivolul trecu glonț pe lîngă desiș, mugind, cu nările în spume, zdrobind pămîntul cu copitele. Atunci Patricia își retrase mîna din coama lui King și scoase acel șuierat de care mi-aduceam aminte prea bine, căci fusese cît pe-aci să dezlănțuie marele leu asupra mea. King, dintr-o singură zvîcnitură, zbură peste desiș. Și deodată în fața ochilor mei apăru imaginea văzută într-o carte după care învățam să citesc, imagine care m-a obsedat toată copilăria: un bivol gonind în galop nebun, călărit de un leu care-i sfîșia cu colții ceafa gheboasă.

Uriașa pereche dispăru în desișuri și-n nori de praf. Kihoro revenise lîngă noi. Patricia însă rămăsese cu ochii ațintiți spre locul unde dispăruseră bivolul cu King atîrnat în spinarea lui. Nici una din trăsăturile Patriciei nu aminteau pe cele ale tatălui ei. Dar cît de bine semănau amîndoi în acest moment! Sau, mai degrabă, cît de bine recunoșteam pe fața fragedă și netedă a copilei expresia lui Bullit cînd retrăia, cu

chin şi pasiune, timpul cînd ucidea fără îndurare şi fără istov!

Patricia îşi lipi deodată urechea de pămînt, ascultă...

— Gata — spuse ea, ridicîndu-se.

Am văzut atunci, cu ochii minţii, prăbuşirea bivolului, golit de sînge.

— Dumitale, care iubeşti atît de mult animalele — i-am spus Patriciei — nu-ţi pare rău pentru acesta?

Copila mă privi cu uimire şi răspunse:

— Trebuie şi leii să mănînce, ca să trăiască.

Mi-am amintit de micii gheparzi care se hrăneau din hoitul zebrei.

— E adevărat — am rostit. Şi King trebuie că are şi-o familie.

Dintr-o dată, Patricia se făcu albă ca varul şi încremeni. Gura ei avu o mişcare ce inspira milă. Am crezut că are să geamă. Dar se stăpîni şi mă fixă cu o privire în care nu puteam deslui nimic.

— De ce nu? îmi zise.

Făcurăm în tăcere drumul pînă la automobil.

VII

Mi-am pregătit o baie fierbinte şi-am zăcut atîta înăuntru, că Bullit mă găsi pe jumătate adormit în cadă.

— Ah! Ah! strigă el. Parfumurile *manyatt*-ei, nu? Rîsul lui de copil şi de căpcăun totodată umplu coliba. După aceea îmi zise: V-aş ţine bucuros tovărăşie la dezinfectarea interioară...

Ne găseam abia la primul whisky, cînd, deodată, din spatele arborilor spinoşi aflaţi în apropierea locuinţei mele răsunară nişte voci furioase. Bullit îşi încordă auzul.

— Sînt nişte wakamba, mi se pare — zise el.

Vreo zece negri, cu nişte zdrenţe de bumbac atîrnate pe ei, în picioarele goale, dar înarmaţi cu lănci şi cuţite mari, se iviră în faţa peronului. Cîţiva *ranger*-i îi încadrau.

Bullit păşi pe treapta de sus. Cei zece wakamba îl întîmpinară cu strigăte, agitîndu-şi armele.

— Sălbatici adevăraţi — mi se adresă Bullit, zîmbind. Nu vorbesc nici măcar suahili. Iar din dialectele indigene, eu nu-l cunosc decît pe-acesta. Trebuie să trimit după Kihoro. E din tribul lor.

Bătrînul hăitaş chior se ivi, ca prin farmec, în faţa colibei. Se porni să vorbească cu o asemenea violenţă, încît sîngele i se sui în ochiul mort, acoperindu-l cu o pojghiţă roşie.

— Nu poţi avea linişte niciodată în Parcul ăsta blestemat — bombăni Bullit. Îi acuză pe masai că le-au furat vacile. Şi Kihoro e de partea lor. Trebuie să mă duc numaidecît acolo. Altfel se vor duce ei, fără mine. Şi-atunci... Bullit ridică braţele spre streaşina verandei, pe care aproape o atinse, le lăsă în jos, goli paharul şi-mi zise: Veniţi cu mine? Nu va dura mult.

Ne suirăm şase în Land Rover-ul lui. Cel mai bătrîn dintre wakamba şi doi *ranger*-i se aşezară în spate. Eu, în faţă, între Bullit şi Kihoro. Singurii care aveau puşti erau *ranger*-ii. Bullit îi interzisese lui Kihoro s-o ia pe a lui.

— I-ar împuşca pe toţi masaii cu voluptate — îmi spuse uriaşul roşcat, rîzînd din toată inima.

Bullit conducea foarte bine, foarte repede şi se năpustea drept înainte. Maşina lui puternică avea posibilităţi mult mai mari decît a mea. Ajunserăm astfel să zărim *manyatta* mult mai curînd decît credeam.

— Vedeţi, n-a durat cine ştie ce — rosti Bullit, sărind jos. Şi nici nu vom întîrzia prea mult. Trebuie să fim drepţi

cu masaii şi să recunoaştem că, dintre toţi negrii, numai ei au mîndria de a nu minţi niciodată, orice li s-ar întîmpla.

Pe straniul adăpost care domina micuţa colină, soarele puternic îşi făcuse pe deplin datoria. Zidurile erau uscate. Acoperişul la fel. Chiar şi mirosul, parcă absorbit de căldură, devenise aproape suportabil. *Manyatta* semăna acum cu un tunel circular, împărţit prin pereţi subţiri în celule identice una cu alta, fiecare avînd cîte o singură deschizătură direct spre exterior.

Într-una din cămăruţe, Bullit îl găsi pe bătrînul Ol'Kalou întins pe pămînt. Una din cele douăzeci de răni făcute de ghearele leului acum o jumătate de secol se redeschisese a nu ştiu cîta oară, în urma sforţărilor făcute la frămîntarea şi la lipirea baligii de vacă pe pereţii *manyatt*-ei. Îndată însă ce-l văzu pe stăpînul Parcului regal, bătrînul şef al clanului de masai se ridică, strîngîndu-şi în jurul pîntecului o cîrpă însîngerată. Făcea acest gest nu din respect faţă de Bullit, ci faţă de sine însuşi.

Tavanul boltit se afla aşa de aproape de pămînt, încît pînă şi locuitorul de talia cea mai obişnuită era silit să se aplece. Ol'Kalou şi Bullit, ambii foarte înalţi, îşi începură convorbirea, în suahili, îndoiţi de la jumătate. După cîteva cuvinte însă, nemaiputînd suporta, ieşiră afară.

Am rămas singur, pentru a mă convinge de goliciunea acelei locuinţe. Era cu neputinţă să găseşti o alta atît de lipsită de tot ce îi e necesar omului. Nu conţinea absolut nimic. Nici vatra cea mai primitivă, nici cel mai mic obiect, nici cea mai sărăcăcioasă desagă, nici o biată rogojină, nici cel mai elementar vas în care să-şi gătească hrana sau din care s-o mănînce. Nimic.

Afară, în mijlocul cercului mărginit de zidurile *manyatt*-ei, masaii îi înconjuraseră pe Bullit şi pe Ol'Kalou şi aprobau ceea ce spunea bătrînul lor şef, care se sprijinea greoi de suliţa sa.

— Vine cu noi la păşune — mă informă Bullit. Ştie că *moran*-ii, trecînd prin teritoriul tribului wakamba, înainte de a ajunge în Parc, au luat cu ei cîteva vaci. Dar nu s-a interesat cîte şi de la cine. E treaba *moran*-ilor.

Maşina lui Bullit ne duse repede pînă la păşune, unde cîteva vite prăpădite îşi căutau hrana printre ierburile uscate şi spini.

Oriounga şi cei doi tovarăşi ai săi, aşezaţi pe vine la umbra unui salcîm pitic, dar bogat în ramuri, supravegheau cireada. Sulițele lor erau înfipte în pămînt, la îndemînă.

Nici unul din ei nu se ridică la apropierea noastră. Nici unul din capetele acoperite de păr şi argilă roşie în formă de chivără n-a găsit de cuviinţă să se mişte cînd omul wakambilor arătă urlînd două vite care treceau nu departe de noi.

Ol'Kalou îl întrebă ceva pe Oriounga.

Moran-ul, dînd alene din cap, făcu semn că nu.

— Dumnezeule! Ce corcitură neruşinată! strigă Bullit. (Mînia îi ridică un val de sînge în obrajii masivi.) Neagă că a furat cele două vaci. Dumnezeule! E prima oară cînd dau de un masai care minte.

Oriounga lăsă să-i cadă alene cîteva cuvinte de pe buzele-i dispreţuitoare. Ol'Kalou i le traduse lui Bullit şi acesta fluieră uşor, fără să vrea. Şi mormăi cu o ciudată nuanţă de stimă în glas:

— Corcitură neruşinată! Auzi ce spune... Nu-i adevărat că au luat *două* vaci, pentru că adevărul este că au furat *trei*.

Cea de-a treia vită luată de la wakamba păştea în dosul unui tufiş, care o ascunsese vederii pînă atunci. Fu adusă lîngă celelalte două. După vociferări, şi ameninţări, şi batjocuri, şi strigăte de triumf la adresa masailor, Kihoro şi omul din tribul său luară cu ei cele trei vaci. *Ranger*-ii îi însoţiră ca să-i apere.

Oriounga rămase pe vine, cu ochii pe jumătate închiși și cu o expresie de totală indiferență pe față.

Cînd însă cei doi wakamba, cu vitele și cu escorta lor, erau pe punctul să părăsească pășunea, *moran*-ul se ridică dintr-o mișcare, își smulse sulița din pămînt și o lansă. Detenta corpului său minunat fusese atît de rapidă și mișcările atît de înlănțuite, încît sulița de metal ascuțită la cele două capete păru că țîșnise singură din pămînt ca să se așeze în mîna lui Oriounga și să-și ia zborul ca de la sine, pentru a intra, șuierînd și vibrînd, în greabănul vacii pe care o mîna Kihoro. Vaca se poticni și căzu la pămînt.

Tovarășii lui Oriounga apucară și ei sulițele. Dar prea tîrziu. *Ranger*-ii îi și ținteau cu puștile, iar Ol'Kalou, cu pîntecele bandajat cu cîrpa pătată de sînge, se așezase în fața tinerilor.

Șeful clanului îi vorbi lui Bullit și acesta se învoi, dînd din cap.

— Nu ne mai rămîne decît să plecăm — îmi zise Bullit. Bătrînul promite că, dacă comisarul districtului va aprecia că trebuie să se dea o despăgubire tribului wakamba, masaii o vor plăti. El socotește că nici un preț nu e prea mare pentru mîndria unui *moran*.

Oriounga se lăsă din nou pe vine, cu o umbră de surîs pe față. Nu-mi dau seama de ce m-am gîndit la Patricia, după cum nu-mi dau seama de ce m-am simțit mulțumit că nu fusese de față la triumful lui.

Dar chiar în seara aceleiași zile, ea veni împreună cu părinții săi, pe care-i invitasem să bea cu mine, pe verandă, băuturile tradiționale ale amurgului. Profitînd de un moment în care Sybil și Bullit contemplau de pe verandă ultimele

raze ale soarelui reflectate de zăpezile de pe Kilimanjaro, copila mă întrebă, cu vocea ei fără sunet, tainică, dar cu niște ochi strălucitori:

— Masaiul acela, așa de îndemînatic la aruncatul suliței, era *moran*-ul care s-a uitat la mine azi-dimineață?

VIII

În ziua următoare, Bullit își îndeplini în sfîrșit promisiunea pe care mi-o făcuse cu prilejul primei noastre întîlniri, și anume de a-mi servi ca ghid pe domeniul său.

„Veți vedea lucruri — îmi spusese atunci — pe care foarte puțini le-au văzut." Și s-a ținut de cuvînt în stil mare, ca un domn.

La plecare totuși, cînd am luat loc în Land Rover-ul lui, în care se mai aflau Patricia, Kihoro și doi *ranger*-i, nu credeam că dimineața aceea avea să-mi mai aducă o nouă revelație. După ce urmasem pașii unei fetițe care cunoștea toate tainele sălbatice ale Parcului, credeam că nu mai puteam să descopăr și altceva care să mă poată uimi cu adevărat. Eram blazat.

Cît de mult mă înșelam! Și cu cîtă fericire mi-am dat seama imediat de aceasta!

Era, mai întîi, mașina lui Bullit, fără capotă, fără geamuri, din care puteai cuprinde totul cu privirea, în care puteai simți orice adiere, de o trăinicie calculată pentru cele mai proaste terenuri. Mai era apoi felul în care conducea

Bullit: hotărît, îndrăzneţ, uşor, magistral. Mai era cunoaşterea sa perfectă a locurilor — rodul unor expediţii, inspecţii, vînători şi observaţii fără număr — muncă de fiecare zi, timp de ani întregi. Şi, mai ales, era Bullit însuşi, mai bine zis acea parte din el însuşi, esenţială, care se manifesta în toată plenitudinea ei în exercitarea unei meserii ce nu se putea compara cu nici o altă meserie şi pentru care trupul lui puternic, capul lui cu creastă roşcată păreau anume făurite, predestinate.

Cu umerii mari şi drepţi, cu gîtul masiv şi gol, cu buzele lui groase uşor întredeschise de vînt şi de viteză, mă purta în dimineaţa voioasă ca spre o cucerire.

În acest moment — şi el o ştia şi nu se mira de loc — totul îi aparţinea.

Maşina cu care făcea tot ce voia.

Ranger-ii care-i erau devotaţi şi al căror rîs puternic, copilăros şi barbar îl auzeam de cîte ori vreun salt al Land Rover-ului sau o zdruncinătură ori un viraj brutal îi arunca în sus ca pe nişte marionete negre.

Patricia, lipită de tatăl său, ca şi cum ar fi vrut să soarbă ceva din căldura şi vigoarea lui, cu chipul ei micuţ ridicat şi biciuit de năvala puternică a aerului, care mă trăgea mereu de braţ şi-mi făcea cu ochiul ca să admir dibăcia şi îndrăzneala mîinilor acelora puternice ce ţineau volanul.

Şi, în sfîrşit, brusa, întreaga brusă, cu toate formele ei, cu vegetaţia şi fiinţele ei, întinsă pe nenumărate leghe, sub semnul stăpînitor al Kilimanjarului!

Bullit cînd lansa Land Rover-ul pe coasta unei coline abrupte, într-un unghi de necrezut, ţinîndu-l cabrat pînă în vîrf, de unde vederea cuprindea, ca din zbor, un spaţiu fără margini, cînd se cufunda cu el în adîncurile atît de întunecate, de spinoase şi desfundate ale viroagelor, încît semănau cu nişte funduri de mare, presărate cu madrepori.

Şi, deodată, iată izbucnind libertatea, spaţiile şi lumina savanelor. Apoi codrii monumentali ce-şi înălţau bolţile lor verzi.

Fără îndoială că tainele de care mă apropiasem mergînd pe urmele Patriciei nu puteau fi înlocuite cu nimic, dar iarăşi nimic nu se putea măsura cu această goană minunată, condusă de Bullit. Vîrsta fetiţei — care constituia de altfel principala ei forţă — faptul că era obsedată de King, iar eu obsedat de ea, închideau tărîmul în care ea mă primise într-o zonă de mister şi de basm. Cît despre Bullit, el deschidea, dezvăluia, desfăşura Parcul regal în toată amploarea şi măreţia sa.

Pierdusem de mult aptitudinea cea mai elementară de a mă orienta, noţiunea de dreapta şi de stînga, de înainte şi înapoi, dar nu-mi păsa. Nu mai aveau nici o valoare, nici un sens în faţa acestor ochiuri de cîmpie, a acestor păduri înalte, a acestor luminişuri în formă de semilună, a acestor desişuri de copaci uriaşi, a acestor păduri presărate cu pajişti, care se înşiruiau, se încălecau, se întretăiau, se contopeau într-unul şi acelaşi peisaj, bucolic şi barbar totodată, plin de farmec şi sălbăticie. În acest ocean de verdeaţă, soarele dimineţii făcea să se audă sunetul potolit sau viu, brutal sau gingaş al fiecărei mişcări a ierburilor şi frunzişului, dînd uneori la iveală, ca nişte colţi de stîncă primejdioşi, crestele unor vulcani străvechi, care-şi purtau lavele lor pietrificate ca o coroană de spumă neagră.

Unde erau oraşele ori măcar cătunele pierdute sau chiar cocioabele singuratice, din ale căror vetre se înălţa un fir de funingine spre cer? Aici, pămîntul nu cunoscuse niciodată o urmă, un fum, un miros, o umbră care să fi aparţinut omului. Din noaptea timpurilor, în această brusă nu existase, ca să se nască, să trăiască, să vîneze, să se împerecheze şi să moară, decît lumea animală. Nimic nu se schimbase aici. Animalele ca şi pămîntul rămîneau credincioase primelor vremuri ale

lumii. Iar Bullit, marele vrăjitor cu păr roşu, le adunase pe toate laolaltă înlăuntrul raitei sale dezlănţuite.

Maşina lui, zburînd cu viteză maximă, cînd aplecată pe-o parte, cînd cu botul ridicat, aruncîndu-se în hăuri ori suind, gonea de-a valma turmele de antilope, de gnu, de gazele, de zebre şi de bivoli, încercuindu-le tot mai strîns, pînă ce galopurile, năvalele, săriturile şi şarjele împrăştiau spre toate orizonturile brusei mulţimea blănurilor, a boturilor şi a coarnelor.

Suflînd greu, uluită, sufocată de bucurie, Patricia striga:

— Priviţi! Ce frumoşi sînt! Ce repede aleargă zebrele, cît de sus sar antilopele, ce direct se reped la atac bivolii! Mă prinse de încheietura mîinii, ca să-mi transmită parcă mai bine convingerea sa, şi adăugă: Tata e prietenul animalelor. Ele ne cunosc. Putem să ne jucăm cu ele.

Mă întrebam dacă Bullit, aşa de aspru cu cei ce tulburau oricît de puţin pacea animalelor, împărtăşea convingerea naivă a fiicei sale. Ori socotea că severitatea şi grija cu care asigura această pace îi dădeau dreptul să o tulbure cîteodată? Sau, pur şi simplu, era vorba de-un gust al lui, de un instinct pe care nu-l putea stăpîni? Ce importanţă avea! Jocul continua, şi încă din ce în ce mai aprig.

Îmi amintesc de elefanţii pe care i-am surprins în adîncul unei văi. Era o turmă întreagă — patruzeci, cincizeci poate — răspîndiţi în jurul unei pînze de apă provenind de la vreun izvor nebănuit al brusei şi pe care Bullit o amenajase ca un bazin... Unii căutau cu vîrful trompei de mîncare în vegetaţia de pe coastă. Alţii se tăvăleau în nămol. Cei mici se îmbrînceau, în timp ce mamele lor îi stropeau cu apă. Şeful turmei, cu colţii lui mari îngălbeniţi de vreme, enorm şi singuratic, veghea asupra tribului său ca o statuie de granit.

Cînd văzu maşina noastră printre arbori, nu se clinti din loc. Întrucît ar fi putut să ameninţe, să neliniştească atotputernicia lui această insectă care purta alte insecte? Dar,

din ridicătură în ridicătură, din hop în hop, Land Rover-ul se apropie de uriaşa turmă, sărind, huruind şi zornăind printre grupele şi familiile de elefanţi. Cei mici se speriară. Atunci, trompa bătrînului elefant se ridică, se încovoie şi un ţipăt, mai sonor, mai ascuţit şi mai înfricoşător decît sunetul a o sută de trompete de război, răsună în liniştea senină a brusei. Toată ceata se strînse în jurul şefului, masculii în spatele lui, femelele preluînd ocrotirea puilor.

Bullit îşi opri maşina în faţa elefanţilor, strînşi într-o singură masă de cefe, de umeri şi de spinări colosale, cu trompele agitate convulsiv, aidoma unor şerpi furioşi. Şi exact în clipa în care din toate trompele izbucni acelaşi ţipăt turbat şi în care formidabila falangă se puse în mişcare, Bullit răsuci volanul, lansînd Land Rover-ul cu toată viteza pe o pistă liberă, pe care mi se păru că un noroc nebun o deschisese subit printre tufişuri, dar pe care Bullit desigur o reperase şi o amenajase de mult.

Nu ştiu ce expresie o fi avut faţa mea după această aventură, dar, uitîndu-se la mine, Bullit şi Patricia schimbară o privire complice. Apoi Bullit se plecă înspre fetiţă şi-i spuse ceva la ureche. Patricia aprobă dînd din cap cu vioiciune, cu ochii scînteind de şiretenie.

Maşina sui coasta pe care o coborîserăm spre valea elefanţilor şi ajunse pe un platou unde desişurile alternau cu mari spaţii descoperite. Bullit încetini viteza, intrînd într-una din acele pajişti cu iarbă uscată. În mijloc, în plin soare, se aflau, unul lîngă altul, trei butuci enormi şi zgrunţuroşi, cu scoarţă cenuşie. Ce uragan şi ce violenţă să fi reuşit să-i arunce tocmai în acest cîmp gol? L-am întrebat pe Bullit. Fără să-mi răspundă şi cu buzele strînse, el ne conducea din ce în ce mai încet spre trunchiurile prăbuşite.

Deodată, la unul din ele, o extremitate se mişcă, se ridică şi deveni un cap de coşmar, rău cioplit, numai cucuie şi suprafeţe grosolane şi care, treptat, se cobora pînă la un corn

încovoiat şi masiv. Ceilalţi doi buşteni se însufleţiră în acelaşi chip monstruos. Acum, trei rinoceri spionau automobilul, rămînînd nemişcaţi. Bullit începu să se învîrtească în jurul celor trei animale. Şi, la fiecare ocol, micşora puţin cercul.

Primul dintre monştri se ridică cu greutate. Apoi al doilea, apoi al treilea. Se lipiră crupă lîngă crupă, fiecare orientîndu-şi corpul într-o direcţie diferită. Erau dintr-o materie aşa de brută şi de o formă atît de primitivă, încît păreau făcuţi din blocuri cenuşii, brăzdate de crăpături, tăiate şi şi ajustate la întîmplare, în graba ultimelor clipe ale creaţiunii.

Rinocerii îşi întorceau capul oribil şi cornut în toate direcţiile. Ochii lor înguşti şi oblici, îngropaţi între cute groase de piele, nu ne mai părăseau.

O auzii pe Patricia şoptind:

— Nu-l recunoaşteţi pe cel mai voluminos? Cel cu o cicatrice mare pe spate? Vi l-am arătat la adăpătoare.

Era adevărat. Dar nu mai aveam răgazul să mă gîndesc la asta. Bullit scurtase şi mai mult raza cercului său în jurul grupului apocaliptic. Din nările lor enorme ieşi un fluierat ascuţit, prelung, persistent, sinistru. Distanţa dintre rinoceri şi noi se micşora continuu.

— Priviţi-l pe amicul nostru! strigă Patricia. E cel mai rău, cel mai curajos. El are să atace.

Nu-şi terminase vorba, cînd animalul se şi năpusti.

Încremenirea nu-mi mai îngăduia nici un alt simţămînt. N-aş fi crezut niciodată că o asemenea masă, purtată de membre atît de scurte şi diforme, să fie în stare de această ţîşnire atît de subită şi de rapidă. Bullit însă se aştepta şi era pregătit. Apăsă pe accelerator şi mînui volanul exact cum trebuia. Totuşi, animalul, ca zvîrlit de-o catapultă, rată cu atît de puţin maşina noastră, încît i-am auzit gîfîitul furios. Mi-o fi fost oare frică? De unde să ştiu? Totul se petrecuse

atît de iute, în viteză și sacadat. Ceilalți doi rinoceri atacară și ei la rîndul lor. Land Rover-ul vira pe-o aripă, dădea înapoi, se răsucea, sărea printre frunțile coborîte ale acestor monștri. O singură defecțiune la motor, o manevră greșită și am fi fost străpunși, spintecați, trași în țeapă de coarnele tăioase. Dar Bullit conducea jocul cu deplină siguranță. *Ranger*-ii urlau de încîntare. Iar Patricia rîdea din toată inima, cu acel rîs minunat, cristalin, care, la circ, se aude înălțîndu-se din băncile pentru copii, ca niște clinchete de clopoței zglobii...

Animalele obosiră mai repede decît mașina. Unul după altul, rinocerii abandonară atacul. Se masară într-un singur bloc, cu capetele agitate de gîfîieli cumplite, cu labele enorme tremurînd, dar ținînd coarnele tot timpul îndreptate agresiv spre noi.

— Pe curînd, camarazi! strigă Bullit.

Cînd părăsi livada rinocerilor, și glasul și figura lui păreau cu mult mai tinere și mai sănătoase ca de obicei. Ieșea reîmprospătat din aceste primejdii, pe care îndrăzneala lui le căutase și îndemînarea lui le dominase. Era, mă gîndeam, o necesitate imperioasă a însăși naturii sale, împotriva căreia nici timpul nu putea face nimic. Trebuia ca stăpînul Parcului regal să și-o satisfacă așa cum, pe vremuri, făcuse Bull Bullit. Singura deosebire era că acuma se servea de o mașină în loc de pușcă.

L-am întrebat:

— Nu luați niciodată arma cu dumneavoastră?

— Nu mai am nici una — răspunse Bullit.

Îmi amintii că, într-adevăr, locuința acestui vînător profesionist nu conținea nici o carabină, nici un trofeu.

— Mi-a fost interzis acest lucru — reluă cu blîndețe Bullit.

Luă mîna de pe volan și mîngîie părul moale al fiicei sale. Atunci Patricia își întinse brațul cu o mișcare impulsivă,

pasionată, își înfundă degetele în chica roșie a tatălui său (nu m-am putut abține să nu mă gîndesc că la fel înhăța și coama lui King), atrase capul lui Bullit pînă la ea și-și frecă obrazul de-al lui. Pe fețele lor se citea aceeași intensă fericire.

Mașina mergea încet și parcă la întîmplare. Din nou, de jur împrejur, se mărea mereu numărul antilopelor, zebrelor, struților și bivolilor. Patricia coborî din automobil de mai multe ori ca să se ducă la animale. Distanța care ne despărțea de fetiță făcea ca silueta ei să capete o culoare delicată (purta în dimineața aceea o salopetă albastru-spălăcit), aproape imaterială. Admiteai ca firească mișcarea ei printre animalele sălbatice, fără să stîrnească nici teamă, nici neliniște, nici măcar surpriză.

Patricia zăbovi mai ales într-o vîlcea unde infiltrațiile subterane făceau ca iarba să fie mai verde și mai moale și unde cîțiva arbori aveau, în loc de spini, frunze gingașe. Acolo, animalele erau mai numeroase, mai fericite. De pe ridicătura pe care Bullit oprise mașina puteam urmări fiecare mișcare a fetiței și fiecare mișcare a animalelor. Numai calmul și nevinovăția cu care o primeau acestea se puteau compara cu nevinovăția și calmul Patriciei cînd se amesteca printre ele. Antilope veneau să-i atingă umărul cu botul. Bivoli o adulmecau prietenos. O zebră nu mai înceta să zburde în jurul ei, gudurîndu-se. Patricia le vorbea tuturor.

— Fata mea cunoaște cuvinte magice — îmi zise Bullit cu jumătate de glas.

— În ce limbă? l-am întrebat.

— În limba wakamba și jaluo, în limba kipsighilor, a samburilor și a masailor — răspunse Bullit. Le-a învățat de la Kihoro și de la *ranger*-i, ca și de la vrăjitorii care pribegesc prin satele negrilor.

— Credeți în astfel de lucruri, cu adevărat? l-am întrebat din nou.

— Eu sînt alb și creștin — zise Bullit. Dar am văzut atîtea lucruri... Dădu din cap și murmură: În orice caz, în ce-o privește pe micuța mea, un lucru e sigur. Ea ar putea vorbi la fel și cu elefanții, și cu rinocerii.

Poate că aveau dreptate amîndoi. Domeniul mi-era necunoscut. Dar, din dimineața aceasta petrecută cu Bullit și cu Patricia, ajunsesem la certitudinea că esența puterii fetiței venea dintr-un puternic instinct ereditar, cît și din învățămintele pe care tatăl său le adunase în cei douăzeci de ani de brusă. El îi povestise, pe lîngă numeroasele basme și cîntece de leagăn, despre viața și firea animalelor sălbatice, despre experiența miilor de pînde și de urmăriri, despre mireasma codrilor, a savanelor și a vizuinelor. Mai mult, el personificase pentru Patricia, chiar de la nașterea ei, uriașele fiare și monștrii Parcului Regal și, în același timp, pe stăpînul lor.

Bullit o urmărea cu privirea, amețit de fericire, pe fiica sa, atît de mică și de plăpîndă, strecurîndu-se printre turmele brusei. Își dădea el oare seama că blînda autoritate pe care Patricia o exercita asupra tuturor animalelor era singurul mijloc, singura putere ce-i mai rămăsese — fiindcă renunțase la ucidere — de a stăpîni încă, printr-o stranie transmitere ereditară a sîngelui, marele popor liber și minunat de care-și legase viața? Nici o altă înțelegere, nici o altă duioșie nu se putea compara cu acelea ce existau între Patricia și Bullit. Firea fiecăruia avea o parte deosebită, dar necesară într-o alianță tot atît de firească și de prețioasă pentru ei ca și suflarea.

Aceasta explică și întîlnirea pe care am avut-o puțin după aceea. Atunci cînd ceva predestinat trebuie să se împlinească, acest ceva nu lasă loc întîmplării.

IX

Nu, într-adevăr, n-a fost întîmplare. Bullit ştia bine — pentru că îmi povestise el însuşi — că King adulmeca de la distanţă de mile automobilul lui şi alerga să-l întîmpine. Bullit ştia de asemenea — căci era meseria lui — care erau, în funcţie de ploi, de secete şi de perioadele stabile, culcuşurile marelui leu redat brusei.

Am observat, de altfel, în momentul în care pătrundeam într-o savană foarte lungă, că Bullit îşi înălţa capul ca să vadă peste parbriz şi că, de sub sprîncenele roşii şi stufoase, ochii lui de vînător, obişnuiţi să descopere cel mai mic amănunt, se fixau cu o atenţie încordată asupra lizierei îndepărtate a unui desiş care mărginea pajiştea cu iarbă uscată. Apoi surîse. Şi apoi îi făcu un uşor semn Patriciei cu cotul. Atunci am văzut ţîşnind şi gonind spre noi, din fundul savanei, o pată, un ghem, un animal sălbatic.

— King! strigă Patricia. O, tată, e chiar King!

Bullit rîdea încetişor. Era normal ca această dimineaţă de totală înţelegere între Patricia şi el să se sfîrşească prin cea mai frumoasă surpriză pe care ar fi putut s-o facă fiicei sale.

— De cînd ai aflat că locuieşte pe aici? exclamă Patricia.

— Abia de ieri — zise Bullit. De cînd a plecat de la vechiul culcuş, am pus trei *ranger*-i pe urmele lui. Şi ieri, Maina, kipsighiul (Bullit se întoarse o clipă spre cel mai tînăr dintre gardienii negri instalaţi în fundul maşinii) a venit să mă anunţe că l-a găsit. Bullit îşi trecu braţul greu în jurul gîtului fetiţei. Am vrut să mă conving împreună cu tine — zise el.

— King, King! strigă Patricia, ridicîndu-se pe banchetă.

Marele leu sosea în goana mare, cu coama fîlfîind în vînt, mîrîind de bucurie. Era pe punctul să ajungă la maşină, cînd Patricia ordonă:

— Tată, fă-l să mai alerge. Cît poate de repede. E aşa de frumos cînd aleargă!

Bullit întoarse brusc volanul şi viră în aşa fel încît să nu mai aibă leul în faţă, ci lateral. Mări apoi viteza atît cît trebuia pentru a nu se distanţa prea mult de King, şi totuşi destul de mult pentru a-l sili să facă tot efortul de care era capabil. Şi King se luă după noi în salturi mari, întocmai cum ar fi făcut un cîine, dar un cîine apocaliptic, lătrînd de bucurie, dar al cărui lătrat făcea să se cutremure brusa.

Am făcut astfel de două ori, de trei ori înconjurul marii savane. Se vedeau la orizont animalele fugind înspăimîntate, iar deasupra noastră, amăgiţi de acest joc care prezenta toate aparenţele şi toate zgomotele unei vînători pe viaţă şi pe moarte, vulturi îngrămădindu-se în zbor, sub soare.

King alerga în salturi şi răgea într-una, dar începuse să facă spume la gură. Patricia se aşeză din nou şi-şi puse mîna pe braţul lui Bullit. Păreau să conducă împreună. Maşina încetini, apoi se opri.

King fu într-o clipă lîngă maşină, în picioare şi cu labele pe umerii lui Bullit. Gîfîind din greu de oboseală şi de bucurie totodată, îşi frecă botul de obrazul omului care-i adăpostise copilăria. Coama şi părul roşu se contopiră.

— Nu s-ar crede că sînt doi lei? zise Patricia.

Vorbise în şoaptă, dar King îi auzise glasul. Întinse o labă, cuprinse cu vîrful ei bombat şi pufos ca un burete enorm gîtul fetiţei, îi apropie capul de al lui Bullit şi le linse obrazul la amîndoi odată.

După aceea se lăsă la loc şi ochii lui de aur examinară pe fiecare din cei care se aflau în automobil. Ne cunoştea pe toţi: pe Kihoro, pe *ranger*-i şi pe mine. Atunci, liniştit, îşi

întoarse privirea spre Bullit. Şi Bullit ştia bine ce aştepta leul de la el.

Deschise încet portiera, puse încet picioarele pe pămînt şi tot aşa de încet păşi spre King. Se proţăpi în faţa lui şi rosti răspicat:

— Ei, băiete, vrei să vezi care din doi e mai tare? Ca pe timpurile bune? De asta e vorba?

King privea ţintă în ochii lui Bullit şi, cum ochiul său stîng era ceva mai închis şi mai oblic decît dreptul, părea că face cu ochiul. Şi scanda cu un mîrîit uşor fiecare frază a lui Bullit. King înţelegea.

— Hai atunci, ţine-te bine, băiete! strigă deodată Bullit.

Se aruncă asupra lui King. Leul se ridică cît era de înalt pe labele dinapoi, şi cu cele din faţă îl luă de gît pe Bullit. De data aceasta nu mai era vorba de o mîngîiere. Leul se lăsa cu toată greutatea asupra omului, pentru a-l răsturna. Şi omul făcea acelaşi efort, ca să-l pună la pămînt pe leu. Sub blana şi pielea lui King se vedeau muşchii plini de forţă ondulînd în lungi mişcări sălbatice. Pe braţele goale ale lui Bullit, pe gîtul lui gol se încordau muşchi şi tendoane de atlet. Corp la corp, într-o unică încleştare, nici Bullit, nici King nu cedau un pas. Desigur, dacă leul ar fi vrut să-şi folosească întreaga forţă sau dacă un acces de furie ar fi dat coapselor şi pieptului său adevărata lor putere, Bullit, cu toate resursele lui fizice uimitoare, nu ar fi fost în stare să-i reziste o clipă. Dar King ştia — la fel ca Bullit — că era vorba de un simplu joc. Şi tot aşa cum Bullit, cu cîteva clipe mai înainte, lansase automobilul numai atît cît putea King să alerge ca să se ţină după el, tot aşa atotputernicul leu folosea cumplitele lui forţe exact în măsura necesară pentru a echilibra eforturile lui Bullit.

Atunci Bullit schimbă tactica: încolăci cu piciorul drept una din labele lui King şi-l trase spre el strigînd:

— Dar de priza asta ce mai zici, fiule?

Omul și leul se rostogoliră împreună. Urmă o învălmășeală confuză, toată numai rîsete și mîrîieli. Deodată omul se pomeni întins, cu umerii lipiți de pămînt, sub pieptul leului. Acum, Bullit își recăpăta suflul și King aștepta, părînd că-l privește ironic cu ochiul acela îngust și oblic. Dar, pe neașteptate și dintr-o singură răsucire, Bullit se lipi cu pieptul de pămînt, își strînse genunchii sub burtă, se sprijini pe ambele palme, își arcui spinarea, se smuci de cîteva ori și ridică, cu un efort herculean, atotputernicul leu al Kilimanjarului, care, cu labele bălăbănind, se lăsă ridicat.

— Ura, tată! Ura pentru dumneata! striga Patricia.

Cei doi *ranger*-i băteau din palme.

Numai Kihoro rămînea tăcut. Ba chiar își întorsese fața de la spectacol, ca să scruteze cu unicul său ochi, cu o încăpățînare ciudată, desișurile înguste și lungi ce înaintau de la marginea pădurii, în formă de triunghi.

Dar cum ar fi putut oare Bullit să-l observe? El reușise să-l facă pe King să-i alunece din spinare și, cu capul în bătaia soarelui, își mișca umerii, își întindea brațele, își îndrepta șalele. Îl dureau, desigur, toți mușchii și toate încheieturile. Dar rîdea fericit. Forța și violența lui erau în sfîrșit satisfăcute, încununate de succes, sub ochii fiicei sale.

— Ai luptat bine, băiete — îi zise el lui King, apucîndu-l de coamă.

— Acum e rîndul meu! strigă Patricia.

Era gata să sară din mașină, dar mîna neagră și uscată a lui Kihoro o reținu. În același moment, din triunghiul spinos pe care bătrînul hăitaș chior îl ținuse sub observație cu atîta încordare se înălță un răget, urmat imediat de altele. Era cu neputință, chiar pentru o ureche mai puțin obișnuită cu vocile brusei, cum era a mea, să se înșele asupra semnificației lui. Nu mai erau răgetele blajine, prietenești sau bucuroase pe care King mă învățase să le cunosc. Era acea aspră, răgușită și oribilă rostogolire de sunete — a cărei amenințare

îngheţară pînă şi inimile celor mai viteji — pe care o produce gîtlejul fiarelor stăpînite de furia de a ucide.

Două leoaice ieşiră din tufişuri. Două leoaice înalte, cu o blană superbă, cu cozile vînturîndu-se dintr-o parte în alta a trupului ca nişte bice şi care îşi îndreptau spre King boturile, continuînd să răcnească.

În urma lor apăru o mică ceată de pui de lei.

Dacă am înţeles exact sensul adevărat al acestei scene a fost numai şi numai din expresia care se întipări pe trăsăturile Patriciei. Chipul ei mobil şi sensibil devenise dintr-o dată fără viaţă şi închis. Părea cuprinsă şi umilită de-o suferinţă plină de ură, de-o ură josnică, bolnăvicioasă. Numai un sentiment, un singur sentiment avea însuşirea de a urîţi o figură pînă la această limită: gelozia dusă pînă la culme. Şi Patricia nu putea fi atinsă de această suferinţă, şi încă în aşa măsură, decît pentru un singur motiv: cele două leoaice erau tovarăşele de drept ale lui King şi-l rechemau la ele.

King înţelese în acelaşi timp cu Patricia. Ochii lui se îndreptară spre Bullit, spre fetiţă, apoi spre leoaicele furioase. Îşi scutură coama. Ezita. Patricia întredeschise gura. Leul îşi întoarse capul spre ea. Dacă l-ar fi reţinut, ar fi rămas, fără îndoială. Dar furia orgoliului străluci în acea clipă în ochii Patriciei. Nu scoase nici un sunet. Atunci, King plecă spre femelele ce-l chemau. Mai întîi, ca din politeţe pentru noi, cu o călcătură înceată şi demnă. Dar pe măsură ce se depărta, îşi iuţi pasul. În sfîrşit, se avîntă şi ajunse din cîteva salturi la leoaice şi la puii săi. Apoi se înfundară cu toţii în desişuri.

Bullit reluă volanul şi porni motorul. Zise, cu un surîs şi-o voce la fel de stingherite:

— Ei, ce zici, Pat, ne-am distrat bine astăzi, nu?

Fetiţa nu-i răspunse nici măcar un cuvînt. Bullit îndreptă automobilul spre extremitatea din stînga a pădurii.

— Acum ajungem repede — mi se adresă Bullit. Vorbea ca un om care nu voia să se gîndească la ceva anume. Continuă: La cotul acela al pădurii se deschide o pistă bună. Spre sud. Am amenajat-o de curînd. Puţin după ea, vine savana unde se află *manyatta* şi, încă puţin după aceea, bungaloul, iar îndată după, whisky-ul.

Liziera pădurii rămăsese în urmă. Bullit scoase un suspin adînc de uşurare. Dar tocmai cînd s-o ia pe pista de care-mi vorbise, Patricia îl apucă de încheietura mîinii.

— Opreşte aici — spuse ea.

Bullit o privi fără să înţeleagă. Ea îi strigă:

— Opreşte, îţi zic! Ori sar din mers.

Patricia încerca să se stăpînească. Dar glasul ei avea o intonaţie aproape isterică, care mă înfioră: era timbrul vocii Sybilei, la apropierea unei crize nervoase.

Bullit se supuse. Copila sări jos fără ca măcar să fi deschis portiera. Bullit schiţă o mişcare.

— Nu — zise Patricia cu aceeaşi intonaţie ciudată. Nu vreau pe nimeni. N-am nevoie de nimeni ca să mă apere în acest Parc. Ochii ei febrili îi întîlniră pe ai mei. Atunci adăugă, parcă semiconştientă şi fără să lase să se înţeleagă dacă sentimentul care o inspira era dispreţul sau o vagă prietenie: Dumneavoastră... desigur... dacă ţineţi...

— Da, da — murmură Bullit.

Mă dădui jos din maşină. Patricia îi zise tatălui său:

— Pleacă.

Bullit porni Land Rover-ul. Patricia pătrunse în pădurea de arbori spinoşi. Înainte de a o urma, am întors la timp capul spre maşină ca să văd un corp negru, cu şale diforme, care alunecă fără zgomot din ea şi se lipeşte imediat de pămînt.

Arborii erau deşi. Printre ei creşteau tufişuri pline de mărăcini. Ele încetineau mersul Patriciei. Asta mă făcu să

mă simt fericit. Kihoro — îmi ziceam — va avea timp să se strecoare sau să se tîrască, nevăzut, pe urmele noastre.

Patricia însă ieşi curînd de la adăpostul pădurii şi o luă repede de-a lungul lizierei. Cînd am ajuns la desişurile în triunghi care serveau de vizuină tribului de fiare, ea îmi vorbi:

— Reîntoarceţi-vă în pădure. Leilor nu le place să atace între arbori atît de deşi. Şi chiar dacă o fac, sînt neîndemînatici. Duceţi-vă repede. Vreau să fiu liniştită.

Patricia începu să alerge pe marginea savanei şi nu se opri decît atunci cînd ajunse în teren descoperit. Soarele îi bătea din plin faţa. Iar ea privea, tot din plin, triunghiul de tufişuri spinoase.

Copila duse la gură mîna făcută pîlnie şi scoase acea modulaţie ciudată cu care îl auzisem pe Kihoro chemîndu-l pe King.

În adîncul triunghiului izbucniră două răgete scurte şi cele două leoaice ieşiră din tufişuri, cu blana zbîrlită, arătîndu-şi colţii. O singură săritură, pe care se şi pregăteau s-o facă, şi o ajungeau. Ce făcea Kihoro? Ce aştepta?

Deodată însă un alt răget răsună atît de puternic, încît acoperi toate sunetele savanei şi, cu un salt prodigios peste desişuri, King se aruncă exact acolo unde voia, adică tocmai între femelele lui turbate şi Patricia.

Cea mai mare, cea mai frumoasă şi cea mai curajoasă din cele două, făcu o săritură în lături, pentru a-l ocoli pe King. Acesta se repezi şi o răsturnă cu o izbitură de umăr. Ea se ridică dintr-un salt şi reveni la atac. King îi bară din nou drumul şi, de data aceasta, laba lui, cu toate ghearele scoase afară, se lăsă greu pe ceafa marii leoaice, sfîşiindu-i pielea şi carnea. Sîngele ţîşni pe blana roşcată. Fiara rănită urlă de durere şi de umilinţă, apoi se retrase. King, mîrîind, o împingea pas cu pas, silind-o să se întoarcă în adăpostul tufişurilor, unde cealaltă leoaică se şi pitise.

Modulația chemării se înalță din nou în aerul arzător al savanei. King se apropie de Patricia, care nu se clintise din loc.

O cuprinsese totuși un tremur ușor. Am observat aceasta cînd ridică mîna și-o puse pe botul lui King, între ochii de aur. Tremurul încetă. Unghiile fetiței scărpinau ușurel pielea leului. Atunci King se culcă și Patricia se întinse pe pîntecele leului, între labele lui. Își trecu apoi un deget peste laba care purta urme proaspete de sînge. Și privirea ei sfida gardul ghimpos dincolo de care se auzeau gemetele surde ale femelelor lui King, puse la respect, rușinate și bătute.

În urmă, chiar și aceste scîncete răgușite amuțiră. Leoaicele se resemnaseră. Tăcerea copleșitoare a amiezii se așternu dintr-o dată peste toată savana.

Sînt sigur că fără această bruscă și deplină tăcere n-aș fi fost în stare să prind sunetul care îmi atrase atenția. Era un fel de zăngănire slabă, subțirică, aproape imperceptibilă, o atingere metalică de trunchiul unui arbore. M-am aplecat printre tufișuri ca să văd de unde venea acest zgomot atît de ușor. În lumina difuză, sub bolțile pădurii strălucea neclar un fier de suliță. Vîrful ei se rezema de un arbore mare spinos. Lîngă aceeași scoarță de copac zării o chivără cu luciri de aramă. Era casca de păr a lui Oriounga, *moran*-ul.

Profilul său sălbatic și superb întors spre Patricia părea, în nemișcarea lui, sculptat în marmură neagră. Nimic nu exista pentru el în acea clipă decît această fetiță albă îmbrățișată de un leu. Sulița îi scăpase din mîini și, de data asta, ieșise la iveală fără să-i mai pese că va fi văzut.

Patricia însă se odihnea la pieptul lui King.

X

După-amiaza se apropia de sfîrşit.

— Curaj, ajungem — zise Patricia cu veselie.

Într-adevăr, zăream singurul masiv de arbori spinoşi pe care eram în stare să-l recunosc în Rezervaţie şi care adăpostea construcţiile răzleţe şi uşoare, amenajate pentru oameni. Era şi timpul. Muşchii şi nervii mei nu mai rezistau. Marşul făcut la înapoiere, de la marginea pădurii unde se adăpostea King cu seminţia lui, durase aproape patru ore. Patricia făcuse fără nici un efort drumul acesta nesfîrşit printre mărăcini şi desişuri, în căldură şi praf. Cînd mi-o lua înainte fredonînd, cînd îmi dădea mîna, ca să mă mai însufleţească. Prietenia ei pentru mine devenise mai adîncă, mai reală şi căpătase parcă un alt conţinut: eu fusesem martorul — şi unicul, credea ea — al răzbunării şi al triumfului ei.

Pe drum, îmi repetase destul de des, pe acelaşi ton de frenetică bucurie:

— Aţi văzut? Aţi văzut?

Restul timpului am mers în tăcere. Patricia se gîndea la biruinţa ei, iar eu la *moran.*

Cum se făcea şi de ce oare aflase Oriounga tocmai în momentul şi la locul potrivit ca s-o surprindă pe Patricia chiar în clipa cumplitului ei rămăşag — care pe care? Să fi descoperit din întîmplare vizuina lui King (*manyatta* nu era prea departe) rătăcind prin Parcul regal? Se înverşunase, de atunci, să pîndească teribila fiară şi să viseze la anii, nu prea îndepărtaţi, cînd o datină veche de nu se ştie cînd şi puternică ca un mit pretindea tuturor bărbaţilor masai să fie ucigători de lei? Şi ce voia să zică privirea neînduplecată şi arzătoare pe

care o ațintise necurmat asupra fetiței tot timpul cît aceasta rămăsese între labele lui King, luîndu-și rămas bun de la el?

Patricia, poate, ar fi putut să dea un răspuns frămîntării mele. Dar ea nu știa că Oriounga o văzuse, iar mie, datorită nu știu căror temeri, vecine cu un fel de groază superstițioasă, nu-mi venea să-i înlătur această neștiință.

— Ei, iată-ne totuși ajunși — rosti Patricia rîzînd cu drăgălășenie de înfățișarea mea extenuată.

Ajunseserăm în satul negrilor. De acolo porneau două drumuri opuse: unul spre bungaloul lui Bullit, celălalt, mult mai scurt, spre tabăra vizitatorilor, unde se afla și coliba mea.

Patricia se opri, nehotărîtă, la încrucișarea celor două piste. Își plecă ușor capul și începu să deseneze în pulbere, cu vîrful pantofului, niște figuri geometrice. O timiditate ciudată se înstăpîni pe această față și pe acești ochi care nu de mult înfruntaseră fără frică două leoaice furioase.

— Dacă nu sînteți prea, prea obosit — zise în sfîrșit copila cu jumătate de glas — însoțiți-mă pînă acasă... Mi-ați face mare plăcere: căci dacă veți fi cu mine, mama nu se va mai mînia... Am întîrziat foarte mult. Patricia își înălță fruntea și adăugă cu vioiciune: Știți, nu pentru mine. Pentru ea. Îi fac foarte, foarte rău toate acestea.

Nu știu dacă influența mea avea chiar valoarea pe care i-o atribuia Patricia, sau Bullit născocise, pentru fiica lui, o scuză acceptabilă, fapt este că furăm primiți de Sybil cît se poate de frumos. După care o trimise pe Patricia să facă un duș și, rămînînd singuri, îmi zise:

— Țin mult să vă vorbesc între patru ochi.

— Ar fi mai ușor la mine — i-am răspuns.

— Ne-am înțeles, voi trece într-una din zilele acestea pe la dumneavoastră — aprobă Sybil, surîzînd.

Ajuns în coliba mea, mă prăbușii de îndată pe patul de campanie. Fu un somn rău, neodihnitor, febril. M-am deștep-

tat în plină noapte. Aveam inima grea şi sufletul chinuit. Eram supărat pe mine însumi că-mi prelungeam şederea fără nici un rost. Curiozitatea mea fusese satisfăcută peste orice aşteptări, cum nici n-aş fi putut spera. Ştiam totul despre viaţa lui King şi relaţiile lui cu Patricia. Mai mult încă, atotputernicul leu devenise pentru mine un animal familiar. Puteam pleca liniştit. Trebuia s-o fac.

Dar deznodămîntul! îmi veni în minte deodată. Trebuie să asist la deznodămînt.

Am sărit din pat şi am parcurs enervat veranda întunecată, de la un capăt la celălalt.

Dar pentru ce un deznodămînt? Şi care anume?

Mă aşteptam oare ca Kihoro să tragă în Oriounga? Ori ca *moran*-ul să străpungă cu suliţa sa trupul bătrînului hăitaş chior? Sau ca vreun rinocer să-l spintece pe Bullit? Sau ca King, uitînd dintr-o dată regulile jocului, s-o sfîşie pe Patricia? Sau ca Sybil să înnebunească?

Toate aceste gînduri îmi păreau odioase şi absurde. Începusem să pierd elementarul simţ al realităţii. Trebuia deci să părăsesc cît mai iute cu putinţă şi aceste locuri, şi aceste animale, şi aceşti oameni.

Am simţit însă că voi rămîne în Parc pînă la deznodămînt, căci aveam o inexplicabilă certitudine că va exista un deznodămînt.

Am aprins felinarul de vînt şi m-am dus să caut o sticlă de whisky... Am băut destul ca să aţipesc — bineînţeles, mult mai tîrziu.

O lăbuţă mică de tot şi catifelată îmi ridică o pleoapă. Găsii şezînd la marginea pernei mele o maimuţică nu mai mare ca o nucă de cocos, purtînd o mască de atlaz negru pe botişor. Se repeta exact deşteptarea mea din prima zi, trăită în coliba din Parcul regal: zorile mijind, echipamentul de brusă aruncat grămadă la picioarele patului, lîngă felinarul de vînt pe care-l lăsasem aprins.

Şi, la fel ca atunci, m-am dus pe verandă. Acolo am găsit-o pe Cymbeline, gazela minusculă cu zaruri drept copite şi ace de pin drept coarne. Şi pîcla ascundea marele luminiş care cobora pînă la adăpătoarea cea mare.

Da, toate lucrurile arătau ca întîia oară. Dar acum ele nu mai aveau nici o putere asupra mea. Nicolas şi Cymbeline îşi pierduseră misterul lor poetic. Prevedeam fiecare amănunt al peisajului pe care ceaţa, ridicîndu-se, avea să-l dezvăluie. Pe scurt, sentimentele mele nu mai erau decît o palidă copie a încîntării resimţite mai înainte.

Iată însă că aurora izbucni dintr-o dată, triumfătoare. Zăpada de pe Kilimanjaro se prefăcu într-un jeratic blînd. Pîcla se sfîşie în văluri de zîne, se destrămă în pulberi de diamant. Apa scînteie printre ierburi. Animalele începură să făurească tapiţeria aceea vie la poalele marelui munte.

Atunci, această frumuseţe se înfăţişă ochilor mei la fel de proaspătă, la fel de nouă ca în dimineaţa aceea fără asemănare cînd o descoperiseră pentru prima oară. Natura îşi poate repeta la nesfîrşit minunile, ea nu va pierde niciodată nimic din splendoarea şi din unicitatea ei. Mă cuprinse din nou dorinţa de a împărtăşi libertatea şi neştiinţa turmelor sălbatice. Şi cu aceeaşi intensitate ca la sosirea mea în aceste locuri — căci, la drept vorbind, o satisfăcusem oare?

M-am îmbrăcat şi am pornit, urmînd linia marilor arbori spinoşi. Îmi părea că trăiam ca într-un vis, că totul avea să reînceapă ca în zorii primei mele zile petrecute în aceste locuri. Astfel că, ajuns la punctul unde urma să părăsesc acoperămîntul arborilor, m-am oprit o clipită, ca să aud vocea Patriciei...

Şi vocea ei spuse, într-adevăr:

— Nu mergeţi mai departe, este interzis.

Dar tocmai fiindcă o presimţisem, această voce insonoră, tainică mă miră, mă sperie mult mai mult decît în dimineaţa

în care o auzisem fără să mă aştept. Erau prea multe coincidenţe. Era o halucinaţie pe care mi-o făurisem singur.

Or, cînd m-am întors, fetiţa în salopetă cenuşie, tunsă băieţeşte, se rezema de acelaşi arbore. Numai că de data asta rîdea.

— E o vrăjitorie... — i-am zis. Nicolas... Cymbeline... şi acum, dumneata.

Rîsul tăcut al Patriciei deveni mai viu, mai intens. Cea mai fermecătoare ghiduşie juca în adîncul ochilor ei.

— Eram sigură că n-o să ghiciţi — rosti ea. Eu vi i-am trimis pe cei doi. Ştiam că asta vă va face să veniţi aici.

Am rîs fără sunet, ca ea. Apoi, împreună cu ea, am privit animalele.

L-am recunoscut, după despicătura ce-i mutila spinarea, pe rinocerul care ne atacase... Îmi ziceam că mica zebră care îşi tăvălea prin noroi şi prin iarbă coapsele vărgate putea fi fratele mînzului ale cărui resturi le înfulecau puii de ghepard. Şi văzînd bivolii care păşteau, m-am gîndit la acela care, în cea de pe urmă cursă a lui, l-a purtat pe King agăţat de greabănul său...

Şi multe alte gînduri, alte asociaţii de imagini îmi veneau în minte. Le împărtăşii Patriciei. Ea mă aproba, mă corecta, îmi explica.

Deodată, îmi spuse foarte serios:

— Mă întreb ce faceţi dumneavoastră în general, în viaţă.

— Călătoresc... privesc — i-am răspuns. E foarte amuzant.

— Bineînţeles — fu de acord Patricia. Dar asta e tot?

— Nu... După aceea scriu.

— Ce?

— Ce-am văzut în călătorie.

— Pentru ce?

— Pentru cei care nu pot călători.

— Înţeleg — zise Patricia.

O cută se ivi între sprîncenele fetiţei. Mă întrebă, arătînd animalele:

— Veţi scrie şi despre ele?

— Nu cred — am răspuns.

— Bine faceţi. Tot nu veţi fi în stare — zise fetiţa.

— Mi-am dat seama de acest lucru.

— Cum?

— Datorită dumitale.

Patricia îmi surîse amical şi mă luă de mînă.

— Va trebui să mai veniţi la noi, de multe ori, şi pentru mai multă vreme... Atunci, poate că... Rîse din nou şi adăugă: E momentul să mă duc să stau de vorbă cu prietenii mei. Aşteptaţi-mă aici.

Silueta subţire şi plăpîndă şi cenuşie se strecură printre ierburile înalte, printre tufişuri, printre ochiurile de băltoace, ca să şoptească cuvinte magice animalelor Kilimanjarului.

M-am rezemat de un arbore şi mi-am fixat privirea pe culmea muntelui şi pe zăpezile de culoarea zorilor.

După cîteva clipe de visare, mi-am întors privirea spre pămînt, s-o caut pe Patricia. Am zărit-o cu uşurinţă. Nu ajunsese încă în locul unde erau adunate majoritatea animalelor. Deodată însă fui pe punctul să strig de spaimă: pe urmele fetiţei aluneca cu repeziciune, la nivelul ierburilor, o formă întunecată şi subţire, precedată de un cap triunghiular şi turtit, care strălucea în soare. Oare vrăjile Patriciei se extindeau şi asupra şerpilor? Şi Kihoro — fie el cel mai bun trăgător din lume — putea nimeri această ţintă unduioasă, furişe? Eram gata să intru în panică, să-l strig pe vînătorul chior, să alerg spre Patricia şi... mai ştiu eu ce? Dar copila se opri lîngă o gazelă şi forma neagră se ridică încet. Ea deveni în clipa aceea un corp de bărbat, gol şi frumos, purtînd o lance şi încununat de un păr modelat ca o chivără, de culoarea argilei roşii.

Am strigat:

— Patricia, ia seama! Oriounga!

Îmi pierise glasul? Oare vîntul sufla în sens contrar? Cert este că avertizarea mea nu ajunse pînă la fetiță. Ea nu reuși decît să sperie un grup de antilope, să facă s-o ia la galop niște zebre care treceau prin apropierea mea. De altfel era și prea tîrziu. *Moran*-ul o ajunsese pe Patricia.

Mi-am ținut respirația. Dar nu se întîmplă nimic. Pur și simplu, Oriounga și fetița își continuară în liniște drumul împreună. Oriounga era și el obișnuit cu animalele sălbatice și poate că și el știa cuvintele vrăjite.

Soarele era mult mai sus pe cer și mai arzător cînd Patricia se întoarse, singură. Mă întrebă rîzînd:

— L-ați văzut pe *moran*?

— Da (și gîtul mi-era uscat). Și?

— Și-a petrecut noaptea în pădure, în apropiere de bungaloul nostru, ca să mă pîndească cînd ies — răspunse Patricia.

— Pentru ce?

— Ca să fie sigur că se poate lua după mine ca să-mi vorbească — urmă Patricia.

— Ce voia?

— Să știe dacă sînt fiica marelui leu sau o vrăjitoare — spuse Patricia, rîzînd din nou.

— Și ce i-ai răspuns?

— Să ghicească — zise Patricia. Mă privi și, făcîndu-mi cu ochiul, îmi spuse: Dumneavoastră ați știut, ieri, că era ascuns lîngă locuința lui King și că a văzut toată povestea cu leoaicele?

— Da. Am știut — i-am răspuns.

— De ce nu m-ați prevenit? mă întrebă ea.

Nu i-am răspuns. Patricia îmi făcu acum cu celălalt ochi.

— A, ştiu! îmi zise. Vă temeţi de el, din pricina mea. Dar n-aveţi de ce. Nu-mi poate face nimic. Sînt o femeie albă.

Zicînd acestea, se îndoi deodată sub izbucnirea unui hohot puternic de rîs gata s-o înece, cu atît mai greu de suportat cu cît trebuia înăbuşit din cauza animalelor. Cînd reuşi să şi-l potolească, Patricia reluă:

— M-a cerut în căsătorie.

— Şi?

— Şi l-am sfătuit să-i vorbească lui King.

Nu voiam să admit, în conştiinţa mea, tot ce implicau aceste cuvinte şi am rostit:

— Nu înţeleg.

— Şi totuşi e foarte simplu — replică fetiţa. I-am descris *moran*-ului locul unde îl găsesc zilnic pe King. Şi i-am spus că nu va avea curajul să vină acolo fără arme. (Patricia dădu din cap cu gravitate.) King nu poate suferi negrii cu lănci. Poate ştie că părinţii lui au fost ucişi de oameni ca ei.

— Dar chiar dumneata însăţi mi-ai spus că masaii sînt de-o trufie nebună! exclamai.

— Ei şi? întrebă copila cu o nevinovăţie perfect simulată.

— Oriounga nu poate atunci să nu vină.

— Credeţi? zise Patricia.

Vocea ei păstra aceeaşi nevinovăţie, dar îmi făcu din ambii ochi, aproape deodată.

Şi Oriounga veni.

De-abia ne instalaserăm sub copacul cu ramuri lungi, în tovărăşia lui King — el mă trata acum ca pe un vechi prieten — cînd *moran*-ul ieşi dintr-un desiş unde, fără îndoială,

pîndea de mult şi veni spre noi. N-avea pe el decît bucata de stofă cenuşie aruncată pe un umăr, care-i descoperea la fiecare pas întregul corp.

Marele leu mîrîi înăbuşit. Ochii săi galbeni se fixară cu duşmănie asupra lui Oriounga. Nu-i plăcea acest negru necunoscut cu păr roşu, care se apropia cu semeţie şi-l sfida cu privirea.

King întoarse capul spre Patricia, pentru a-i cere sfatul.

— Rămîi jos — spuse fetiţa.

King continua să mîrîie, dar nu se mişcă.

Oriounga intră în umbra ramurilor, trecu atît de aproape de leu încît îi atinse uşor botul cu pulpana stofei ce fîlfîia şi se duse să se rezeme de trunchiul copacului.

Patricia se ridică şi King făcu la fel. Dar cum fetiţa ţinea mîna pe ceafa lui enormă, leul se lăsă condus încet spre *moran*. Patricia şi King se opriră la trei paşi de el.

Tînărul îi privi cu luare-aminte, total nemişcat, cu gîtul drept, cu capul sus, sub chivăra de păr şi lut. Botul lui King se deschise. Colţii străluciră. Una din labele din faţă, unde se iviseră ghearele, zgîria pămîntul. Oriounga zîmbi cu dispreţ.

Atunci, aşa cum făcuse şi cu mine, Patricia îl împinse pe King spre *moran* şi-l reţinu, îi dădu din nou drumul şi iarăşi îl reţinu. Dar de data aceasta, leul se repezea şi răgea nu numai pentru a o mulţumi pe fetiţă. O făcea pe cont propriu. Îl ura pe Oriounga cu tot instinctul său. S-ar fi spus că adulmeca în omul rezemat de arbore rasa acelora care se înverşunaseră dintotdeauna contra rasei lui. Şi Patricia trebuia să se folosească de toată puterea pe care o avea asupra lui King, pentru a-i stăpîni furia.

În timpul acestor asalturi repetate, întrerupte şi reluate, cînd botul lui King nu se găsea decît la un deget de gîtlejul ce i se oferea şi cînd *moran*-ul simţea căldura suflului fiarei, nici un muşchi nu tresări pe întunecatul corp de atlet şi efeb, nici o fibră nu se clinti pe faţa lui trufaşă.

Să fi fost Orioungа atît de sigur că va fi apărat pînă la capăt de fetiţa albă? Sau era bravura unui orgoliu smintit? Ori orgoliul unei desăvîrşite bravuri? Sau chiar, dincolo de orice raţionament, de orice bravură şi orgoliu, era oare fidelitatea obscură şi atotputernică faţă de miturile tribului şi de umbrele nenumărate ale tuturor *moran*-ilor poporului masai, rînd pe rînd victime şi ucigători de lei?

Nu-mi puteam desprinde privirea de la Orioungа şi-mi era frică. Dar nu pentru el. După cîte ştiam acum despre puterea Patriciei, aveam sentimentul că, în materie de animale sălbatice, totul îi sta în putinţă şi i se cădea. Dar vedeam bine că animalele nu mai erau de ajuns pentru jocul ei. Fetiţa simţea nevoia de a amesteca în joc oameni, pentru a-şi extinde, în acelaşi timp, stăpînirea asupra a două împărăţii, deosebite una de alta.

Deodată, Orioungа ridică braţul drept şi vorbi cu asprime.

— Vrea să plece — zise Patricia — pentru că nu vrea să fie jucăria nimănui — nici chiar a unui leu.

Orioungа trecu prin faţa leului zbîrlit şi mîrîind, pe care Patricia îl ţinea de coamă cu toată puterea, şi se îndepărtă cu pasul său nepăsător şi uşor. Ajuns la marginea umbrei aruncată de lungile ramuri, se întoarse şi mai spuse ceva.

— Data viitoare va veni cu lancea — îmi comunică Patricia.

Moran-ul dispăruse de mult în brusă, dar marele leu tremura încă de furie. Patricia se întinse între labele lui, lipindu-i-se de piept. Atunci, de-abia, King se linişti.

XI

În aceeaşi zi, către mijlocul după-amiezii, Sybil sosi pe neaşteptate la coliba mea. Îmi spusese, într-adevăr, că va veni la mine pentru o convorbire între patru ochi. Dar credeam că mă va preveni mai dinainte de vizita ei. Această lipsă de formalism mă surprinse totuşi mai puţin decît comportarea tinerei femei. Era simplă, liniştită şi veselă, şi nu purta ochelarii aceia negri, îngrozitori.

M-am scuzat că nu aveam ceai ca să-i ofer. Eu nu beam ceai decît dimineaţa, şi din termos.

— Dar am să chem un boy sau pe Bogo — m-am adresat Sybilei.

Ea mă întrerupse, bine dispusă:

— Preferaţi desigur whisky-ul la ora asta, nu-i aşa? Ei bine, ca să vă spun drept, eu aş vrea gin cu puţină lămîie.

Aveam încă destule băuturi şi ingredientele cu care se servesc. Le-am pus pe masa din verandă şi am umplut paharele.

— Cînd mă gîndesc — spuse Sybil — la ce corvoadă v-am supus în prima dumneavoastră seară petrecută la noi, din simpla nevoie de a etala argintăria şi vesela noastră. Avu un surîs jumătate ironic, jumătate trist şi adăugă: Sînt momente cînd te agăţi de orice.

Nu mai îndrăzneam s-o privesc în faţă. Mă temeam ca nu cumva să observe cît de greu îmi venea să cred în atîta naturaleţe şi luciditate din partea ei.

Bău o înghiţitură şi reluă cu jumătate de glas:

— E bună, într-adevăr... Poate prea bună... Şi prea uşoară... E suficient să vezi ce se întîmplă cu unele soţii ale coloniştilor sau chiar cu unele din Nairobi. Iar eu am şi

așa nervii destul de bolnavi. Fixă o clipă asupra mea ochii ei deveniți foarte frumoși și spuse cu o simplitate și o emoție ciudată: Ne-ați făcut la toți un mare bine. Priviți-l pe John, priviți-o pe micuța noastră... Uitați-vă la mine însumi.

Sinceritatea Sybilei era contagioasă.

— Credeți, într-adevăr, că aș avea vreun merit personal în treaba asta? am întrebat-o. Aveați pur și simplu nevoie să vorbiți cu cineva care să nu fie amestecat în problemele dumneavoastră familiale.

— E adevărat — zise Sybil. Noi nu mai putem vorbi între noi despre lucrurile importante.

Lăsă capul în jos. Închise aproape complet pleoapele. Dar nu ezită să-și deschidă și mai mult inima. Părea că vrea să profite de-o ultimă șansă. Spuse:

— Și asta nu din lipsă de dragoste. Dimpotrivă, din prea multă dragoste.

Pentru a mă privi în ochi, tînăra femeie își ridică fața. Chipul ei exprima în acea clipă o hotărîre și un curaj disperat: hotărîrea de a vedea, cu orice preț, clar în ea și în jurul ei, și curajul de a spune ceea ce a văzut.

— Înțelegeți — reluă Sybil — ne iubim destul de mult pentru a simți cu intensitate răul pe care fiecare dintre noi îl face celorlalți doi, și asta nu putem suporta. Atunci, fiecare vrea, fiecare e nevoit să arunce vina pe ceilalți.

Trăsăturile feței Sybilei se adînciră, se crispară, dar calmul și fermitatea ei rămaseră neclintite. Ea continuă cu o voce monotonă:

— Eu îmi spun că John este o brută insensibilă la tot, în afară de fiarele lui, și că puțin îi pasă de viitorul și de fericirea Patriciei... John își zice (Sybil avu un surîs foarte dulce și foarte frumos) — o, sînt sigură că destul de rar și cu destulă timiditate! — dar totuși își spune că sînt o orășeancă nevropată, că nu înțeleg nimic din măreția brusei și că, din snobism și isterie, vreau s-o fac nefericită pe Patri-

cia. Iar micuța își închipuie că prefer s-o văd murind la Nairobi, decît fericită aici, cu leul ei. Și dacă tatăl său încearcă s-o facă să înțeleagă adevărul, ea este sigură că o face numai pentru a-mi ține partea și ne detestă pe amîndoi. Iar cînd John, nenorocitul, vrea să-și menajeze fata, eu îi acuz că se aliază contra mea.

Sybil își încrucișă mîinile osoase pe masă și și le strînse atît de tare, încît degetele-i trosniră. Privirea ei rămăsese ațintită asupra mea, dar fără să aștepte vreun răspuns.

— Dacă am putea măcar întreține continuu această mînie nedreaptă, poate că atunci existența ar fi mai ușoară — zise Sybil. Am nutri fiecare în sine sentimentul dreptății, al virtuții jignite. Dar ne iubim prea mult pentru a nu ne da seama foarte repede de prostia și de urîțenia acestor crize. Atunci ne apucă mila. Lor le e milă de mine, mie mi-e milă de ei. Îmi dau seama de asta de fiecare dată. Ei, desigur, mai puțin. Dar ce importanță are! Nici ei, nici eu nu avem nevoie de milă.

De data aceasta, buza de jos a tinerei femei tremurase și vocea ei se ridicase cu un ton. Nu spuneam nimic, pentru că nu puteam spune nimic.

— Vedeți — urmă Sybil — cel mai rău e în clipa cînd nu mai ești împins de mînie sau sfîșiat de milă. Cînd ești liniștit sau lucid. Pentru că atunci vezi limpede că nu e nimic de făcut.

Îmi venea foarte greu să suport o asemenea cruzime față de sine însăși, fără a interveni.

— Nu puteți fi sigură de aceasta — am rostit.

Sybil dădu din cap.

— Nu e nimic de făcut — spuse ea. Nu, nu e nimic de făcut cînd oamenii se iubesc prea mult ca să poată trăi unul fără celălalt, dar nefiind făcuți să ducă aceeași viață, și asta din vina vreunuia din ei. Ei încă nu-și dau seama. Patricia, slavă Domnului, e prea mică. John, din fericire, e prea

simplu. E suficient un mic armistiţiu, ca acela de acum, pentru ca ei să creadă din nou că totul este cu putinţă. Dar eu, eu îmi dau seama.

Sybil tăcu. Privindu-i profilul tras şi uşor ofilit, încercam un sentiment de mîhnire împletit cu afecţiune şi vinovăţie.

„Iată o femeie — gîndeam — despre care am crezut cu uşurinţă că era vanitoasă, stupidă şi încăpăţînată, fiindcă păstra o admiraţie naivă pentru o prietenă de pension care se îmbrăca cu rafinament şi fiindcă i-a făcut plăcere să dea în cinstea mea un ceai ceremonios. Îmi inspirase cel mult o milă dispreţuitoare. În timp ce zbuciumul ei izvora dintr-o inteligenţă extrem de vie şi dintr-o sensibilitate extrem de fină."

Cu privirea întoarsă spre Kilimanjaro, Sybil exclamă deodată:

— Ei mă cred oarbă la frumuseţea, măreţia, sălbăticia şi poezia acestui Parc şi că, din pricina aceasta, nu pot să-i înţeleg.

Vocea tinerei femei se curmă. Ea îşi ridică mîinile la tîmple.

— Doamne! Dacă măcar ar fi adevărat — spuse ea — aş mai suferi, oare, atît?

Se întoarse spre mine cu o mişcare bruscă şi începu să vorbească cu o pasiune neaşteptată:

— Ţin minte o întîmplare... Trebuie să v-o povestesc... O întîmplare din timpul cînd nu cunoşteam încă groaza contra căreia nu pot să fac nimic. Îl întovărăşeam întotdeauna pe John... Şi-mi plăcea... Într-o zi, ne aflam în partea aceea (Sybil îndreptă un deget spre orizont, la est de marele munte), pe o pistă care traversa o savană şi se oprea în marginea unei păduri adînci, de un verde foarte închis, aproape negru. În spate se vedea perfect muntele Kilimanjaro. Chiar acolo, la limita dintre brusă şi pădure, i-am văzut: un elefant şi un rinocer. Stăteau faţă în faţă, unul contra celuilalt, corn contra trompă. Se întîlniseră la ieşirea dintre arbori, pe aceeaşi potecă, şi nici unul nu voia să cedeze întîietatea. John mi-a spus că totdeauna se întîmplă aşa. Înţelegeţi: cei

mai puternici monştri de pe pămînt... Orgoliul!... S-au bătut pe viaţă şi pe moarte, sub ochii noştri. Fundalul acestei lupte era zidul întunecat de verdeaţă şi, în spate, muntele. Elefantul a ieşit învingător — ca totdeauna, mi-a spus John. Pînă la urmă l-a răsturnat pe rinocer cu o izbitură de umăr — dar ce izbitură şi ce umăr! — şi l-a călcat în picioare. Dar şi lui îi ieşeau măruntaiele din pîntece. John a trebuit să ordone să fie ucis... Ei bine, aş fi dorit ca lupta asta să nu se mai termine. Întruchipa întreaga forţă şi ferocitate a lumii. Începutul şi sfîrşitul veacurilor. Iar eu nu mai eram o femeie oarecare, plăpîndă şi fricoasă. Făceam şi eu parte din această lume...

Lipsa de suflu o împiedică pe Sybil să continue. După o clipă zise:

— Fiţi bun şi mai daţi-mi puţin gin, vă rog!

Îl sorbi dintr-o înghiţitură şi reluă:

— Dacă n-aş fi simţit eu însumi asta, şi încă cu atîta intensitate, aş fi putut înţelege oare ce însemnau brusa şi animalele ei pentru un om ca John? Şi atunci, credeţi că nu l-aş fi putut hotărî, nu l-aş fi putut obliga să trăiască la Nairobi? Căci ar fi făcut-o pentru mine, bietul, scumpul meu John.

Surîsul şi ochii tinerei femei exprimau în acel moment o dragoste nemărginită.

— John şi cu mine ne-am înţelege, oricum — urmă repede Sybil. Nu despre noi am venit să vă vorbesc.

Făcu o pauză foarte scurtă, ca pentru a recăpăta puteri, şi spuse cu violenţă:

— Dar trebuie s-o scoatem de-aici pe Patricia. Trebuie, credeţi-mă. Vă daţi seama: nu sînt încă nebună. Ştiu ce spun. Am reflectat adînc în acest interval. Pension sau gazdă, Nairobi sau Europa, trebuie ca fata noastră să plece, şi să plece repede. În curînd va fi prea tîrziu. Şi nu mă gîndesc la educaţia, la manierele ei. De acestea m-aş putea ocupa eu. Dar mă gîndesc la siguranţa ei, la viaţa ei. Mi-e frică.

— De King? De animale? am întrebat.

— Știu și eu? răspunse Sybil. De toate la un loc. De încordarea, de patima copilei. Datorită climatului, naturii, mediului. Dar nu mai poate dura. Are să sfîrșească rău.

Mă gîndeam la Oriounga. Sybil nu știa de existența lui, dar simțea că-i împărtășeam teama. Îmi spuse cu autoritate:

— Vă bucurați de toată încrederea copilei. Faceți imposibilul ca s-o convingeți.

Sybil se ridică și-mi mai zise:

— Contez pe dumneavoastră.

Coborî încet scările, pentru a se întoarce la singurătatea și iubirea în care erau prinși ea, bărbatul și fiica ei, ca în cleștele unei capcane.

Se lăsa seara cînd Patricia sui în fugă treptele colibei mele. Obrajii netezi ai fetiței erau bronzați de soare și îmbujorați de plăcere. King îi arătase o dragoste mai vie ca de obicei. O făcuse — Patricia era convinsă de asta — pentru ca să le ierte leoaicelor grosolănia și răutatea.

Am lăsat-o să povestească după plac. Dar, în clipa cînd își lua rămas bun de la mine, i-am spus:

— Va trebui să plec în curînd, știi?

Deodată, ochii i se întristară și răspunse cu voce scăzută:

— Da, știu... Așa este viața.

— N-ai vrea să vii cu mine în Franța? am întrebat-o.

— Pentru cîte zile? se interesă Patricia.

— Pentru atîta timp — am zis — cît e nevoie ca să mergem prin marile magazine, la teatru, ca să-ți găsești prietene de vîrsta dumitale.

Chipul fetiței, atît de încrezător și de drăgălaș cu o clipă mai înainte, se închise, se înăspri, se sălbătici.

— Vorbiți ca mama! strigă ea. Sînteți prietenul ei sau al meu?

Mi-am reamintit cuvintele Sybilei despre folosirea instinctivă a neadevărului pentru a înăbuși suferința. I-am răspuns:

— N-am de ales. Am fost întotdeauna de partea dumitale.

Dar fetița continua să se uite la mine cu mînie.

— Și dumneavoastră credeți că ar fi mai bine pentru mine să plec?

Nu i-am răspuns. Buzele Patriciei erau albe și subțiri.

— Nu voi părăsi niciodată Parcul! strigă ea. Niciodată! Dacă voi fi forțată, mă voi ascunde în satul negrilor sau la masai, sau, și mai bine, mă voi duce la King, mă voi înțelege cu nevestele lui și îi voi îngriji puii.

Mi-a trebuit mult ca să mă împac cu Patricia. Cînd în sfîrșit reușii, îmi spuse cu toată drăgălășenia de care era capabilă:

— De fapt, nu sînteți un om rău și știu sigur de ce vreți să mă luați la Paris. Vă este frică pentru mine. Ridică din umerii ei mici și strigă: Dar de ce oare, Doamne Dumnezeule!

XII

Am aflat vestea prin Bogo. La masai, bătrînul Ol'Kalou murise. Clanul alesese ca urmaș un alt om aspru și înțelept. Bogo îi știa chiar numele: Wainana. Știa, de asemenea, că, pentru acest motiv, astăzi va fi serbare la *manyatta*.

Îi mulțumii șoferului că m-a informat așa de repede. Dar Bogo mai avea ceva de spus, ceva care, în mod vizibil, îl stingherea. Își răsucea nasturii mari, de metal alb, care-i împodobeau livreaua. Zbîrciturile și cutele feței i se mișcau con-

tinuu. M-am făcut că nu bag de seamă. În sfîrşit, Bogo îşi fixă privirea pe vîrfurile pătrate şi cu rame groase, cusute, ale pantofilor săi galbeni şi zise:

— Domnul va dori, desigur, să meargă la această serbare. Pe domnul îl interesează totdeauna aceste lucruri.

— E adevărat — spusei. Şi...?

Bogo ridică spre mine nişte ochi de om nenorocit şi rosti dintr-o suflare:

— Aceşti masai înnebunesc de-a binelea în timpul dansurilor. Au totdeauna sulița în mînă şi-şi reamintesc de vechile lor războaie cu noi, kikuii. Poate că domnul ar avea bunătatea să meargă la *manyatta* împreună cu stăpînul Parcului.

— Bucuros — i-am răspuns — dar oare...

Pentru prima oară de cînd călătoream împreună, Bogo îşi îngădui să mă întrerupă.

— Merge, merge sigur, domnule! strigă. L-au invitat masaii. Chiar în acest moment Wainana vorbeşte cu dînsul în sat.

De la coliba mea pînă la cătunul negrilor erau cel mult cinci minute de mers. Mă duceam totdeauna pe jos pînă acolo. De data aceasta, Bogo dori cu tot dinadinsul să mă ducă cu maşina. Voia să-mi dovedească astfel recunoştinţa sa, fiind însă şi nerăbdător să se vadă scăpat în mod cert de călătoria la *manyatta*.

Îl găsii pe Bullit în tovărăşia unui masai mai puţin în vîrstă decît fusese Ol'Kalou şi mai blînd, cel puţin după trăsăturile feţei. Dar ochii săi ageri, aspri şi şireţi dezminţeau această blîndeţe aparentă. Lobii urechilor, dezlipiţi de cartilaje printr-o muncă îndelungată şi răbdătoare, îi atîrnau pînă la umeri. Se exprima în suahili.

— Văd că sînteţi la curent — mi se adresă Bullit. Tam-tam-ul Parcului regal funcţionează de minune!... Bineînţeles că merg la serbarea lor. Mă obligă politeţea. Încep spre amiază. O să trecem să vă luăm puţin mai înainte.

Tocmai terminasem prînzul rece pe care-l luasem în interiorul colibei mele, cînd Bullit veni să mă ia. Sub chica-i roşcată, figura lui avea o expresie copilărească de bucurie şi mister.

Am înţeles de ce, văzînd că, în Land Rover, împreună cu Patricia, se găsea şi Sybil.

— Iată — mi se adresă ea, amuzată de surpriza mea — cît de bine mă simt. Mi-am recăpătat chiar gustul pentru culoarea locală.

Tînăra femeie, care nu cunoştea încă rezultatul întrevederii mele cu Patricia, luă fata pe genunchi, pentru ca să-mi facă loc în faţă, şi pornirăm astfel spre sat, ca să luăm cu noi trei *ranger*-i.

— E o precauţie? l-am întrebat pe Bullit.

— O precuaţie... cînd sîntem oaspeţii masailor! exclamă el. Glumiţi!

— În fond, o faceţi pentru a vă prezenta cu toată cinstea — i-am spus.

— O fac mai ales pentru ei — răspunse Bullit.

Mă privi pe deasupra capului Patriciei şi adăugă clipind cînd dintr-un ochi, cînd din celălalt, aşa cum făcea cîteodată fetiţa:

— Din pricina demnităţii lor.

Îmi reamintii de prima noastră întîlnire şi de dispreţul, de furia lui Bullit cînd folosisem acest termen pentru Bogo. Clipirile ochilor îmi permiteau să măsor distanţa parcursă de noi pe calea prieteniei.

— Bătrînul Ol'Kalou — am continuat — era un mare senior.

— Şi tot astfel a şi murit — spuse Bullit. Baliga de vacă i-a infectat o rană făcută de ghearele unui leu. Ce-şi poate dori mai mult un adevărat şef masai?

Sybil îmi comunică:

— John e unul din puţinii oameni albi care a văzut *moran*-i înfruntînd leul.

Pentru că se afla şi soţia sa în maşină, Bullit conducea mult mai încet ca de obicei. Şi în timp ce brusa golaşă alterna cu brusa împădurită, iar muntele Kilimanjaro cînd se înălţa, cînd dispărea, avu timp să-mi povestească pe-ndelete una din luptele fabuloase şi rituale care, pînă nu de mult, decimaseră poporul fiarelor, ca şi pe acela al masailor.

Într-o dimineaţă, în zori, zece sau doisprezece tineri părăseau *manyatta* pentru a se îndrepta spre ascunzişul leului, pe care-l dibuiseră cu o răbdare nesfîrşită. În afară de coafura lor înaltă din păr roşu, strălucitor de grăsime, de sucuri vegetale şi de argilă, în rest erau goi. Doar pe cap purtau un veşmînt: coamele leilor pe care strămoşii semineţiei îi uciseseră pe cînd fuseseră şi ei *moran*-i. Pentru a ataca, tinerii n-aveau decît o lance şi un cuţit cu lamă lată. Pentru a se apăra — un scut.

Astfel înarmaţi, ei înconjurau vizuina, tîrîndu-se şi alunecînd ca şerpii. Cînd cercul lor era destul de strîns şi de strîmt încît să se afle în mod sigur un om în calea fiarei, *moran*-ii se ridicau toţi odată cu strigăte stridente, cu ocări sălbatice, lovind fierul lăncilor de pielea scuturilor. Leul ţîşnea. Suliţele se împlîntau în carnea lui. El ataca pe viaţă şi pe moarte.

— Nu cunosc om care, în locul *moran*-ilor — spuse Bullit — n-ar da înapoi cel puţin cu un pas şi nu şi-ar pleca cel puţin cu un deget capul. Chiar cu o armă de mare calibru în mîini, şi tot încerci să te faci mai mic cînd un leu vine spre tine în felul acesta.

Dar ei, *moran*-ii, se avîntau în întîmpinarea enormei fiare, care se năpustea asupra lor cu toată furia şi cu toată puterea. Strigătele lor de război erau atît de stridente, încît răcnetele leului nu ajungeau să le acopere. Cercul lor devenea atît de strîns, încît, pentru a ieşi din împresurare, leul trebuia să

rupă, să doboare, să răstoarne, să sfîşie una din verigile acestui inel sfărîmicios din oase şi muşchi omeneşti. *Moran*-ul care se găsea pe traiectoria ucigătoare, adică acela care primea cu scutul său şocul puternic şi plin de turbare, se prăbuşea imediat. Dar nici colţii, nici ghearele nu-i zdruncinau curajul. El se agăţa de fiară. Pe dată, toţi ceilalţi războinici se aruncau asupra animalului, înfigîndu-i lăncile între coaste, în gură, lovindu-l fără contenire cu cuţitele lor mari. Unul, doi, trei, *moran*-ii se rostogoleau răpuşi, sfîrtecaţi, spintecaţi, cu umărul, cu ceafa, cu şira spinării rupte. Dar ei nu sufereau. Delirul îi făcea insensibili. Reveneau la asalt. Le dădeau ajutor celorlalţi. Rămîneau totdeauna destui ca să termine această vînătoare frenetică, de necrezut, ca să măcelărească, să ciopîrţească fiara. Supravieţuitorii se întorceau apoi la *manyatta* fluturînd în vîrful lăncilor coama leului, cu pielea lor neagră înroşită de propriul lor sînge, ca şi de sîngele leului.

— Iată de ce a murit Ol'Kalou — încheie Bullit. După cincizeci de ani. Ca un bătrîn ostaş care-şi poartă rana o jumătate de secol.

Patricia îl întrebă pe tatăl său:

— S-a întîmplat ca vreun *moran* să meargă singur să înfrunte un leu?

— N-am auzit niciodată de aşa ceva — zise Bullit. Sînt ei nebuni, dar le trebuie totuşi o speranţă.

În acel moment, în faţa noastră se deschise marea savană unde se afla *manyatta*. În fund se zărea creasta uşoară de pămînt pe care era construită. Bullit accelera, dat fiind terenul prielnic. Am ajuns de îndată în preajma ridicăturii, încoronată cu acel ciudat furnicar de formă ovală care servea de adăpost clanului masai. În clipa aceea, Patricia îmi spuse:

— Ar fi mai bine ca dumneavoastră şi cu mine să ne oprim aici şi să ne plimbăm puţin. Înainte de serbare se ţin multe discursuri şi e multă plictiseală. Este mult mai plăcut să ajungi cînd totul a început de-a binelea.

I-am consultat din ochi pe Bullit şi pe Sybil.

— Nu-i chiar aşa de lipsit de adevăr ce spune — zise Sybil surîzînd.

— E o veche cunoscătoare — adăugă Bullit rîzînd zgomotos.

Am coborît. Patricia, înainte de a se sălta de pe genunchii mamei sale, o sărută din toată inima. Ochii Sybilei îi căutară pe ai mei peste capul fetiţei. Ghiceam din expresia lor că spera s-o fi convins pe Patricia să-şi schimbe viaţa. N-am avut timp s-o dezamăgesc nici măcar printr-un semn. Patricia mă şi luă de mînă şi mă trase după ea.

Cînd văzu Land Rover-ul suind pe panta lină care ducea la *manyatta*, Patricia mi se destăinui:

— Dumneavoastră pot să vă spun adevărul. Numai ca să le fac o surpriză masailor vreau să mai întîrzii. Ei abia aşteaptă să mă vadă, sînt sigură. Vă daţi seama că Oriounga le-a vorbit de King. Aşa că vor crede că n-am să vin. Şi deodată... iată-mă! Acum înţelegeţi?

Patricia rîse în tăcere şi-mi făcu cu ochiul. Apoi, înconjurînd colina, mă conduse pînă la gardurile de spini care închideau cireada.

— Aici sîntem la adăpost — zise ea. Să ne lungim pe iarbă şi să aşteptăm să treacă timpul.

Făcui ca Patricia. Dar eu nu aveam însuşirea pe care o avea ea în mod atît de firesc — aceea de a-şi stăvili gîndurile aşa cum închidea ochii şi de a îndura fără nici o suferinţă pălălaia soarelui tropical aflat în toiul cursei, pe un pămînt care, chiar prin iarba uscată şi prin haine, îţi ardea trupul.

Din pricina aceasta, fără îndoială, am fost primul izbit sau incomodat de un miros în acelaşi timp fetid şi dulceag. Nu venea din ţarcul vacilor, cum crezusem la început, ci de după o perdea de tufişuri destul de îndepărtată. Am atras atenţia Patriciei.

— Ştiu — spuse ea alene. Vreo vită moartă.

Îşi închise din nou ochii, dar îi redeschise îndată şi se ridică într-un cot. Un vaiet se ridicase dinspre tufişuri. Şi, oricît de slab şi de surd se auzea, semăna totuşi cu un vaiet de om. Încetă, se auzi din nou, şi iar tăcu. Patricia întoarse capul spre vîrful micii coline. Un vuiet sălbatic, însoţit de bătăi din palme, răsuna în *manyatta.*

— Au început serbarea şi nu se mai gîndesc la nimic altceva — spuse Patricia. Putem merge spre tufişurile acelea fără să riscăm să fim văzuţi.

Pe măsură ce ne apropiam de arbuşti, mirosul devenea mai intens, de o dulceaţă dezgustătoare.

— Hoitul de vită miroase altfel — murmură Patricia.

Într-adevăr, putoarea nu emana de la o vită moartă, ci de la un om în agonie. Şi omul era bătrînul Ol'Kalou.

Nu mai putea recunoaşte pe nimeni. Cangrena al cărei groaznic miros plutea peste brusă îşi desăvîrşea opera. Dar omul trăia încă. Membrele sale descărnate erau scuturate din cînd în cînd de frisoane, care făceau să se ridice roiul de muşte lipit de rana lui în putrefacţie. Din gît ieşeau şuieraturile regulate ale horcăitului de agonie.

— Ce înseamnă asta! exclamai. Toată lumea ne-a asigurat că a murit.

— Dar *este* mort, fiindcă oricum nu mai poate trăi — zise Patricia.

Nu se simţea nici o urmă de emoţie în glasul copilei, şi ochii ei mari, fixaţi asupra lui Ol'Kalou, priveau liniştiţi.

— Dar ai săi ar fi putut să-l îngrijească — am răspuns — sau să-l ţină pînă murea.

— Nu însă masaii — spuse Patricia.

O dată mai mult, pe chipul ei se zugrăvi acea expresie de îngăduitoare bunăvoinţă pe care mi-o arăta de fiecare dată cînd mă lămurea asupra unor noţiuni despre care ea credea că sînt cele mai naturale şi mai evidente.

— Cînd moare un bărbat sau o femeie în *manyatta*, spiritul rămîne acolo şi se poartă foarte rău cu întregul trib — spuse Patricia. Atunci *manyatta* trebuie arsă imediat şi toţi să plece în altă parte. Pentru a se evita atîtea neplăceri, persoana care trage să moară e aruncată într-un tufiş. Ca bătrînul ăsta.

În vocea fetiţei nu era nici milă, nici teamă. Unde şi cum o fi putut avea Patricia prilejul şi răgazul să priceapă sensul morţii?

— În curînd, nici nu va mai mirosi urît — reluă Patricia. Vor sosi vulturii şi hienele.

De pe creasta micii coline, strigătele izbucneau cu frenezie.

— Acum, acum e timpul! Să mergem! exclamă Patricia.

Voi să o şi ia la goană. Am oprit-o, apucînd-o de braţ.

— Aşteaptă — i-am spus. Îmi pare că Ol'Kalou încearcă să vorbească.

Fetiţa ascultă cu atenţie, apoi dădu din umeri.

— Repetă mereu acelaşi lucru — îmi explică ea. Leu... Leu... Leu...

Şi o luă la fugă spre *manyatta*. O urmai încet. Delirul din ultimele clipe ale lui Ol'Kalou mă obseda. Delir în care fiara pe care bătrînul o ucisese pe cînd era *moran* reînvia şi, la rîndul ei, acum, după cincizeci de ani, îl ucidea.

XIII

Nu am ajuns la timp pentru a fi martorul efectului pe care Patricia plănuise să-l producă. Dar am putut, într-o oarecare măsură, să-l aud. Căci în momentul cînd mă găseam cam pe la jumătatea pantei, tumultul care răsuna în *manyatta* încetă dintr-o dată. Puteam măsura prin adîncimea acestei liniști uimirea cu care masaii onorau fetița albă care poruncea unui leu. Acest omagiu fu însă foarte scurt. Cînd am ajuns la poteca în zigzag dintre gardurile de spini, pe unde se pătrundea în *manyatta*, zgomotele petrecerii răsunară din nou, chiar cu mai multă putere. Și cînd am intrat, serbarea masailor răsună, izbucni în întreaga ei sonoritate, culoare și mișcare sălbatică.

Ce decor...

Ce personaje...

Joasă și boltită, acoperită în întregime de-o crustă susținută din loc în loc, la intervale regulate, de arcurile ramurilor pe care văzusem cu cîteva zile mai înainte curgînd baliga lichidă, *manyatta* semăna cu o omidă lungă, neagră și inelată, făcută colac. În spațiul pe care-l închidea această omidă era adunat tot clanul.

Toți, cu excepția unei duzini de tineri, căreia îi era rezervat mijlocul platformei, stăteau în cerc, rezemați de peretele crăpat al *manyatt*-ei.

Femeile și fetele purtau gătelile lor cele mai frumoase: rochii de stambă în culori vii; cercuri de metal alb îngrămădite pe pielea neagră a gîtului, a brațelor și a gleznelor; bijuterii din lavă sau din aramă, smulse din albia secată a rîurilor și din micii vulcani stinși care se ridicau cocoșînd ici-colo brusa. Cele mai bătrîne își mișcau cu demnitate lobii

urechilor, prefăcuți într-un fel de sfori de piele zbîrcită, care, desprinse de cartilaj și îngreunate de suluri de stofă, de bucăți de lemn și de fier, atîrnau pe umerii lor.

Bărbații n-aveau altă podoabă decît lancea.

Toți, cu excepția tinerilor, care, unul în spatele celuilalt, se învîrteau pe platforma de pămînt bătătorit din mijloc.

Fiecare dintre aceștia purta, afară de lance, un cuțit lung și lat, croit ca o sabie, precum și un scut gros din piele de vacă, vopsit într-o culoare foarte vie și acoperit cu semne bizare. Și fiecare din ei mai avea și cîte un ornament: fie pene de struț fixate pe frunte, fie cercei din fildeș, fie coliere din mărgele de sticlă. Dar numai cei trei *moran*-i, care pășeau înaintea tuturor, purtau părul mare. Căci ceilalți, care erau aproape sau tocmai trecuseră de vîrsta privilegiată, aveau capul ras, ca tot restul tribului de altfel. Singuri *moran*-ii erau împodobiți cu trofeele supreme, luate de la leii uciși: colți, gheare, bucăți din pielea fiarelor. Și Oriounga, cel mai mare, cel mai frumos, cel care conducea șirul mișcător, Oriounga era cel care purta, agățată de chivăra lui de cozi și de argilă roșie, coama regală.

Toate armele, toate ornamentele fremătau, tresăreau, unduiau, zăngăneau în ritmul mișcărilor care agitau tinerele corpuri viguroase și întunecate pe care bucata de stofă aruncată pe umăr nu le ascundea cîtuși de puțin. Unul în spatele celuilalt, se învîrteau, se învîrteau mereu, din ce în ce mai iute și mai contorsionați.

Nu era nici mers, nici dans. Era o horă făcută din tresăriri, din smucituri, din avîntări sacadate și întrerupte dintr-o dată. Nimic nu orînduia, nu lega acești pași. Fiecare era de capul lui. Sau, mai curînd, fiecare era liber să-și lase trupul în voia frenezie care-l dezarticula. Nu exista un ligament, o încheietură, o falangă care să nu pară însuflețită de o viață proprie și să nu fie scuturată de o convulsie proprie.

Şi nu erau nici grai, nici cîntec sunetele acelea guturale şi de-o răguşeală animală care ţîşneau din piepturi şi gîtlejuri pentru a sacada vibraţiile membrelor dezarticulate. Era un fel de strigăt fără sfîrşit. Cu contraste violente, frînt, reluat, înăbuşit, exaltat. Fiecare îl emitea în felul său, după cum dorea ori după cum îi venea — la unul domina bucuria şi la altul suferinţa, la unul jelania şi la celălalt triumful.

Şi cu toate acestea, în aceste mişcări neînfrînate, dezordonate, informe, şi în aceste voci fără cadenţă şi fără acord exista o nedefinită unitate, o armonie barbară care nu ţinea de nici o lege, dar îţi pătrundea mădularele. Aparţinea unui domeniu ce scăpa de sub puterea gesturilor şi a ritmurilor studiate. Venea din adînca înfrigurare a sîngelui, din sfidarea destinului, din delirul luptei şi al dragostei, din extazul tribal.

Bărbaţii şi femeile din întreaga *manyatta* erau supuşi în egală măsură acestei puteri. Strigau şi băteau din palme, erau orchestră, cor şi public totodată. Şi deşi nemişcaţi, îi simţeai angrenaţi în frămîntarea aceea convulsivă a tinerilor războinici ai clanului şi închinaţi prin intermediul lor aceloraşi demoni.

Chipurile negre ale acestor tineri, ale căror trăsături rigide semănau cu cele ce se văd pe basoreliefurile Egiptului antic, erau nişte măşti de o frumuseţe funestă. Şi cel mai frumos, cel mai misterios, cel mai înfricoşător, sub claia lui de păr arămiu şi sub coama de leu, era *moran*-ul Oriounga.

Cînd reuşii să-mi întorc privirea de la aceste figuri şi trupuri, care aveau ca fond zidul scund al *manyatt*-ei şi ca fundal brusa scăldată în soare, i-am văzut pe Bullit şi pe Sybil şezînd pe un pătrat de stofă, asemenea celui care servea de veşmînt masailor. Patricia se aşezase între ei, în genunchi, ca să vadă mai bine. Mă strecurai în spatele lor.

— Ce spun? am întrebat-o pe fetiţă.

— Povestesc vînătoarea lui Ol'Kalou cînd era tînăr — îmi şopti Patricia, fără să se mişte. Colţii, ghearele, coama sînt ale leului ucis de el.

— Unde au ajuns? am întrebat iar.

— Au înconjurat leul — îmi răspunse Patricia cu nerăbdare. Lăsaţi-mă să ascult.

Atunci, Sybil îşi apropie capul de al meu şi murmură privind profilul încordat al fetiţei:

— Ei, acceptă să plece?

— N-am putut face nimic — am rostit încet de tot.

Sybil nu-şi schimbă expresia. Scoase doar cu un gest maşinal, dintr-un buzunar, ochelarii ei negri şi-i puse la ochi. E drept că soarele, care ardea cu toată puterea, cădea din plin pe platforma deschisă din mijlocul *manyatt*-ei. Ochii Sybilei, ascunşi acum, se fixară asupra Patriciei.

Fetiţa nici nu ne băga în seamă. Atenţia ei era concentrată la tot ce-o înconjura şi care, cu fiecare clipă, lua tot mai mult un caracter de furie dezlănţuită, de posesie demonică. Tropăiala care făcea să răsune platforma devenea din ce în ce mai rapidă şi linia coloanei tot mai frîntă. Zgîlţîirea membrelor, sucirea coapselor, dezarticulările brutale, ciocnirea gleznelor şi a genunchilor, convulsiunile umerilor şi pîntecelor creşteau în intensitate, în iuţeală, în amploare. De fapt, în această dizlocare a corpurilor, resortul iniţial păreau a fi gîturile lor lungi, negre şi robuste. Cînd trase între umeri şi parcă dispărute, cînd izbucnind şi lungindu-se în mici coloane, ori aruncate spre spate, răsucite, cuprinse de mişcări reptiliene, dezarticulate, dezvertebrate, aveau un joc al lor propriu, un dans al lor propriu. Şi ţipetele scoteau la iveală pe toată suprafaţa lor venele şi tendoanele ca nişte noduri de liane.

Bărbaţii şi femeile aşezaţi de-a lungul zidului *manyatt*-ei preluau, amplificau acest vacarm şi, deşi nu se mişcau din loc, gîturile lor începuseră să se balanseze repede şi sinuos.

Dar, pe neașteptate, războinicii se năpustiră toți odată, cu sulițele și paloșele întinse, cu scuturile în aer. Metalul armelor răsună izbit de pielea groasă.

M-am aplecat spre Bullit, care ședea în fața mea, și l-am întrebat:

— Mimează sfîrșitul vînătoarei? Sfîrșitul leului?

— Da — mi-a răspuns Bullit, fără să se întoarcă.

Atunci am băgat de seamă că mușchii cefei lui puternice zvîcneau. Am simțit că și ai mei erau cuprinși de niște încordări ciudate. Chiar și asupra noastră acționa frenezia masailor.

Privirea mi se îndreptă spre Patricia. Stătea dreaptă și țeapănă pe genunchii strîns uniți. Avea chipul liniștit și neted, dar buzele i se mișcau foarte iute. Repeta în tăcere silabele urlate de războinici și reluate în cor de restul clanului.

Singură Sybil, cu ochii ascunși după sticlele întunecate, scăpa de sub cumplita magie a acestei furii turbate. Fără îndoială, exista o crispare și pe obrajii și în colțurile gurii tinerei femei. Le recunoșteam însă. Erau semnele unui rău cronic, ale răului pe care ultimele zile păreau totuși să-l fi vindecat. Mă gîndeam la tot ceea ce-mi spusese pe verandă și la inteligența aceea lucidă care o însufleți se atunci. O clipă, am fost pe punctul să-i reamintesc propriile-i cuvinte, pentru ca s-o fac să-și regăsească stăpînirea nervilor. Dar ce puteam să-i spun și cum ar fi putut să audă?

Hora își iuțea din ce în ce cadența ei dezmembrată: nu mai era nici un fel de intonație omenească în gîfîiturile, în răcnetele înfundate care săltau piepturile asudate. Lăncile, paloșele izbeau scuturile. Gîturile păreau șopîrle negre cuprinse de spasme furioase.

Deodată, două, trei, zece fetițe părăsiră cu același avînt locurile unde stătuseră pînă atunci, ca să formeze un șir. Acest șir îl dublă pe cel ar războinicilor în transă și repetă, de la ceafă pînă la degetele picioarelor, toate mișcările acelea halucinante. Încheieturile plăpînde, șoldurile înguste, umerii neîm-

pliniți se dăruiau în întregime tresăririlor sacadate și zvîcnite ale acestei hore istovitoare și sălbatice care-i dezarticula pe tineri. Numai că la colțurile gurilor acestor fetițe se vedea un strop de spumă și ochii le ieșeau din orbite.

Niște unghii mi se înfipseră în palmă: erau ale Sybilei. Se ridicase și spunea:

— Am crezut că voi putea... Dar nu... E prea mîrșav... Aceste micuțe... de pe acum... nevestele unor nebuni furioși... Apoi adăugă, aproape într-un strigăt: Întreabă-l, întreabă-l pe John!

— E adevărat — răspunse Bullit, fără să se întoarcă. Dar nu sînt cu adevărat căsătoriți decît cei care au ieșit din starea de *moran*. Ceilalți n-au decît ibovnice.

Deodată se înălță vocea Patriciei, scurtă, aspră și răgușită, de nerecunoscut:

— Vă rog foarte mult, nu mai vorbiți — spuse ea. E momentul suprem. *Moran*-ii s-au reîntors la *manyatta* cu rămășițele leului.

Cele două șiruri paralele se desfăceau și se reuneau.

— Uitați-vă la ea — șopti Sybil. E îngrozitor.

Patricia stătea în genunchi, dar coapsele, umerii și gîtul ei — mai ales gîtul ei, atît de fraged și de pur — începuseră să se înfioare, să vibreze, să zvîcnească.

— John! John! strigă Sybil.

Bullit nu-i răspunse, căci în acea clipă Oriounga, antrenîndu-i pe toți ceilalți în urma sa, se oprise în fața lui și-și agita sulița strigînd.

M-am întors fără să vreau spre *ranger*-i. Stăteau rezemați de puștile lor și rîdeau.

Bullit îl întrebă din ochi pe Wainana, care sta în picioare alături de el. Noul șef al clanului repetă în suahili cuvintele *moran*-ului. Vorbea încet și răspicat. Sybil înțelese ce spunea.

— John! strigă ea. O cere pe Patricia de nevastă!

Bullit se ridică fără grabă. Înconjură cu un braţ umerii Sybilei şi-i spuse cu multă blîndeţe:

— Nu te speria, scumpa mea. Nu e o insultă. Dimpotrivă, o onoare. Oriounga este cel mai frumos *moran* al lor.

— Şi ce ai să-i răspunzi? întrebă Sybil, ale cărei buze, rămase fără sînge, se mişcau cu greutate.

— Că nu e încă bărbat şi că vom vedea mai tîrziu. Şi cum ei tot părăsesc parcul la sfîrşitul acestei săptămîni...

El se întoarse spre Wainana, îi vorbi în suahili şi Wainana îi transmise mesajul lui Oriounga.

Sybil tremura acum, cu toată căldura copleşitoare. I se adresă Patriciei cu o voce inegală şi aproape isterică:

— Scoală-te, ce-aştepţi! Nu sta în genunchi în faţa unui sălbatic!

Patricia se supuse. Trăsăturile ei erau liniştite, dar ochii stăteau la pîndă. Mai aştepta încă ceva.

Oriounga fixă asupra ei o privire înnebunită, îşi smulse de pe frunte coama leonină, o ridică sus de tot în vîrful lăncii şi parcă zvîrli spre cer un fel de chemare frenetică. Apoi grumazul i se plecă, i se ridică, undui vertebră cu vertebră, şi cu membrele parcă lipsite de oase, cu şoldurile ca frînte, cu încheieturile desprinse îşi reluă dansul. Ceilalţi războinici îl urmară, frîngîndu-şi corpurile în aceeaşi cadenţă. Lipite de coapsele lor, fetiţele cu buzele înspumate şi cu ochii pierduţi continuau acelaşi dans, aceeaşi zvîrcolire.

Patricia făcu o mişcare spre şirul lor. Ambele mîini ale Sybilei o înşfăcară.

— Să mergem, John, imediat! strigă tînăra femeie. Am să mă îmbolnăvesc.

— De acord, draga mea — zise Bullit. Numai că eu trebuie să mai rămîn puţin. Altfel i-aş jigni. Trebuie să-i înţelegi. Au şi ei demnitatea lor.

De data asta nu era nici o ironie, nici un subînţeles în acest cuvînt.

Bullit mă rugă:

— Însoțiți-le, vă rog, pe Sybil și pe copilă. Un *ranger* vă va conduce și îmi va aduce înapoi Rover-ul.

Ne aflam acum departe de *manyatta*, dar auzeam încă vacarmul ei. În mașină, liniștea era, prin contrast, și mai adîncă. Ca s-o rup, am întrebat-o pe Patricia:

— Va ține mult serbarea?

— Toată ziua și toată noaptea — răspunse Patricia.

Sybil, care ținea fetița pe genunchi, trase adînc aer în piept, ca și cum ar fi ieșit dintr-un leșin. Se aplecă peste părul tăiat scurt și-o întrebă pe Patricia:

— Ce-a strigat *moran*-ul, la sfîrșit?

— N-am înțeles, dar n-are desigur nici o importanță, mamă dragă — spuse Patricia cu drăgălășenie.

Mințea, eram sigur, și credeam că știu și de ce.

XIV

A trebuit să aștept pînă a doua zi ca s-o revăd pe Patricia. Dimineața era pe sfîrșite cînd fetița apăru în coliba mea. Nici gazela, nici maimuțica minusculă nu o întovărășeau de data asta. Totuși nu venea de la adăpătoare, și nu fusese nici la animale. Nu era nici un strop de noroi, nici o urmă de argilă umedă pe micuții ei pantofi de brusă, iar salopeta pe care o purta în ziua aceea, de un albastru-pastel, foarte uzată, n-avea nici o pată, nici o cută.

— Am stat tot timpul cu mama — îmi spuse imediat Patricia, ca şi cum trebuia să se scuze că m-a neglijat. Am lucrat mult şi am stat mult de vorbă. Se simte bine acum, cît se poate de bine.

Chipul Patriciei era neted, calm, dulce şi foarte copilăresc. Îmi surîse cu cea mai drăgălaşe şiretenie şi spuse:

— Mama mi-a dat voie să iau masa la dumneavoastră.

— Grozav — i-am răspuns — dar să ştii că n-am decît lucruri reci.

— Eram sigură de asta — spuse fetiţa. În felul acesta vom mînca mai repede.

— Eşti grăbită? am întrebat-o.

Ea nu răspunse la întrebarea mea şi strigă:

— Lăsaţi-mă pe mine să pregătesc totul! Arătaţi-mi numai unde sînt proviziile.

Aveam în coliba-bucătărie cutii cu biscuiţi, cu sardele, cu carne de vacă, cu unt, cu brînză. Patricia, cu sprîncenele împreunate, cu vîrful limbii puţin scos, aranjă, amestecă preparatele, le stropi cu muştar şi mirodenii, le rîndui pe masa din verandă. Avea o faţă serioasă, fericită.

Tocmai terminam masa, cînd Bogo sosi pentru a-mi prepara dejunul. Era şi Kihoro cu el.

— Foarte bine — spuse Patricia — plecăm.

— Unde? am întrebat-o.

— La copacul lui King — îmi zise Patricia.

— Aşa devreme?

— Nu se ştie niciodată — răspunse Patricia.

Ochii ei mari, întunecaţi, mă priveau drept în faţă şi aveau acea expresie de nevinovăţie şi de încăpăţînare prin care fetiţa arăta că era zadarnic să-i ceri cea mai mică explicaţie.

O luarăm pe drumul obişnuit: marea pistă centrală, apoi cărarea care ducea spre locul unde fetiţa şi leul se întîlneau. Bogo, ca de obicei, opri maşina pe cărare, puţin după răs-

pîntie. Si, tot ca de obicei, Kihoro se prefăcu că rămîne cu el. Făcusem tot drumul fără să fi schimbat o vorbă cu Patricia. La fel se întîmplă pînă ajunserăm la copacul spinos cu ramuri lungi, ca o umbrelă uriaşă.

King nu era acolo.

— Vezi? i-am spus fetiţei.

— Mi-e totuna, şi dacă trebuie să aştept, prefer aici — răspunse Patricia.

Se lungi la tulpina arborelui spinos.

— Ce bine e — suspină ea. Ce plăcut miroase!

Nu ştiam dacă se referea la parfumul uscat, puţin aspru şi cam înţepător al brusei, sau la mirosul, pe care eu nu-l puteam simţi, lăsat în iarbă de marele leu.

— Da, e într-adevăr plăcut — murmură Patricia.

Părea înarmată cu o răbdare nesfîrşită. Şi sigură de succesul aşteptării.

O antilopă frumoasă, care venea nepăsătoare, în salturi mari, ne descoperi în spatele arborelui, făcu un ocol uriaş şi dispăru în goană.

— Ne-a luat drept King — zise Patricia, rîzînd în hohote. Apoi închise ochii şi spuse visătoare: Această antilopă semăna puţin, mai ales ca înălţime, cu una pe care n-o întîlneşti niciodată la noi în Parc.

Fetiţa se ridică deodată într-un cot şi continuă cu vioiciune:

— Eu n-am cunoscut-o, dar am văzut-o în fotografii, şi părinţii mei mi-au vorbit mult despre această antilopă. A fost prinsă de mică în Uganda, de un prieten al tatii, şi dăruită mamei la nuntă. Nu-i cunosc prea bine rasa. I se spunea Uganda-Cob. Mama a dus-o într-o fermă aproape de lacul Naivasha. Ferma o închiriase tata, după căsătorie. Pentru a-i face plăcere mamei, a încercat meseria de plantator timp de un an, înainte de a veni în acest Parc.

Patricia ridică umărul braţului pe care îşi proptise capul.

— Tata... plantator într-un loc unde erau hipopotami, maimuțe mari și rațe sălbatice! Își petrecea tot timpul privind hipopotamii, distrîndu-se cu maimuțele, împușcînd rațele. Și știți ce a făcut cu Uganda-Cob? Dresase antilopa să caute păsările căzute în bălți, și devenise mai abilă ca un cîine. Întrebați-l!

Iritarea Patriciei dispăru brusc și ea încheie cu o voce cu totul diferită:

— Cînd ne vom întoarce acasă.

Se întinse pe jos din nou și repetă dintr-o suflare:

— Cînd ne vom întoarce acasă.

Ce arătare să fi fost aceea care, din dosul pleoapelor plecate, făcea din chipul unui copil o mască de pasiune și de mister? Credeam că știu. Eram chiar sigur. Totuși, mă temeam nu numai s-o spun, dar s-o și gîndesc. M-am așezat lîngă Patricia. Ea deschise ochii. Erau blînzi și nevinovați.

— Mama mi-a cerut din nou să merg la pension — zise Patricia... Era atît de tristă și o iubesc atît de mult... Ea nici nu poate știi. („O știe prea bine" — am gîndit eu.) Așa că i-am promis, dar pentru mai tîrziu. (Fetița îmi făcu cu ochiul.) Înțelegeți, acest mai tîrziu va fi peste multă vreme. Dar mama a fost mulțumită. Și cînd ea e mulțumită, ce-mi pot dori mai mult?

Cu un gest vag și larg, Patricia arăta brusa, pădurile de arbori spinoși, zăpada de pe Kilimanjaro. Se așeză în genunchi, ca ochii săi să fie la nivelul alor mei.

— E cu putință să las toate acestea? întrebă ea.

Am întors capul. Simțeam că sînt cu totul de părerea ei.

— Sînt atît de fericită aici! Atît de fericită! zise Patricia într-un murmur izvorît dintr-o deplină siguranță. Tatăl meu o știe bine, numai el.

Un val de sînge coloră brusc într-un roz delicat obrajii ei bronzați. Strigă aproape:

— Oare aş putea să-mi petrec viaţa într-un pension, fără să-l văd? Dar el, el ce-ar face fără mine? Ne simţim aşa de bine împreună! El este mai tare decît toţi. Şi face tot ce vreau eu.

Patricia rîse liniştit.

— Şi Kihoro? Oare l-aş putea lua cu mine?

Fetiţa dădu din cap:

— Mama — zise ea — îmi spune mereu ce jucării frumoase au copiii din oraşe. Jucării! Ju...

Patricia voia să repete cuvîntul vrednic de rîs, dar nu se mai gîndi la el. Din depărtare, printre ierburile înalte, venea spre noi o masă roşcată şi o coamă în formă de aureolă. King păşea fără grabă. Credea că soseşte prea devreme. Fiecare pas punea în valoare puterea magnifică a pieptului şi măreţia regală a călcăturii sale. Nu privea înaintea lui. Nu catadicsea nici măcar să adulmece. Pentru ce ar fi făcut-o? Nu era ora cînd vîna. În rest, nu el era cel care trebuia să se teamă de alte animale, ci celorlalte trebuia să le fie frică de el. Iar omul, în Parc, era prietenul lui.

De aceea, marele leu înainta cu nepăsare şi trufie, şi dacă, din cînd în cînd, coada îi bătea coapsa, n-o făcea decît pentru a alunga muştele.

Patricia îl contempla, ţinîndu-şi suflarea. S-ar fi zis că-l vedea pentru prima oară. S-ar fi zis că-i era teamă să nu strice o vrajă. Soarele făcu să-i strălucească ochii aurii. Fetiţa nu se mai putu stăpîni. Modulă strigătul acela de chemare. Coama lui King se înfoie. Răgetul voios care îi servea drept rîs umplu savana. Marele leu făcu un salt liniştit şi fără nici o sforţare, un al doilea, un al treilea, şi fu alături de noi.

King linse faţa Patriciei şi îmi întinse botul, pe care-l scărpinai între ochi. Unul din ochii lui, acela mai alungit, mi se păru, mai mult ca oricînd, că-mi clipeşte amical. Apoi leul se lăsă

pe o parte și ridică una din labele sale dinainte, astfel ca fetița să-și poată lua locul obișnuit.

Dar Patricia nu se mișcă. Dispoziția, comportarea ei luaseră pe neașteptate o întorsătură ciudată. Ea, care pînă atunci se arătase senină și drăgălașă, și nepăsătoare la trecerea timpului, deveni dintr-o dată, după sosirea lui King, prada unei neliniști care se asemăna uneori cu furia.

Părăsi în fugă umbrarul de crengi și, cu mîna streașină la ochi, scrută brusa în toate direcțiile. Reveni apoi să se așeze pe vine, între mine și leu, se ridică, se reașeză. Am vrut să-i vorbesc. M-a făcut să tac.

King, cu totul culcat pe iarbă, o contempla pe Patricia și din cînd în cînd o chema cu un mormăit afectuos. Era acolo, sub copacul lor, foarte aproape de Patricia, și totuși ea nu părea să-și dea seama de prezența lui. Iată ce nu înțelegea.

Cu multă gingășie, întinse o labă și atinse foarte ușor umărul Patriciei. Ea însă, care stătea cu privirea fixată la orizont, tresări surprinsă și îndepărtă laba. Leul se înfioră de plăcere. În sfîrșit, jocul începea. Atinse fetița puțin mai tare. Dar de data aceasta Patricia îl respinse lovindu-l cu toată puterea și strigîndu-i sălbatic:

— Stai cuminte, idiotule!

King se depărtă cu încetineală și se lăsă pe pîntece. Sub pleoapele grele și aproape închise, ochii lui nu mai erau decît un fir galben. Semăna cu sfinxul. Cu deosebirea că el era cel care-o întreba din ochi pe Patricia. Niciodată nu o cunoscuse astfel.

Întinse puțin botul și linse ușor obrazul fetiței. Ea îi dete un pumn peste nări.

King își scutură ușor coama, apoi, fără a scoate cel mai mic mîrîit, se sculă, lăsă capul în jos, ne întoarse spatele și dădu să plece.

— A, nu! strigă Patricia. Doar n-ai să mă laşi! N-a venit încă ziua!

Alergă după King, îl prinse de coamă, îl trase cu toată puterea şi îşi puse obrazul înfierbîntat pe nările leului. King rîse din nou şi din nou se lăsă pe o rînă. Fericiţi, ochii leului erau din nou de aur. Patricia se întinse lîngă el. Dar nu slăbea din ochi liziera îndepărtată a brusei.

Zgomotul unui motor pus în mişcare ajunse pînă la noi. Mă ridicai instinctiv.

— Nu vă mişcaţi — mi se adresă Patricia, iritată. Imbecilului dumneavoastră de şofer negru i-o fi fost frică să rămînă singur prea multă vreme.

Faţa ei se crispă sub un efort de gîndire care o deranja. Murmură:

— Dar nu e singur... Îl are pe Kihoro cu el.

Aş fi putut să-i spun că bătrînul vînător chior se aţinea prin împrejurimi, chiar foarte aproape, gata să apese pe trăgaci. Dar nu-mi era îngăduit s-o previn.

Cîteva clipe se scurseră în linişte. Şi, în sfîrşit, dintr-un desiş îndepărtat de pădure se ivi deodată omul pe care fetiţa îl aşteptase cu atîta pasiune şi despre care ştiam, de cînd părăsisem *manyatta*, că va veni.

Totuşi, nu recunoşteam această siluetă. Părea ieşită din negura vremilor. Un scut mare, ţinut cu braţul întins, îl preceda şi, încununîndu-i capul cu reflexe de aramă şi argilă, fîlfîia, la înălţimea vîrfului de fier al lăncii, aureola regală a leilor.

Armat, împodobit după obiceiul străvechi, Oriounga *moran*-ul venea să facă încercarea care transforma un masai într-un bărbat şi prin care o cucerea pe Patricia.

Şi, mai înflăcărat, mai viteaz, mai tare ca strămoşii săi, el venea singur.

Patricia şi King fură în picioare în aceeaşi clipă. Prin intermediul reflexelor acestui corp fragil de fetiţă, căruia îi

cunoştea toate mişcările şi toate mirosurile de cînd se născuse, leul simţise apropierea unui fapt neobişnuit, tulburător, ameninţător. Acum, fetiţa şi King, unul lîngă altul, ea ţinîndu-l de coamă şi el cu botul uşor rînjit, dezvelindu-şi colţii cumpliţi, priveau cum creştea în zare războinicul masai.

M-am dat înapoi ca să mă rezem de trunchiul arborelui spinos. Nu era laşitate, sînt sigur; dacă aş fi căzut pradă laşităţii, nu mi-aş face nici un scrupul din a o spune. Dar şi acest sentiment, ca şi acela al curajului nu mai aveau nici un rost după toate prin cîte mă făcuse Patricia să trec şi să învăţ şi care, în această clipă, îşi aflau împlinirea.

Era sfîrşitul jocului.

Fetiţa înţelese lucrul acesta dintr-o dată. Faţa sa nu mai exprima nici veselia, nici curiozitatea, nici amuzamentul, nici mînia, nici tristeţea. Era pentru prima oară cînd vedeam pe chipul Patriciei zugrăvindu-se surpriza plină de spaimă în faţa destinului în mers, groaza cea mai curată, a unui copil, în faţa deznodămîntului ce nu mai putea fi oprit.

Ea strigă cîteva cuvinte în limba masai. Am înţeles că-i poruncea, că-l ruga pe Orioungа să nu mai înainteze. Dar Orioungа agită lancea, ridică scutul, îşi scutură coama de leu care-i împodobea părul şi înaintă mai zorit.

Îl căutam cu privirea pe Kihoro. Era acolo, la o bătaie de puşcă. Trebuia să se arate. Trebuia să împiedice... Mi se păru că văd la marginea unei poteci, între două tufişuri, strălucind metalul unei arme. Părea că urmează mişcările *moran*-ului. Dar luciul se stinse. Orioungа se afla acum la cîţiva paşi de noi.

Un mîrîit înfundat, dar care îngheţa sîngele în vene, zgudui ceafa şi coastele lui King. Coada sa prinse să se mişte ca un bici. Recunoscuse mirosul *moran*-ului. Simţea duşmanul. Şi duşmanul avea de data aceasta o lance strălucitoare şi o bucată de piele în culori barbare — şi, mai ales, mai ales, acea coamă de leu.

— Domol, King, fii liniştit, ascultă-mă, ascultă-mă — zise Patricia.

Vocea ei nu mai avea ton de comandă, ci suna a rugăminte. Pentru că ei îi era frică şi pentru că îl ruga aşa de stăruitor, King ascultă.

Oriounga se oprise. Îşi apropie scutul de corp şi scoase un strigăt a cărui stridenţă mi se păru că ajunge pînă la cer.

— King, nu! King, nu mişca! murmură Patricia.

King se supuse din nou.

Oriounga îşi zvîrli umărul înapoi şi ridică braţul, cu mişcarea de cînd lumea a aruncătorilor de suliţă. Lunga bară de metal strălucitor, cu vîrful ascuţit, îşi luă zborul.

Atunci, chiar în clipa cînd fierul pătrunse în carnea lui King şi exact în clipa cînd sîngele ţîşni, Patricia urlă ca şi cum ar fi fost propria sa carne şi propriul său sînge... Şi în loc să-l reţină pe King cu toate puterile ei, din tot sufletul, aşa cum făcuse pînă atunci, ea îi dădu drumul, îl împinse, îl aruncă drept asupra omului negru.

Leul se ridică cu o uşurinţă uimitoare şi, cu toată greutatea lui încrîncenată, răgind, căzu dintr-o dată peste Oriounga. Cele două coame, cea moartă şi cea vie, n-au mai fost decît una.

Moran-ul se rostogoli la pămînt, acoperit însă de scut. Neţinînd seamă de greutatea care-l strivea, de ghearele care-l ajunseseră, el lovea la întîmplare, orbeşte, frenetic, cu cuţitul.

Patricia se apropiase, gata-gata să fie lovită de această încăierare, de această încleştare. Ea nu-şi dădea seamă că o voise, o provocase, o chemase, o pregătise dintr-un instinct ascuns şi încăpăţînat. Nu mai ştia de nimic altceva decît de faptul că un om îndrăznise să ridice arma împotriva lui King şi că această cutezanţă trebuia plătită cu moartea. Dar chiar şi acest cuvînt nu însemna nimic pentru ea.

De aceea, cu nările şi buzele dilatate, Patricia îi striga leului, fără să-şi dea seama ce înseamnă strigătul ei:

— Ucide, King, ucide!

Scutul, cu toată grosimea întreită a pielii, se sfîşiase sub ghearele tăioase, şi mizerabila, sumbra zdreanţă omenească, despuiată de biata sa pavăză, se şi zvîrcolea, se zbătea în gura cumplită a morţii.

Am închis ochii, dar i-am redeschis deîndată. Un muget de motor îl acoperi deodată pe cel animal. Un vîrtej de praf se ridică asupra savanei. Din mijlocul lui se ivi Land Roverul, zburînd cu maximum de viteză. La volan se afla Bullit. Ajuns în dreptul unui desiş apropiat, frînă atît de tare, încît maşina urlă. Fu jos dintr-o săritură. Şi cu Kihoro alături de el.

Nu le puteam auzi cuvintele. Nu le puteam cunoaşte nici gîndurile. Dar sînt momente cînd cîteva gesturi, cîteva expresii ale feţei te ajută să simţi, să ştii totul.

— Trage! striga Bullit dezarmat către Kihoro care ţinea în mîini puşca sa cu două ţevi.

— Nu pot — spunea Kihoro. Masaiul este acoperit de leu.

Căci nu-i putea trece prin minte bătrînului chior, care-i servise de doică şi de păzitor Patriciei de cînd micuţa văzuse lumina zilei, adulmecătorului fără greş care i-l adusese pe King abia născut, fără ochi, coborîtorului din neamul wakamba care ura *moran*-ul şi ca rasă şi ca individ, nu, nu-i putea trece prin minte, pe bună dreptate şi cu tot respectul adevărului, că Bullit i-ar fi putut indica o altă ţintă decît Oriounga.

Atunci Bullit smulse puşca din mîinile lui Kihoro. Întreaga sa înfăţişare dovedea că încă nu ştia care va fi următorul său gest. Apoi văzu omul sub fiară. Şi, cu toate că omul era un negru, şi că acel negru îşi voise şi-şi urmărise el însuşi pieirea, Bullit fu străbătut pînă în măduva oaselor de solidaritatea instinctivă, originară, de neşters, izvorîtă din adîncul vremilor. În înfruntarea dintre om şi fiară, el trebuia să ia partea omului.

Bullit își reaminti în aceeași clipă, și fără să-și dea seama chiar, de contractul pe care-l încheiase cu legea și cu el însuși atunci cînd acceptase să fie stăpînul și păzitorul acestei bruse rezervate. El trebuia să ocrotească animalele în orice împrejurări, afară de aceea în care un animal ar amenința viața unui om. Atunci nu mai avea de ales. O spusese el însuși: față de animalul cel mai nobil, datoria lui era să prefere omul cel mai josnic.

Și în sfîrșit, și mai ales, se trezi în Bullit vechea chemare, înăbușită, refulată, și deci cu atît mai imperioasă și mai nesățioasă: setea de sînge. Timp de mulți ani îi fusese impusă o interdicție majoră. Dar astăzi stătea în puterea lui, avea chiar datoria să ridice acest tabu. Bull Bullit putea și trebuia, fie și numai pentru o clipă, să retrăiască și să cunoască din nou, fie și numai pentru o singură dată, voluptatea de a ucide.

Totul fu simplu și rapid. Umărul drept al lui Bullit se dădu îndărăt ca de la sine. Pușca păru că-și ia singură direcția necesară. În clipa cînd King era pe punctul să apuce cu colții gîtlejul *moran*-ului, un glonț îl izbi acolo unde trebuia, în scobitura umărului, drept în inimă. Izbitura îl săltă, îl aruncă înapoi și el răcni mai mult de mirare decît de mînie. Dar înainte chiar de a i se stinge răgetul, un al doilea glonț se înfipse imediat lîngă primul — glonțul de siguranță, lovitura de grație care, altădată, îl făcuse celebru pe vînătorul alb cu capul roșu, pe marele Bull Bullit.

Și deodată se așternu liniștea. Și deodată, la umbra marilor crengi încărcate de spini, se așternură, încununate cu coame de leu, două forme inerte: corpul unui om și corpul unui leu. Lîngă ele, o fetiță stătea nemișcată.

Bullit alerga spre acel grup. L-am ajuns la jumătatea drumului și i-am strigat:

— Cum...? Dar cum...?

Bullit îmi răspunse fără să-și dea seama, în realitate, că vorbea:

— De ieri îl pusesem sub supraveghere pe acest *masai*. *Ranger*-ul meu l-a urmărit. El a găsit maşina dumitale şi-a luat-o. Am putut sosi la timp... Am avut noroc.

Abia în clipa aceea, Bullit fu conştient de ceea ce spunea. Îmi dădui seama pentru că-i scăpă puşca din mîini. Un rînjet chinuit, de om care şi-a pierdut minţile, de idiot, îi schimonosi faţa, în timp ce repeta:

— Am avut noroc... Am avut noroc... Apoi figura lui redeveni umană şi murmură: Pat, micuţa mea.

Dar Patricia se uita la King.

Leul zăcea pe o rînă, cu ochii deschişi, cu capul în iarbă. Părea că aşteaptă ca Patricia să vină să se lungească, încă o dată, lîngă el. Şi Patricia, care nu aflase pînă atunci că şi jocurile cele mai frumoase şi fiinţa cea mai scumpă au un sfîrşit, se aplecă asupra lui King şi vru să-i ridice laba protectoare. Dar laba era acum de-o greutate fără seamăn. Patricia o lăsă să cadă. Atunci întinse o mînă spre ochii de aur, spre acela care, de obicei, părea că rîde şi clipeşte. Expresia privirii lui nu mai avea nici înţeles, nici nume.

Patricia îşi rezemă palmele de tîmple, aşa cum făcea Sybil adesea.

— King! strigă ea cu o voce înspăimîntătoare. King, trezeşte-te!

Un fel de pînză sticloasă începuse să se aştearnă pe ochii leului. Un roi de muşte se năpustise pe sîngele ce se închega, în locul unde pătrunseseră gloanţele.

Bullit întinse mîna lui mare spre părul Patriciei. Ea se feri dintr-o săritură. Trăsăturile ei arătau ură şi groază.

— Să nu mă mai atingi niciodată! strigă ea. Dumneata l-ai... Dumneata l-ai...

Ochii ei se îndreptară o clipă spre King, care sta înţepenit, dar se întoarseră îndată de la el. Apoi strigă iar:

— Te iubea! S-a jucat aşa de frumos cu dumneata, ultima oară, în savană!

Glasul Patriciei se frînse deodată. Spusese cu atîta mîndrie, în ziua aceea, că Bullit şi King păreau doi lei. Amîndoi, atunci, îi aparţineau. Acum, îi pierduse şi pe unul şi pe celălalt. În ochii Patriciei se iviră lacrimi dureroase, grele. Dar ea nu ştia să plîngă. Lacrimile se uscară pe dată. Privirea Patriciei, arzînd ca de focul marilor febre, cerea ajutor. Bullit făcu un pas spre copila sa.

Patricia alergă spre Kihoro şi-i înlănţui cu braţele mijlocul frînt. Bătrînul *trapper* negru plecă asupra ei toate cicatricele chipului său.

Bullit văzu scena. Era atîta umilinţă, atîta prăbuşire pe faţa lui, încît m-am temut să nu-şi piardă minţile.

— Pat — murmură el. Pat, copilul meu, îţi promit, îţi jur, Kihoro îţi va găsi un alt pui de leu. Vom lua un pui de-al lui King.

— Şi eu îl voi creşte, şi va fi prietenul meu, şi atunci dumneata, dumneata vei trage iarăşi asupra lui — spuse Patricia.

Silabisise fiecare cuvînt cu o cruzime calculată, fără milă.

Un vaiet răguşit se ridică în acea clipă de sub arborele cu ramuri lungi. Venea din pieptul sfîşiat al lui Oriounga. Bullit întoarse, cu o lovitură de cizmă, corpul sîngerînd. *Moran*-ul deschise ochii, privi leul doborît, avu un rînjet de biruinţă şi-şi pierdu din nou cunoştinţa.

L-am întrebat pe Bullit:

— Ce se va întîmpla cu el?

— E treaba alor săi — bombăni Bullit. Aci sau lîngă *manyatta*, tot o să crape.

Patricia se uită la Oriounga, care zăcea lîngă armele sale sfărîmate.

— El, cel puţin, era viteaz — murmură fetiţa.

Deodată se despărţi de Kihoro şi făcu un pas spre Bullit.

— Şi puşca aceea? îl întrebă ea. Ai promis că niciodată nu vei lua vreo armă cu dumneata.

— E a lui Kihoro — murmură Bullit.

Ochii aprinşi ai Patriciei deveniseră imenşi, iar buzele i se albiseră. Spuse cu glasul ei înăbuşit, tainic:

— Atunci, erai sigur că-l vei găsi aici pe Kihoro? De ce?

Bullit îşi plecă fruntea. Gura îi tremura, incapabilă de a scoate un sunet.

— Ai pus să fiu urmărită întotdeauna — zise Patricia.

Fruntea lui Bullit se aplecă şi mai mult.

— Şi el te-a ascultat, împotriva mea — continuă Patricia.

Se îndepărtă de Bullit şi de Kihoro ca de nişte umbre lipsite de substanţă şi se plecă asupra lui King. Singurul prieten adevărat. Singurul care, în dragostea şi puterea lui, n-a făcut-o niciodată să sufere, n-a înşelat-o niciodată.

Nu se putea să fi devenit dintr-o dată, şi sub propriii ei ochi, surd, orb, fără mişcare şi fără glas. Nu avea dreptul să se încăpăţîneze în această insensibilitate, în această indiferenţă monstruoasă, atunci cînd ea suferea din cauza lui aşa cum nu ştiuse niciodată că se poate suferi.

Patricia prinse cu furie, sălbatic, coama lui King, pentru a-l scutura, a-l sili să mîrîie sau să rîdă. Capul leului nu se mişcă. Gura rămase căscată, dar inertă. Privirea era de sticlă. Numai roiul de muşte mari se ridică în vîrtejuri, bîzîind, deasupra rănii care începuse să se întunece la culoare.

Vedem pentru prima oară frica punînd stăpînire pe trăsăturile Patriciei. Frica de ceea ce nu se poate concepe, de ceea ce nu poate fi. Patricia lăsă din mîini coama leului şi, din instinct, ridică ochii spre cer, spre soare. Siluete mari negre, cu aripile larg deschise şi capete pleşuve, se roteau deasupra copacului lui King.

Un strigăt reţinut, dar fioros prin înţelegerea pe care o exprima, scăpă de pe buzele Patriciei. Nu exista un scris mai citeţ pentru fetiţa din Parcul regal decît cercurile desenate de zborul vulturilor. Dacă se adunau în acest fel, era pentru a se năpusti asupra unei fiare răpuse — ştia de mult acest

lucru. Şi Patricia văzuse atîtea leşuri — de antilope, de bivoli, de zebre, de elefanţi — încît nimic nu-i păruse pînă atunci mai simplu, mai natural, mai conform cu orînduirea brusei... Un cadavru... Un hoit... Asta e tot.

Şi chiar Ol'Kalou. Şi chiar Orioungа.

Dar King, nu! King, asta nu era cu putinţă! Ea îl iubea, şi o iubea şi el. Aveau nevoie unul de altul. Şi iată că, întins lîngă ea, în poziţia lui obişnuită de ocrotire, de alintare şi de joacă, el se îndepărta acum tot mai mult, cu fiecare clipă. Se retrăgea în el însuşi, în propriul său abis. Se ducea... Dar unde? Dar unde plecase, că, iată, vulturii se apropiau, se apropiau fără încetare, pentru a-l devora, pe el, atotputernicul?

Sentimentele esenţiale — maternitatea, prietenia, puterea, gustul sîngelui, gelozia şi iubirea — Patricia le cunoscuse pe toate prin King. Şi tot marele leu o făcea acum să descopere şi sentimentul morţii.

Fetiţa căuta cu ochii, întunecaţi de groază, un om care s-o poată ajuta contra atîtor taine şi orori. Dar nu găsi decît un străin, un trecător. El, cel puţin, n-avusese cînd şi prin ce s-o rănească.

— Luaţi-mă, luaţi-mă de-aici! îmi strigă ea.

Credeam că se referea numai la locul în care ne găseam. Dar fetiţa strigă mai departe:

— Nu vreau să-l mai văd pe tata, nu vreau să mai văd Parcul ăsta!

Mi-am pus mîinile, cît mai blînd cu putinţă, pe umerii înguşti, complet înţepeniţi.

— Voi face cum vei voi — i-am spus Patriciei.

Ea exclamă atunci:

— Luaţi-mă la Nairobi!

— Bine, dar unde?

Patricia îi aruncă lui Bullit o privire piezişă, plină de ură.

— La pensionul unde am mai fost — zise ea cu răceală.

Am crezut că nu era decît un simplu reflex al mîniei, o răzbunare care va trece repede. N-aveam dreptate.

XV

Plecarăm la Nairobi înainte chiar de răsăritul lunei. Aşa pretinsese Patricia. Pasiunea aproape isterică pe care o vădise mai înainte, cînd se agăţa să rămînă în Parcul regal, se manifestase şi acum, dar cu o violenţă tăcută, ca de obsedată, de data aceasta pentru a părăsi cît mai curînd aceleaşi locuri. Gîndul că ar mai trebui să îndure aici încă o noapte îi provocase convulsiuni care puteau pune în pericol sănătatea ei trupească şi mintală. A trebuit să facem ce cerea. Urma să dormim într-un hotel din Nairobi şi apoi s-o conduc pe Patricia la pensionul unde mai fusese.

Patricia nu îngăduise nimănui să se ocupe de pregătirile călătoriei sale. Îşi alesese singură, pentru drum, o rochie uşoară de lînă, un pardesiu de stofă şi o pălărie de fetru, rotundă. Îşi alesese singură şi-şi împachetase hainele pe care urma să le ia cu ea. Nu se afla printre ele nici una din salopetele ori ghetele de brusă, care să-i amintească de plimbările ei prin Rezervaţie.

Acum ne aflam pe bancheta din spate a maşinii, cu o mică valiză şi o servietă, care conţinea caiete şi cărţi de şcoală, între noi. Bogo porni motorul. Se aflau cu noi şi doi *ranger*-i înarmaţi. Aveau misiunea să ne însoţească pînă la ieşirea din

Parc. Am fi putut avea întîlniri periculoase. Nici un vizitator nu avusese voie pînă acum să tulbure animalele în timpul nopţii.

Coliba care mă adăpostise dispăru. Apoi satul de negri. O luarăm pe pista centrală. Patricia, ghemuită şi înghesuită în colţul ei, nu era, sub pălăria-i rotundă, decît o umbră mică şi vagă. Ţinea capul întors spre interiorul întunecat al maşinii. Nu făcea nici o mişcare. S-ar fi zis că nici nu respiră.

Tăcerea ei, mai ales, mă speria. Trebuia silită să iasă din această tensiune insuportabilă, din această singurătate cumplită. I-am pus prima întrebare care-mi veni în minte:

— De ce-ai refuzat ca, cel puţin, mama dumitale să te însoţească?

Patricia nu făcu nici o mişcare, dar şopti printre dinţi:

— Oricît m-ar plînge ea, e totuşi mulţumită.

Ceea ce era adevărat! Cu toate lacrimile Sybilei şi cu toată durerea pe care o încercase văzînd cît suferă Patricia, simţisem că era fericită. În sfîrşit, i se împlinea dorinţa cea mai adîncă pe care o nutrea pentru binele fiicei sale, tocmai cînd deznădăjduise că se va mai putea împlini.

— Îi rămîne tata şi va avea mulţumirea să-l consoleze — mai spuse Patricia cu un glas care-ţi făcea rău.

Ceea ce iarăşi era adevărat! Chinul lui Bullit oferea Sybilei o sarcină minunată. De altfel se şi dăruise ei, sub ochii noştri, cu o figură vădit întinerită. Bullit rămînea deci cu dragostea ei, cu meseria lui şi cu whisky-ul.

Patriciei nu-i mai rămînea însă nimic. Din vina ei? În ce măsură însă? Avusese un leu. Avusese şi un *moran.* Voise doar să-i facă să joace un joc pe care tatăl ei multiubit i-l povestise de atîtea ori.

Farurile maşinii făceau să ţîşnească din umbră asperităţile pistei, arbori şi tufişuri. Deodată, un fel de stîncă în mers ne tăie drumul. Bogo opri brusc maşina, frînînd puternic.

Ranger-ii îi strigară ceva. El stinse farurile. Enormul elefant, mai negru decît noaptea, rămase întors spre noi. Trompa i se legăna încet, cu nedumerire.

— E un singuratic, nu-i aşa? am întrebat-o pe Patricia.

Nu-mi răspunse. Nici nu privi măcar forma colosală. Acum renega, se lepăda de Parcul regal şi de locuitorii lui.

Elefantul se urni, trecu pe lîngă noi şi se înfundă într-un desiş de arbori spinoşi. Se auzea brusa trosnind.

Bogo porni maşina. Patricia stătea nemişcată, cu capul aplecat sub pălăria rotundă. Deodată apucă mînerul portierei, o întredeschise şi fu pe punctul să sară afară. În zadar se ferecase în ea însăşi printr-un efort disperat: simţise că ajunsesem în locul unde, de la marea pistă, pornea cărarea care ducea spre arborele cu ramuri lungi.

N-am făcut nici un gest ca s-o opresc. Eram obsedat de ceea ce o aştepta la Nairobi: dormitorul, sala de mese, închistarea înaltei societăţi. Dar Patricia închise ea însăşi portiera şi se ghemui şi mai în fundul maşinii. Tremura, însă, acum.

Am întins un braţ peste mica ei valiză, căutîndu-i mîna. Ea şi-o înfundă în buzunarul pardesiului.

Luna era sus pe cer cînd am ajuns în centrul Parcului regal, la o imensă plajă circulară, strălucitoare şi netedă, care fusese altădată acoperită de apele unui lac. Lumina nopţii făcea să alerge pe suprafaţa plăjii o scînteiere de unde argintii. Şi în acest miraj de lună, care se întindea pînă la marele zid al Kilimanjarului, se vedeau jucîndu-se turmele sălbatice, atrase de libertatea spaţiului, de răcoarea aerului şi de scînteierea cerului. Animalele cele mai grele şi mai puternice: gnui, girafe şi bivoli, se mişcau liniştit de-a lungul arenei fermecate. În schimb zebrele, gazelele lui Grant[1], gazelele impala, bușbuchii se amestecau, în mijlocul lacului secat, într-o horă fără de sfîrşit, lipsită

[1] Grant, James Augustus (1829—1892) — explorator cunoscut prin explorările sale de-a lungul Nilului.

parcă de gravitație și materialitate. Aceste siluete imateriale și înscrise parcă cu tuș pe argintul nopții alunecau ca pe suprafața unui lichid astral, se strecurau, se avîntau, se cabrau, se înălțau, își luau parcă zborul cu o ușurință, cu o viteză, cu o eleganță și cu o grație pe care mișcările lor, chiar cele mai nobile și mai încîntătoare, nu le aveau în timpul zilei. Era un dans nebun și sacru, pătruns și condus de vraja lunei pline.

Patricia tremura din ce în ce mai tare, din ce în ce mai iute. Și ea fu aceea care-mi prinse acum mîna și o strînse ca și cum s-ar fi înecat.

— Și el e singur — gemu ea. Singur de tot. Pentru totdeauna.

Primul hohot de plîns fu atît de greu, încît semănă cu un horcăit. Celelalte urmară mai ușor, odată drumul croit.

Patricia începu să plîngă așa cum ar fi făcut orice fetiță, orice copil al oamenilor.

Și animalele dansau.

Cuprins

PARTEA ÎNTÎI 7

PARTEA A DOUA 89

Redactor: NATALIA PETRUȚ
Tehnoredactor: CONSTANȚA VULCĂNESCU

Dat la cules: 13.05.1968. Bun de tipar: 26.10.1968. Apărut: 1968. Comanda nr. 8 128. Tiraj: 25 140. Broșate: 23 100+legate: 2 040. Hîrtie: tipar înalt B de 63 g/m². Format: 540×840/16. Coli editoriale: 9,73. Coli de tipar: 13.25. A.: 3 944. C.Z. pentru bibliotecile mici: 84—31=R.

Tiparul executat sub comanda nr. 164/1968, la Întreprinderea poligrafică „Crișana" Oradea, str. Moscovei nr. 5.
REPUBLICA SOCIALISTĂ ROMÂNIA

Lei 4,75
EDITURA TINERETULUI